

**รูปแบบการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน
ในเด็กอายุ 6 - 7 ปี โดยพ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็ก**

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

372.21
ส 691 ร

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
รูปแบบการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านในเด็กอายุ 6 - 7 ปี
โดยพ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็ก. กรุงเทพฯ : สกศ. 2554.
74 หน้า

1. การส่งเสริมการอ่าน
2. เด็กปฐมวัย
3. ชื่อเรื่อง.

รูปแบบการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านในเด็กอายุ 6 - 7 ปี โดยพ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็ก.

สิ่งพิมพ์ สกศ.

อันดับที่ 56/2554

พิมพ์ครั้งที่ 1

กันยายน 2554

จำนวน

2,000 เล่ม

ผู้จัดพิมพ์เผยแพร่

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
ถนนสุขุขทัย เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300
โทร. 0-2668-7123 ต่อ 2510,2512,2516
โทรสาร 0-2243-1129, 2668-7329

web site :<http://www.onec.go.th>

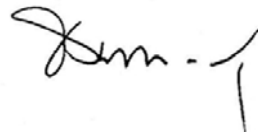
ผู้พิมพ์

ห้างหุ้นส่วนจำกัด อีเลฟเว่นสตาร์ อินเตอร์เทรด
99/142 หมู่ 7 ซ.พหลโยธิน 54 ถนนพหลโยธิน แขวงสายไหม
เขตสายไหม กรุงเทพฯ 10220
โทร. 0-2523-3810
โทรสาร 0-2734-7143

คำนำ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ร่วมกับมูลนิธิหนังสือเพื่อเด็กดำเนินงานโครงการวิจัยและพัฒนา รูปแบบการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านในเด็กอายุ 6 – 7 ปี โดยพ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็ก ต่อเนื่องเป็นปีที่ 7 ของการดำเนินงานโครงการหนังสือเล่มแรก Bookstart ที่เริ่มดำเนินการในปี 2547 กับพ่อแม่ลูก 106 ครอบครัว โดยการติดตามพฤติกรรมการอ่าน การเรียนรู้และการใช้ชีวิตของเด็กกลุ่มตัวอย่างของโครงการ ผลสำเร็จที่สำคัญ คือ เด็ก ๆ โตขึ้นจนเข้าเรียนในระดับประถมศึกษาปีที่ 1 แม้ต้องเปลี่ยนรูปแบบการเรียนแบบของคร่อมมาเป็นการเรียนที่แยกเป็นรายวิชา แต่ผลการเรียนของเด็กส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีถึงดีมากในทุกวิชา ที่สำคัญคือแม่จะมีภารกิจในการเรียนมากขึ้น แต่เด็ก ๆ ทุกคนยังคงมีหนังสือเป็นเพื่อนที่ดี และ เป็นส่วนหนึ่งของชีวิต โดยมีพ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูและครูเป็นกำลังใจสำคัญ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ขอขอบคุณมูลนิธิหนังสือเพื่อเด็ก โดยเฉพาะ นายเรืองศักดิ์ ปิ่นประทีป นักวิจัยที่ได้ดำเนินการวิจัยเรื่องนี้มาอย่างต่อเนื่อง และหวังว่าเอกสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อครู พ่อแม่ และผู้ปกครองในการพัฒนาการอ่านของเด็กปฐมวัยต่อไป

(ศาสตราจารย์พิเศษธงทอง จันทรางศุ)

เลขาธิการสภาการศึกษา

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	ก-ค
บทที่ 1 บทนำ	1
บทที่ 2 พัฒนาการและสิ่งที่เด็กวัย 6-7 ปีต้องการ	4
บทที่ 3 กระบวนการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านในเด็กอายุ 6 – 7 ปี	19
บทที่ 4 สรุปผลการวิจัย	34
บทที่ 5 บทเรียน และข้อเสนอแนะจากการวิจัย	74
ภาคผนวก	
บรรณานุกรม	

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

สรุปผล

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ร่วมกับ มูลนิธิหนังสือเพื่อเด็กได้นำแนวคิดเรื่อง Bookstart จากประเทศอังกฤษที่เริ่มใช้หนังสือกับเด็กตั้งแต่ยังเป็นทารกวัย 6 – 9 เดือน แล้วนำมาทดลองใช้ในประเทศไทย โดยการดำเนินงานภายใต้โครงการหนังสือเล่มแรก Bookstart คือ โครงการวิจัยและพัฒนารูปแบบการส่งเสริมนิสัยรักหนังสือในเด็กปฐมวัยตั้งแต่อายุต่ำกว่า 1 ปี โดยพ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็ก โดยดำเนินการอย่างต่อเนื่องต่อเนื่อง ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 เมื่อเด็กอายุเพียง 6 – 9 เดือน จนเด็กอายุ 6 - 7 ปี ในปีพ.ศ. 2553 จากกลุ่มตัวอย่างเด็กปฐมวัย 6 – 9 เดือน ในปีแรก พ.ศ. 2547 จำนวน 106 คน แล้วตามผลการดำเนินงานต่อเนื่องกับเด็กที่คงเหลือในปีพ.ศ. 2548 จำนวน 103 คน ปี พ.ศ. 2549 จำนวน 90 คน ปี พ.ศ. 2550 จำนวน 78 คน ปี พ.ศ. 2551 จำนวน 60 คน ปีพ.ศ. 2552 จำนวน 59 คน กระทั่งถึงปีพ.ศ. 2553 เหลือเด็กในโครงการฯ จำนวน 56 คน

กลุ่มตัวอย่างของเด็กปฐมวัยในโครงการฯ ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานภาครัฐ องค์กรเอกชน รวม 7 หน่วยงาน ได้แก่ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพที่ 4จังหวัดราชบุรี โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชด่านซ้าย จังหวัดเลย สถานแรกรับเด็กอ่อนบ้านศรีนครินทร์ มูลนิธิเด็กอ่อนในสลัมฯ กรุงเทพฯ สถานแรกรับเด็กอ่อนบ้านเสื่อใหญ่ มูลนิธิเด็กอ่อนในสลัมฯ กรุงเทพฯ ศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์รังสิต จังหวัดปทุมธานี สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล จังหวัดนครปฐม และบ้านทานตะวัน มูลนิธิเด็ก จังหวัดนครปฐม

กระบวนการและผลการดำเนินงานโครงการฯ

นับแต่ปี พ.ศ. 2547 ที่สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ร่วมกับ มูลนิธิหนังสือเพื่อเด็ก เริ่มดำเนินงานโครงการวิจัยและพัฒนา รูปแบบการส่งเสริมนิสัยรักหนังสือในเด็กปฐมวัยตั้งแต่อายุต่ำกว่า 1 ปี โดยพ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็ก ด้วยการจัดทำชุดหนังสือเล่มแรก Bookstart มอบให้พ่อแม่ จำนวน 106 ครอบครัว นำไปใช้กับลูกอายุ 6 – 9 เดือน โดยมีกระบวนการง่าย ๆ คือ ให้พ่อแม่/ผู้เลี้ยงดูเด็กอุ้มลูกนั่งตัก แล้วสือรักด้วยหนังสือ อ่านเมื่อไรก็ได้ อ่านที่ไหนก็ได้ ที่สำคัญที่สุด คือต้องอ่านอย่างสม่ำเสมออ่านทุกวัน วันละ 5 – 15 นาที จากการศึกษาพบว่า ชุดหนังสือเล่มแรก Bookstart นอกจากจะทำให้เด็กในวัยขวบปีแรกเรียนรู้มากมายอย่างน่ามหัศจรรย์แล้ว ยังทำให้บรรยากาศในบ้านอบอุ่น พ่อแม่ลูกใกล้ชิดและมีความสุขร่วมกันมากขึ้น อีกทั้งยังพบการเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจนในพฤติกรรมการเล่น คือพ่อแม่และผู้เลี้ยงดูเด็กใช้เวลาในการทำกิจกรรมดี ๆ จนเป็นกิจวัตรกับเด็กมากขึ้น โดยเฉพาะการร้องรำทำเพลง เล่นเล่านิทาน และอ่านหนังสือ ในช่วงอายุ 0 - 3 ปีแรก พ่อแม่และผู้เลี้ยงดูเด็กทุกคนใช้หนังสือกับเด็กอย่างสม่ำเสมอจึงได้ผลดีอย่างเห็นได้ชัด โดยเฉพาะพัฒนาการด้านภาษา สังคม และคุณธรรมพื้นฐาน จนกระทั่งเด็กอายุ 3 – 6 ปี ครบวัยเข้าเรียน เด็ก ๆ เข้าไปใช้ชีวิตในสังคมใหม่คือโรงเรียนอนุบาลหรือศูนย์

พัฒนาเด็กเล็กเป็นสังคมที่สอง ต่อจากบ้านที่ถือเป็นสังคมแรก ทางโครงการฯ ได้ดำเนินกระบวนการส่งผ่านเด็กจากบ้านสู่วัฒนธรรมโรงเรียนหรือศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้วยการทำความเข้าใจ เพื่อให้ครูและผู้ดูแลเด็กเห็นความสำคัญ พร้อมกับมอบหนังสือ เนื้อหาดี ๆ เนื้อเรื่องสนุกสนาน ภาพสวย ๆ มีคุณธรรมแทรกอย่างมีชีวิตชีวา ให้ครูและผู้ดูแลเด็กนำไปใช้ในการพัฒนาเด็ก อีกทั้งยังได้แนะแนววิธีการต่อยอดความคิดและการจัดกิจกรรมก่อน ระหว่างและหลังการเล่านิทาน และอ่านหนังสือให้เด็กฟังอีกด้วย

ในปี พ.ศ. 2552 โครงการฯ ได้นำแบบทดสอบสมรรถนะของเด็กปฐมวัยในการพัฒนาตามวัย (Thailand Early Childhood Behavioral Competency) โดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาดำเนินการร่วมกับองค์การทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ ยูนิเซฟประเทศไทย ซึ่งมี ทั้งหมด 7 สมรรถนะหลัก คือ 1) การเคลื่อนไหวและสุขภาวะทางกาย 2) พัฒนาการด้านสังคม 3) พัฒนาการด้านอารมณ์ 4) พัฒนาการด้านการคิดและสติปัญญา 5) พัฒนาการด้านภาษา 6) พัฒนาการด้านจริยธรรม 7) พัฒนาการด้านการสร้างสรรค์ มีตัวชี้วัด 419 ตัว มาทดลองกับเด็กกลุ่มตัวอย่างในโครงการฯ และนำไปเทียบเคียงกับเด็กปฐมวัยทั่วไปในวัยเดียวกันทั้งประเทศไทย พบว่าเด็กที่เข้าร่วมโครงการหนังสือเล่มแรกมาตลอด 6 ปี นั้นมีสมรรถนะในการพัฒนาตามวัยดีกว่าเด็กทั่วไปในทุกด้าน ทั้ง 419 ตัวชี้วัด

ในปีพ.ศ. 2553 การดำเนินงานโครงการวิจัยและพัฒนารูปแบบการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านในเด็กอายุ 6 – 7 ปี โดยพ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็ก ซึ่งนับเป็นปีที่ 7 ของการดำเนินงานโครงการหนังสือเล่มแรก Bookstart โดยเด็กเกือบทั้งหมดของโครงการเข้าเรียนในระดับประถมศึกษาปีที่ 1 กระบวนการในการทำงานยังคงมุ่งเน้นการทำงานร่วมกับครอบครัว องค์การภาคีการอ่าน รวมถึงการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เพื่อนำเสนอผลสัมฤทธิ์สู่การสร้างความรู้ ความเข้าใจ และขยายความคิดในการใช้หนังสือเป็นเครื่องมือในการสร้างความสัมพันธ์ที่อบอุ่นในครอบครัวในสังคมต่อไป

จากผลการดำเนินงานโครงการหนังสือเล่มแรกที่ได้รับการยอมรับจากสังคม ทำให้รัฐบาลเห็นความสำคัญ โดยกระทรวงสาธารณสุข (นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์ : รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข) จัดพิมพ์และแจกชุดหนังสือเล่มแรก จำนวน 3 เล่ม โดยหนังสือ 1 ใน 3 เล่มนั้นเป็นหนังสือที่ใช้ในโครงการหนังสือเล่มแรก Bookstart คือ หนังสือภาพ เรื่อง **ตั้งไข่ล้ม** ที่มอบให้เด็กตั้งแต่แรกเกิด เล่มที่สอง คือ หนังสือภาพสำหรับเด็ก เรื่อง **ตักตอก** มอบให้เมื่อเด็กมีอายุ 6 เดือน และเล่มที่สาม เป็นนิทานอีสป **นิทานทำให้ลูกฉลาดจริง จริง** มอบให้เมื่อเด็กมีอายุ 1 ขวบ

ข้อค้นพบ

ผลจากการวิจัยในครั้งนี้พบว่า **พ่อแม่บางกลุ่มไม่ประสบความสำเร็จในการใช้หนังสือเล่มแรก** (คิดเป็นประมาณร้อยละ 15-17 ของกลุ่มพ่อแม่ทั้งหมด) เนื่องมาจาก

1. พ่อแม่ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีและไม่ได้เลี้ยงลูกเอง เนื่องจากต้องทำงานและไม่มีเวลาดูแลลูก จึงต้องจ้างแม่บ้านมาทำงานบ้านและให้ดูแลลูกของตนเองไปด้วย ซึ่งแม่บ้านก็ต้องมีหน้าที่รับผิดชอบดูแลบ้าน จึงไม่มีเวลาพอที่จะอ่านหนังสือให้เด็กฟัง

2. พ่อแม่ที่เป็นนักวิชาการ หรือผู้มีการศึกษาไม่สนใจที่จะใช้หนังสือในการพัฒนาลูกมากนัก เช่น เชื่อว่าการอ่านหนังสือให้ลูกฟังเป็นการเร่งให้เด็กโตเร็วเกินไปและทำให้เด็กเกิดความเครียด เพราะเชื่อว่าพัฒนาการที่ดีของลูกไม่จำเป็นต้องเกิดจากหนังสือเพียงอย่างเดียว สามารถให้ลูกนั่งดูโทรทัศน์ก็ได้ ซึ่งเกิดจากความไม่เข้าใจวัตถุประสงค์ที่แท้จริงของโครงการที่ต้องการใช้หนังสือเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างพ่อแม่ลูก

ข้อเสนอแนะ

เพื่อให้การขับเคลื่อนการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านในเด็กเป็นไปอย่างจริงจังและต่อเนื่อง รัฐบาลควรมีนโยบายด้านการส่งเสริมการอ่านอย่างชัดเจน กับประชากรในทุกกลุ่มอายุ และกลุ่มทางสังคม เริ่มด้วยการปรับปรุงและพัฒนาห้องสมุดทุกแห่ง ให้เป็นแหล่งศึกษาหาความรู้ของเด็กและชุมชนอย่างแท้จริง และจัดให้มีบรรณารักษ์ที่มีคุณภาพทำงานอย่างเต็มเวลา ที่จะช่วยกระตุ้นให้ “คน” ในสังคมอ่านหนังสือให้มากขึ้น ด้วยกระบวนการที่เอื้อให้คนเข้ามาใช้ห้องสมุด เช่น มีการเปิดบริการตลอดวัน มีการจัดบริการและกิจกรรมห้องสมุดอย่างหลากหลาย สม่่าเสมอ และต่อเนื่อง มีการจัดสรรงบประมาณในการจัดซื้อหนังสือให้เพียงพอสำหรับประชาชน และตรงกับความสนใจและความต้องการของประชาชนในแต่ละชุมชน

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมา

กระบวนการสร้างสติปัญญาของมนุษย์นั้น หนทางที่สำคัญหนทางหนึ่ง คือ การอ่าน ไม่ว่าจะเป็นการอ่านหนังสือหรือสื่อใดๆ ล้วนแต่มีความสำคัญต่อการสร้างพฤติกรรมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทั้งสิ้น ยิ่งถ้ามีขั้นตอนการบ่มเพาะที่เหมาะสม น่าสนใจ ได้รับความรู้สึก และปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ จะทำให้บุคคลนั้นมีนิสัยรักการอ่าน นำสู่การพัฒนาความคิดได้อย่างกว้างไกลไม่สิ้นสุด

การอ่านเป็นสิ่งสำคัญสำหรับชีวิตในปัจจุบัน เป็นพฤติกรรมที่สำคัญในการเรียนรู้ การอ่านจัดเป็นทักษะหนึ่งในสี่ทักษะที่สำคัญ คือ ฟัง พูด อ่าน เขียน การอ่านช่วยเสริมสร้างพัฒนาการทางด้านสติปัญญา สิ่งที่มาจากการอ่านคือการคิด เพราะเมื่ออ่านแล้วจะต้องทำความเข้าใจเรื่องราว ความหมายของสิ่งที่อ่าน การอ่านจึงผูกพันกับเรื่องของการคิดอย่างแยกจากกันไม่ออก เมื่ออ่านก็จะเกิดความคิด จินตนาการตามเรื่องราวที่ได้อ่าน และประโยชน์ที่ตามมา คือ พัฒนาการทางด้านภาษาของเด็กที่ดีอย่างเด่นชัด

นอกจากนั้น การอ่านยังก่อให้เกิดประโยชน์ต่างๆ แก่ผู้อ่าน ดังนี้

- 1) การอ่านช่วยให้ผู้อ่านค้นพบแนวคิดที่ดีที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้
- 2) การอ่านช่วยให้ผู้อ่านได้สาระความรู้มากกว่าการหาความรู้ในวิธีการอื่นๆ ทั้งนี้ เพราะผู้อ่านสามารถอ่านเพื่อค้นหาความรู้ได้โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่
- 3) การอ่านช่วยพัฒนาให้เกิดกระบวนการคิดและจินตนาการอันเป็นการส่งเสริมให้สมองดี มีสมาธิ เพราะขณะที่อ่านผู้อ่านจะพิจารณาวิเคราะห์ และวินิจฉัยเนื้อหาสาระไปพร้อมกัน แล้วนำไปปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลดีต่อชีวิตของตนเอง ครอบครัว และสังคม

การอ่าน “หนังสือ” จึงถือได้ว่าเป็นลำดับต้นของการพัฒนาศักยภาพมนุษย์ เพราะการอ่านหนังสือนอกจากจะช่วยพัฒนาสติปัญญาของมนุษย์ โดยช่วยให้เกิดกระบวนการคิด เกิดจินตนาการ เกิดองค์ความรู้ ความคิดใหม่ๆ ที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้แล้ว ยังมีส่วนช่วยให้ผู้อ่านที่อ่านหนังสืออย่างพิจารณาวิเคราะห์ สามารถนำเนื้อหาสาระมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาทั้งตนเอง และสังคม

เมื่อมองไปยังโลกในอนาคตที่ต้องขับเคลื่อนและตัดสินใจด้วยความรู้ นั้นหมายถึงสังคมไทยต้องเตรียมความพร้อม ด้วยการสร้างพฤติกรรมกรอ่านให้เกิดขึ้นกับคนไทยทั้งในปัจจุบันและอนาคต เพื่อรับกับสถานการณ์ที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงนี้ได้ จึงถือเป็นความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องดำเนินการ เพื่อให้เด็กไทยที่จะเติบโตเป็นอนาคตของชาติมีความสามารถในการเรียนรู้ มีพัฒนาการทางด้าน

สติปัญญา รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางสังคม มีความสามารถในการตัดสินใจที่จะเลือกสรรสิ่งต่างๆ มาใช้ประโยชน์กับประเทศชาติได้อย่างเหมาะสม

การอ่านหนังสือไม่เพียงก่อให้เกิดการพัฒนาด้านสติปัญญา การพัฒนานิสัยรักการ เรียนรู้ ซึ่งจะงอกงามทำให้กลายเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ เท่านั้น แต่ยังส่งผลกระทบต่อ ระดับปัจเจกบุคคลและระดับครอบครัว ซึ่งหากกิจกรรมรักการอ่านสามารถเกิดขึ้นได้อย่างแพร่หลายใน ประเทศไทย ย่อมคาดคะเนได้ว่าในอนาคตสังคมไทยย่อมจะมีพลเมืองที่มีความสามารถ ที่จะนำพา ประเทศให้ฝ่าฟันอุปสรรคที่จะเกิดขึ้นได้อย่างมั่นคงและเต็มไปด้วยคุณภาพ

ด้วยเหตุนี้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจึงเห็นความสำคัญของการจัดทำ โครงการวิจัยและพัฒนารูปแบบการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน: Bookstart ในเด็กอายุตั้งแต่ 6 เดือน – 6 ปี เป็นโครงการต่อเนื่อง โดยในปี 2553 ทำการศึกษาวิจัยและพัฒนารูปแบบการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน: Bookstart ในเด็กอายุ 6 ปี – 7 ปี ด้วยเพราะเป็นโครงการที่มุ่งเน้นให้พ่อแม่ทุกคนเห็นความสำคัญของ การอ่านหนังสือให้ลูกฟัง รวมทั้งการเลี้ยงลูกด้วยหนังสือตั้งแต่วัยเยาว์ โครงการหนังสือเล่มแรก Bookstart Thailand ในประเทศไทยนั้น เริ่มต้นขึ้นในปี พ.ศ.2546 ในงานเทศกาลหนังสือเด็กและ เยาวชนครั้งที่ 1 เดือนกรกฎาคม 2546 ซึ่งเป็นปีที่รัฐบาลโดยกระทรวงศึกษาธิการประกาศให้เป็นปีแห่ง การอ่าน โดยการริเริ่มของมูลนิธิหนังสือเพื่อเด็ก (ThaiBBY) และในส่วนของภาคเอกชนนั้น สมาคมผู้ จัดพิมพ์และผู้จำหน่ายหนังสือแห่งประเทศไทยก็ได้เริ่มดำเนินโครงการ “รวมพลัง รักการอ่าน” ขึ้นในปีนี้ เช่นกัน โครงการหนังสือเล่มแรก que เริ่มดำเนินการในประเทศไทยจะเป็นอีกโครงการหนึ่งที่มุ่งยกระดับ มาตรฐานการอ่านของคนไทยให้สูงขึ้นโดยมีเป้าหมายที่จะให้ พ่อ แม่ ลูก มีความสุขร่วมกันในโลกของ หนังสือ สร้างพื้นฐานการอ่านและสานสัมพันธ์ในครอบครัว ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตด้วยนิสัยรัก การอ่าน และรณรงค์โครงการด้วยการประสานความร่วมมือระหว่างองค์กรของรัฐและเอกชนรวมทั้ง องค์กรส่วนท้องถิ่นด้วย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาและพัฒนารูปแบบการปลูกฝังนิสัยการรักการอ่านให้แก่เด็ก อายุ 6 - 7 ปี โดยพ่อแม่ / ผู้เลี้ยงดูเด็ก
2. เพื่อสร้างรูปแบบการให้ความรู้แก่พ่อแม่ / ผู้เลี้ยงดูเด็ก ผ่านกระบวนการส่งเสริมการ อ่าน
- 3 . เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของเด็ก โดยพ่อแม่ / ผู้เลี้ยงดูเด็ก ผ่าน กระบวนการส่งเสริมการอ่าน
4. เพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างพ่อ-แม่-ลูก อันเป็นปัจจัยสำคัญในเรื่องความรัก ความอบอุ่นในครอบครัว

5. เพื่อสร้างภาคีด้านการส่งเสริมนิสัยการรักการอ่านในเด็ก

กลุ่มเป้าหมาย

1. พ่อแม่/ผู้เลี้ยงดูเด็กที่รับผิดชอบดูแลเด็กอายุระหว่าง 6 - 7 ปี ในกลุ่มที่เคยเข้าร่วมโครงการวิจัยและพัฒนารูปแบบการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านในเด็กอายุต่ำกว่า 1 ปี
2. โรงเรียน
3. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

พื้นที่ดำเนินงาน	จำนวนเด็กในแต่ละปี (คน)						
	2547	2548	2549	2550	2551	2552	2553
1.โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพที่ 4 จังหวัดราชบุรี	25	25	24	24	24	23	25
2.โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชด่านซ้าย จังหวัดเลย	27	26	26	26	19	19	15
3.สถานแรกรับเด็กอ่อนบ้านศรีนครินทร์ มูลนิธิเด็กอ่อนในสลัมฯ กรุงเทพฯ	10	9	8	7	6	6	5
4.สถานแรกรับเด็กอ่อนบ้านเสือใหญ่ มูลนิธิเด็กอ่อนในสลัมฯ กรุงเทพฯ	13	12	10	8	-	-	-
5.ศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์รังสิต จังหวัดปทุมธานี	6	6	6	6	6	6	6
6.สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็ก และครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล จังหวัดนครปฐม	7	7	7	7	5	5	5
7.บ้านทานตะวัน มูลนิธิเด็ก จังหวัดนครปฐม	18	18	9	-	-	-	-
รวมจำนวนเด็ก	106	103	90	78	60	59	56

บันทึก : เด็กในพื้นที่ จ.ราชบุรี ที่ย้ายออกไปอยู่ที่อื่นย้ายกลับเข้ามาอยู่ในพื้นที่ 2 คน

ขอบข่ายการดำเนินงาน

การวิจัยนี้มุ่งพัฒนารูปแบบการส่งเสริมนิสัยการรักการอ่านในเด็กอายุ 6 - 7 ปี โดยผ่านกระบวนการส่งเสริมการอ่านหนังสือ โดยดำเนินการผ่านครอบครัวและ โรงเรียนเป็นหลัก

เป้าหมายการดำเนินงาน

1. ได้รูปแบบการส่งเสริมนิสัยการรักหนังสือในเด็กอายุ 6 - 7 ปี โดยพ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็ก
2. เห็นพฤติกรรมการใช้หนังสือของเด็กอายุ 6 - 7 ปี และพ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็ก

บทที่ 2

พัฒนาการและสิ่งที่เด็กวัย 6 – 7 ปีต้องการ

โดยธรรมชาติของเด็กวัย 6 - 7 ปี ถือเป็นช่วงเวลาที่เด็กมีพฤติกรรมที่จะทำความเพ้อฝันให้เป็นความจริง จึงมีความอยากรู้อยากเห็น สนใจสิ่งแวดล้อมมากและกว้างขวางขึ้น สนใจทำสิ่งต่าง ๆ และพยายามทำให้สำเร็จ แต่ในขณะเดียวกันกลับมีพฤติกรรมเบื่อง่าย มีความอดทนต่อสิ่งต่าง ๆ น้อย จึงมีช่วงเวลาของความสนใจในระยะสั้น ๆ

เด็กวัยนี้ มีความพร้อมในการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะการเรียนรู้ที่ต้องเริ่มออกสู่สังคมนอกบ้าน ต้องปรับตัวให้เข้ากับผู้คนใหม่ ๆ ทั้งวัยที่เท่ากัน น้อยกว่าและมากกว่าในสิ่งแวดล้อมใหม่ ๆ และมีแรงจูงใจอย่างสูงในการรวมกลุ่มกับเพื่อนรุ่นราวคราวเดียวกัน โดยสนใจพ่อแม่ พี่น้องน้อยลง แต่กลับมักยกย่องเพื่อนวัยเดียวกันมากกว่าพ่อแม่ จึงจับกลุ่มกับเพื่อนอย่างเหนียวแน่น บางครั้งดูมีลึกลับคมใน บางครั้งดูก้าวร้าว แต่บางครั้งดูเงียบเรียบร้อย เด็กวัยนี้**จึงเป็นวัยที่เข้าใจยากมากขึ้น**

เด็กวัยนี้ เป็นวัยที่ถือความต้องการของตนเองเป็นใหญ่ จึงเป็นเรื่องยากหากจะให้เด็กวัยนี้ทำตามความต้องการของผู้อื่น เพราะการจะทำหรือไม่ทำอะไรก็แล้วแต่ล้วนขึ้นอยู่กับอารมณ์เป็นสำคัญ ทำให้เด็กมีความตึงเครียดได้ง่าย ไม่สามารถเก็บความรู้สึกไว้ได้ จะแสดงอารมณ์ออกทางสีหน้าท่าทางอย่างชัดเจน

เด็กวัยนี้เริ่มรักอิสระ พ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็กจึงไม่ควรคาดหวังที่จะให้เด็กทำตามที่ต้องการหรือให้รับผิดชอบงานที่หนักหนาในเวลาจำกัด

เด็กวัยนี้ส่วนใหญ่ มีปัญหาในการปรับตัวมากจนเกิดความวิตกกังวลบ่อย ๆ ความรู้สึกเช่นนี้เป็นความรู้สึกที่ฝังลึกอยู่ภายใน และเกิดขึ้นโดยที่เด็กไม่รู้ตัว เช่น เด็กที่โกรธเพื่อน แต่ก็เชื่อว่าความโกรธต่อเพื่อนนี้ไม่ดี จึงต้องข่มใจ เก็บความรู้สึกนั้นไว้ ครั้นเมื่อเก็บไว้นาน ๆ จะหาทางแสดงความโกรธกับคนอื่น ๆ เพื่อลดความวิตกกังวล

แต่ถ้าได้รับการตอบสนองความต้องการได้มาก เด็กก็จะทำให้คลายกังวลและใช้ชีวิตอย่างมีความสุขมากขึ้น

ดังนั้น เป็นเรื่องที่พ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็ก ต้องทำความเข้าใจให้ได้ว่า เด็กวัย 6 – 7 ปี นี้มีศักยภาพในการเรียนรู้อย่างไม่รู้จบ บางครั้งครูไม่ต้องสอนอะไรเลย แต่เด็ก ๆ สามารถเป็นผู้ที่จัดการให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ของตนเองได้ พลังไฟรู้ที่มีอยู่มหาศาลหลังไหลออกมาด้วยแรงขับเคลื่อนภายในอย่างเป็นธรรมชาติ มีชีวิตชีวา มีความเป็นองค์รวมในตัวเอง แต่เมื่อถูกนำมาแยกย่อยเป็นรายวิชาเด็ก ๆ จึงอาจไม่เข้าใจ เห็นได้ชัดเจนว่าเมื่อครั้งอยู่ชั้นอนุบาล กิจกรรมสนุก ๆ เพียงกิจกรรมเดียวได้บรรจุวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ สุขศึกษา

และพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี และ/หรือภาษาอังกฤษไว้ครบถ้วน และที่สำคัญที่สุดคือการเรียนรู้ผ่านการเล่นนั้นทำให้เด็กเล็กเกิดความรู้ไปพร้อม ๆ กับมีความสุขในการเรียนรู้

เมื่อศึกษาข้อมูลที่ได้พูดคุยกับพ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็ก กล่าวได้โดยสรุปว่า

การสอนของครู ในระดับประถมศึกษาชั้นนั้น เป็นระบบการเรียนการสอนที่แยกชีวิต และการศึกษาออกจากกัน โดยเอาวิชาเป็นตัวตั้ง เด็ก ๆ จึงเคร่งเครียดกับการท่องเนื้อหาวิชาเพื่อมาตอบและสอบกับครู ไม่เหมือนเมื่อครั้งอยู่ชั้นอนุบาล ที่มีครูมาเล่า มาอ่านให้ฟัง แล้วพาเล่น พาทำกิจกรรมสนุก ๆ มีการเรียนรู้ร่วมกันแบบมีปฏิสัมพันธ์ที่ใกล้ชิด แต่ในระดับชั้นประถมนี้ เด็กบางคนในบางโรงเรียนมีครูหลายคน ตามจำนวนวิชาที่เป็นแบบแผนตายตัว เน้นการท่องจำ มุ่งสู่การแข่งขัน ขาดความเมตตาอาหารเด็กจึงมุ่งสอบเก็บคะแนนเป็นสำคัญ เด็กจึงไม่มีครูคนใดคนหนึ่งที่จะอยู่ดูความสำเร็จแล้วชื่นชมเป็นระยะ ๆ

เด็กวัยนี้ ต้องเผชิญและแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นด้วยตนเองเป็นหลัก ด้วยค่าที่ครูและผู้ใหญ่อรอบตัวต่างมองว่าโตแล้ว และควรรับผิดชอบตัวเองได้แล้ว ดูแลตนเองได้แล้ว เด็กจึงต้องเรียนรู้อย่างมาก ถึงวิธีการจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นให้ได้ และเป็นอย่างดี

แต่โดยพัฒนาการตามวัยแล้ว

เด็กวัยเรียนนี้สามารถแยกแยะระหว่างเรื่องเล่นกับเรื่องเรียนได้ รู้ว่าเรื่องเรียนที่ถือเป็นงานที่ต้องรับผิดชอบ สิ่งที่พ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็กทำได้คือ ต้องเข้าใจว่า เด็กบางคนเรียนอยู่ในโรงเรียนใหญ่ ระบบการเรียนที่เวียนครูเป็นรายวิชา 10 คน 10 วิชา 10 คำสั่ง 10 ชิ้นงาน ซึ่งเมื่อครูสั่ง เด็กต้องทำ ถ้าเด็กมีความรู้ มีความถนัด ก็สามารถทำได้สบายใจ แต่ถ้าสิ่งใดที่ครูสั่งนั้นยากเกินสติปัญญาที่ไม่สามารถทำได้ จะกลายเป็นภาวะเครียด การนี้ ครูอาจคิดว่าเป็นส่วนหนึ่งในการเรียนการสอน แต่ไม่สามารถบริหารจัดการกระบวนการเรียนการสอนให้แล้วเสร็จในเวลาเรียนได้ เมื่อเด็กเลิกเรียนกลับบ้าน แทนที่จะได้ผ่อนคลาย เล่นสนุก เป็นสุขอิสระ ใช้ชีวิตสบาย ๆ กับพ่อกับแม่ กลับต้องมานั่งหน้าตำราเครียดกับกองการบ้าน

เรื่องนี้ พ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็กจึงต้องเข้ามาช่วยและชี้ชวนให้เด็กสนุกกับการเรียน รวมถึงการให้ความช่วยเหลือตามกำลัง ไม่ปล่อยให้เด็กกับทุกข้ออยู่ลำพัง เช่น ช่วยสอนการบ้าน ช่วยชี้ช่องทางเพื่อให้ค้นหาข้อมูล เพื่อเด็ก จะได้เข้าใจ คลายความวิตกกังวลลง

ภาพที่เห็น เด็กส่วนใหญ่แม้จะอยู่ต่างจังหวัด แต่พ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็ก กลับพลัดเข้าไปในกระแสการเรียนพิเศษ ไม่ว่าจะเป็นคณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน ศิลปะ ดนตรี หรือร้องเพลง ทั้งในช่วงตอนเย็นทุกวัน วันหยุดเสาร์ – อาทิตย์ ทำให้เด็กหลายคนเหนื่อยล้า อีกทั้งยังขาดโอกาสในการหาประสบการณ์ด้านอื่น ๆ โดยเฉพาะทักษะชีวิต ที่จะได้จากการเล่นกับเพื่อน มีปฏิสัมพันธ์กับคนต่างเพศ ต่างวัย หรือต่างภาษา เด็กหลายคนไม่มีเวลาเล่นกับเพื่อน ไม่มีเวลาทำกิจกรรมอื่น ๆ ที่สนุกสนานของโรงเรียน ไม่มีเวลาเล่นกีฬาหรือดนตรี หรืออื่น ๆ ที่สุนทรีย์

แต่เด็กในโครงการหนังสือเล่มแรกส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาดังกล่าวข้างต้น การไปโรงเรียนไม่ใช่ไปเรียนหนังสืออย่างเดียว แต่ได้สนุกกับการเรียนรู้และมีความสุขกับการเข้าสังคม ด้วยเพราะเด็กกลุ่มนี้ มีพ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็กอ่านหนังสือให้ฟังมากมายมาโดยตลอด 6 – 7 ปี จึงมีพัฒนาการและสมรรถนะตามวัยดีกว่าเด็กอื่น ๆ ในทุกด้าน เด็กในโครงการมีเรื่องราว ข้อมูลและตัวอย่างที่เป็นรูปธรรมมากมายหลายแง่มุม เป็นภูมิที่ดีในการพัฒนาความสามารถด้านความคิด ความจำ การใช้ภาษา การรับรู้ การอยู่ในสังคมและการแสดงออก จึงพร้อมที่จะออกไปสู่สังคมโรงเรียน ที่มีการปกป้องเด็กน้อยลง ให้ความช่วยเหลือเด็กน้อยลง และต้องช่วยตัวเองมากขึ้น ไม่เหมือนกับสังคมครอบครัวและสังคมปฐมวัยที่มีการปกป้องและช่วยเหลือมากกว่า

มีเพียงส่วนน้อย ที่การเรียนรู้ในก้าวแรกของวัยประถมศึกษา ได้พบกับครูคนแรกที่ไม่ได้สร้างความประทับใจใดๆ ให้เด็ก ยุคเปลี่ยน สมัยเปลี่ยน แต่ครูหลายคนไม่ยอมเปลี่ยน ยังคงดู คำว่า บ่น เด็กเหมือนยุคเก่า ทำให้เด็กไม่มีความสุขกับการไปโรงเรียน มีภาวะความเครียดเพราะต้องทนทุกข์กับการเรียน

พัฒนาการเด็กอายุ 6 – 7 ปี

ช่วงวัยประถมศึกษาเริ่มต้นที่อายุ 6 – 7 ปีนี้ เด็กผู้หญิงจะโตเร็วกว่าเด็กผู้ชาย พ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็กและครูจึงต้องทำความเข้าใจในพัฒนาการตามวัยอย่างรู้เท่าทัน เด็กผู้หญิงหลายคนเริ่มมีปัญหาในการปรับตัว จึงมีภาวะการแยกตัวออกจากกลุ่มเพื่อนบ้างเป็นระยะ ๆ ถ้าง่วง ห้างบ้าง ล้วนขึ้นอยู่กับอารมณ์ ส่วนเด็กชายในวัยเดียวกันมีการปรับตัวได้ดีกว่าและมีพัฒนาการของกล้ามเนื้อเร็วกว่าเด็กผู้หญิง การใช้ทักษะของการเคลื่อนไหวเกี่ยวกับกล้ามเนื้อใหญ่ได้ดีขึ้นมาก และสามารถประสานงานกันได้ดีเป็นอย่างดี วัยนี้จึงเป็นวัยแห่งความสนุกในการลองความสามารถที่มีอยู่อย่างคึกคะนอง และผาดโผน เด็กวัยนี้มักหากิจกรรมที่เร้าใจมากมายหลายหลากมาทำ และทุ่มเท ทำอย่างไม่เหน็ด ไม่เหนื่อย **เด็กวัย 6 – 7 ปี นี้มักจะใช้เวลาส่วนมากอยู่กับเพื่อนทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน** ซึ่งเรื่องนี้ทางโครงการได้มีการให้ความรู้และทำความเข้าใจกับพ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็กและครูให้เรียนรู้และทำความเข้าใจ เพื่อไม่ก่อให้เกิดปัญหาเรื่องการใช้ชีวิตอยู่ด้วยกัน

จากปฐมวัยที่มีครูคอยดูแลในบางเรื่องอย่างใกล้ชิดเพราะยังเล็ก แต่เมื่อเข้าเรียนในระดับประถมศึกษา เด็กถูกมองว่า **โตขึ้น และโตแล้ว ไม่ใช่เด็ก ๆ** เหมือนก่อน (ทั้ง ๆ ที่เพิ่งผ่านมาไม่นาน) เด็กจึงต้องปรับตัวอย่างมากในการเรียนที่ต้องอยู่ในกฎ กติกา มารยาทมากขึ้น มีความยืดหยุ่นน้อยลง ไม่อาจเรียกร้ององแวง ขอให้ใครช่วยได้เหมือนสมัยที่อยู่อนุบาล เด็กจึงต้องพัฒนาความมั่นใจในตนเองให้เกิดขึ้นให้ได้โดยเร็ว โดยเด็กจะค่อยๆ พัฒนาทักษะการประเมินตนเองว่าความสามารถ และการกระทำของตนนั้นเป็นที่ยอมรับในสังคมหรือไม่ และผู้คนรอบตัวนั้นมองตนเองอย่างไร เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมั่นคงและเป็นพื้นฐานสำคัญในการเข้าสู่วัยรุ่นต่อไป

เด็กในโครงการ ส่วนใหญ่มีพัฒนาการด้านร่างกาย โดยเฉพาะพัฒนาการทาง

กล่ามเนื้อดีและทำงานประสานกันอย่างซับซ้อนมากขึ้น มีการพัฒนาด้านสติปัญญา ความคิดอย่างเป็นเหตุเป็นผลมากขึ้น ส่วนใหญ่อ่าน เขียน และเรียนรู้ในลักษณะรายวิชาได้อย่างเข้าใจ มีกระบวนการคิดวิเคราะห์อย่างสร้างสรรค์ มีแนวคิด และความรู้ใหม่ ๆ ซึ่งล้วนเป็นผลมาจากการอ่านหนังสือนั่นเอง

พัฒนาการของเด็กอายุ 6-7 ปี ในโครงการฯ

เด็กในโครงการฯ อ่านคำและ ประโยคได้ดี บางคนอ่านได้โดยไม่ต้องสะกดทีละคำ ในขณะที่บางคนสะกดแบบแตกลูกคำแล้วอ่านได้อย่างถูกต้องชัดเจน อีกทั้งเด็กหลายคนยังสามารถแต่งประโยคได้อย่างถูกต้องและความในประโยคดีมีความหมาย เด็กส่วนใหญ่สามารถปรับตัวจนเป็นที่ยอมรับของกลุ่มเพื่อนใหม่ได้ ทำให้เด็กเกิดความมั่นใจในตนเอง และอยู่ในสังคมเพื่อนได้อย่างมีความสุข เรื่องนี้ทางโครงการได้มีการให้ความรู้และทำความเข้าใจกับพ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็กและครู ให้เรียนรู้และทำความเข้าใจว่าเพื่อนเป็นกลุ่มคนที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อเด็กวัยนี้ โดยเฉพาะด้านความต้องการในวัตถุนิยม ด้านเพศ และความรุนแรง ดังนั้นจึงต้องหมั่นใส่ใจ ให้ความสนใจในการให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด และเหมาะสมเพื่อให้เด็กพัฒนาสู่วัยรุ่นได้เป็นอย่างดีต่อไป

เด็กในโครงการมีบุคลิก พัฒนาการและพฤติกรรมเด่น ๆ ที่เห็นชัด คือ

เข้าใจความรู้สึกของตนเอง

เป็นผลจากการได้ฟังและอ่านหนังสือมาตลอด 6 – 7 ปี ทำให้เด็กเห็นต้นแบบที่ดีที่บางอย่างไม่สามารถเห็นได้ในชีวิตจริง จึงมีช่องทางและแนวทางในการค้นหาตนเองอย่างหลากหลายตามบุคลิกของตัวเอง และเรื่องราวที่ได้ฟังและอ่าน แล้วนำมาปรับใช้ในชีวิตตามจริตของตนเองได้อย่างเป็นธรรมชาติ เด็กรู้จักอารมณ์ ความรู้สึกของตนเอง และรู้ว่าอารมณ์หรือความรู้สึกที่แสดงออกมานั้นมีผลต่อตนเองและคนอื่นอย่างไร เด็กส่วนใหญ่มีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง มีความมั่นใจที่จะกระทำสิ่งต่าง ๆ อย่างไม่ขาดกลัว ยืนหยัดในความคิดและความตั้งใจของตน ซึ่งตรงจุดนี้ถือเป็นที่ข้อดีและข้อดีอยู่ไปพร้อม ๆ กัน ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ สิ่งเร้า และความเข้าใจของคนรอบข้าง เด็กรู้จักควบคุมตนเอง เมื่อเผชิญกับสถานการณ์ที่กดดัน มีความรับผิดชอบ มีคุณธรรมจริยธรรมต่อภาระกระทำของตนเอง มุ่งมั่นรับผิดชอบต่อสิ่งที่ได้รับมอบหมาย และตั้งใจทำด้วยความละเอียดถี่ถ้วน มองโลกในแง่ดี ทำให้สามารถเปลี่ยนวิกฤติเป็นโอกาสได้ ปรับตัวได้ดีต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว จึงมีความสุขในการใช้ชีวิตทั้งในบ้านและในสังคม

เข้าใจผู้อื่น

เด็กส่วนใหญ่มีหัวใจในการบริการ มีความเห็นอกเห็นใจ และเข้าใจผู้อื่น การนี้ พ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็กและครู สะท้อนให้เห็นว่า เป็นเพราะหนังสือที่หลากหลายที่เด็กได้ฟังและได้อ่าน มีตัวละครต่างเพศ ต่างวัย ต่างฐานะ ที่ล้วนเป็นต้นแบบการใช้ชีวิตที่ดีและมีวิธีการคิดที่ดีดี ทำดี ใช้ชีวิตเชิงบวก

และนอกจากจะเป็นผู้ทำแล้ว เด็กส่วนใหญ่ยังสนับสนุน และเป็นผู้ให้คำแนะนำเพื่อน ผองน้องพี่ให้ทำดีต่อตนเอง และทำประโยชน์แก่ส่วนรวม อีกทั้งยังเป็นผู้สื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ ขอความร่วมมือจากผู้อื่นได้อย่างดี และแก้ปัญหาความขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์

โดยสรุปแล้ว เด็กในโครงการส่วนใหญ่สามารถพัฒนาทักษะชีวิต โดยเฉพาะด้าน อารมณ์และสังคมได้อย่างดีมาก เรื่องนี้ทางโครงการได้มีการให้ความรู้และทำความเข้าใจกับพ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็กและครูให้เรียนรู้และทำความเข้าใจว่า หากได้รับการอบรมที่ดี ซึ่งแนะอย่างเข้าอกเข้าใจ จะเป็นพื้นฐานที่สำคัญต่อการพัฒนาเด็กในทุกด้านในช่วงวัยต่อไป

สิ่งที่เด็ก วัย 6 – 7 ปีต้องการ

จากการอบรมพ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็ก และตามลงพื้นที่ เพื่อเยี่ยมบ้านเด็ก ๆ ในโครงการ หนังสือเล่มแรก มาโดยตลอด อย่างสม่ำเสมอ ตั้งแต่ปี พ.ศ.2547 กระทั่ง ปี พ.ศ.2553 ประเมินได้ว่า**สิ่งที่เด็กวัย 6 – 7 ปีต้องการ คือ**

1. ความรัก

ความรัก เป็นอารมณ์หนึ่งที่เด็กแสดงออกอย่างเป็นไปตามธรรมชาติ โดยเกิดจากการเรียนรู้ของเด็ก ทั้งจากในครอบครัว ในสังคม ในสภาพแวดล้อมที่ห่อหุ้มคลุมชีวิต และสถานการณ์ทางสังคม โดยมีการพัฒนาขอบเขตกว้างขึ้นเรื่อย ๆ เมื่อเด็กมีสังคม ได้พบปะพูดคุย เกี่ยวข้องกับผู้คนที่อยู่ในวัยเท่ากันหรือมากกว่ามากขึ้น แล้วเก็บเกี่ยวเป็นประสบการณ์ชีวิตของตน

เด็กที่อยู่ในครอบครัวที่อบอุ่น สมาชิกในครอบครัวรักใคร่ใกล้ชิด มีความรักความเข้าใจต่อกัน จึงส่งผลให้เด็กมีความสุขและมีสุขภาพจิตดี

ความรักในครอบครัวอบอุ่น ที่พ่อแม่รักใคร่กลมเกลียว มีความรักต่อกันในระดับที่พอเหมาะไม่มากหรือน้อยเกินไปเช่นนี้ เป็นสิ่งที่มีค่าต่อชีวิตและจิตใจของเด็ก นี่คือ พลังที่ยิ่งใหญ่ที่ทำให้เด็กเกิดกำลังใจ ใช้ชีวิตอย่างมีความสุข สงบ เย็นและเป็นประโยชน์ร่วมกัน เด็กวัย 6 – 7 ปี ยังต้องการให้พ่อแม่เข้ามาพูดคุยด้วยความรัก ยังต้องการการสัมผัส โอบกอด ยังต้องการเห็นท่าทีของพ่อแม่ที่แสดงความห่วงใยด้วยท่าทางที่อบอุ่น พูดจาด้วยถ้อยคำที่นุ่มนวล ให้ความสนใจและตั้งใจฟังในเรื่องราวต่าง ๆ ที่ประสบแล้วเกิดความประทับใจ เพราะเป็นเรื่องยากที่จะให้เด็กในวัยนี้พูดคุย บอกเล่า และอธิบายให้พ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็ก หรือคนอื่น ๆ เข้าใจถึงความรู้สึกของตน พ่อแม่จึงให้เวลาในการพูดคุยถึงความรู้สึกต่าง ๆ ด้วยท่าทีสบาย ๆ ไม่ตกใจเกินเหตุกับสิ่งที่เด็กคิดหรือทำในสิ่งที่คิดว่าไม่เข้าท่า หรือว่าแปลกเกินไป เพื่อเข้าใจถึงความรู้สึกนึกคิดของเด็กอย่างแท้จริง พร้อมทั้งให้คำปรึกษาและให้กำลังใจอย่างถูกกาลเทศะ เมื่อสังเกตพบว่าเด็กมีที่ท่าไม่สบายใจ เครียด หรือหนักอกหนักใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง พ่อแม่ส่วนใหญ่มีความพร้อมในการหาวิธีที่ดี ใช้ถ้อยคำและท่าทีที่อ่อนโยน สอบถามเรื่องราว ชักชวนให้เด็กคิดให้อย่างถี่ถ้วน วิเคราะห์ในสิ่งที่เกิดขึ้น ประเมินสถานการณ์พร้อมหาทางออกด้วยตนเองก่อน แล้วจึงชี้แนะให้เห็นข้อดีข้อเสียที่เกิดขึ้นเพื่อหาทางออกที่เหมาะสมร่วมกัน

พ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็กดูแลในทุก ๆ เรื่องด้วยความรัก ปฏิบัติต่อเด็กอย่างมีเมตตา ไม่
ว่าจะเป็นเรื่องส่วนตัว เรื่องการเรียน หรือเรื่องของสังคมเพื่อนฝูง อีกทั้งยังให้ความสนใจในกิจกรรมต่าง ๆ
ที่เด็กทำไปพร้อม ๆ กับการ ส่งเสริมให้ทำกิจกรรมที่ชอบและถนัด สนับสนุนให้เด็กใช้เวลาว่างทำสิ่งที่
ประโยชน์ด้วยการหางานอดิเรกทำ เช่น การอ่านหนังสือ การทำงานฝีมือหรืองานประดิษฐ์

เมื่อเด็กได้รับความรักความอบอุ่นจากพ่อแม่ จึงทำให้เด็กมีชีวิตที่เป็นสุข และสามารถรักคนอื่นได้ และรักเป็น...ไม่เห็นแก่ตัว

เรื่องนี้ ดร.สายสุรี จุติกุล รองประธานกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ กล่าวโดย
สรุปว่า

... โดยปกติพ่อแม่ทุกคนนั้นรักลูกมาก อย่างน้อยในจิตใจของพ่อแม่ที่จะสำนึกว่า คน ๆ
นี้เป็นลูกของเรา และเรารักลูกของเรา

แต่ในบางโอกาส พ่อแม่อาจเผลอสว่างเงื่อนไขกับลูก โดยอาจไม่ตั้งใจ และอาจทำไป
โดยไม่รู้ตัว เช่น เวลาที่ลูกทำอะไรไม่ถูกใจ ก็อาจพูดไปว่า “ทำอย่างนี้ไม่ดี ไม่รักแล้วนะ” หรือตีดิสัยบน
โดยใช้ความรัก เช่น “ลูกทำอย่างนี้สิ แม่ (พ่อ) รักตายเลย”

บางครั้งเงื่อนไขที่วุ่นวายนี้กลายเป็นสิ่งของวัตถุหรืออาหาร มากกว่าความอบอุ่นทางใจ เช่น
“ลูกทำอย่างนี้สิ แล้ว พ่อ(แม่) จะได้ไปซื้อ...ให้ลูกกิน เอาไหม?”

พ่อแม่ต้องหัดตนเองไม่วางเงื่อนไขในการให้ความรักแก่ลูก แต่แสวงหาวิธีรักลูกที่สร้าง
ความอบอุ่นและความไว้วางใจ พร้อมรักลูกโดยปราศจากเงื่อนไขใด ๆ...

2. ให้ความรักแก่คนอื่น

โดยธรรมชาติของมนุษย์แล้ว พร้อมจะมอบความรักให้แก่ผู้อื่น แต่ด้วยเพราะการเลี้ยงดู
และสภาพแวดล้อมในสังคมที่แก่งแย่งชิงดี ทำให้เด็กซึมซับรับความคิด และวิถีการใช้ชีวิตที่มักได้ใคร่เอา
ต้องช่วงชิงสิ่งต่าง ๆ มาเป็นของตัวเอง ทำให้รักแต่ตัวเองมากกว่า มีความเห็นแก่ตัวมากขึ้น

การรู้จักมักคุ้นกันในช่วง 7 ปีที่ผ่านมา ทำให้เห็นว่าเด็ก ๆ ในโครงการเติบโตมาใน
สิ่งแวดล้อมที่เป็นสิ่งแวดล้อมรักโดยแท้ เด็กเกือบร้อยทั้งร้อย ยังคงความเป็น**ธรรมชาติของคนที่ดี** มี
จิตใจดี มีน้ำใจ รู้จักรัก รู้จักช่วยเหลือ รู้จักแบ่งปัน รู้จักเสียสละ และไม่เห็นแก่ตัว ให้ความรักต่อตนเอง
ได้ รู้จักและรักคนอื่นเป็น รักพ่อ รักแม่ รักปู่ย่าตายาย ญาติพี่น้อง และรักเพื่อน ไม่เห็นแก่ตัว ดูแลตนเอง
อย่างเหมาะสมตามวัย เด็กในโครงการส่วนใหญ่ รู้ว่าอะไรควรและไม่ควรทำ รู้ว่าอะไรดีหรือไม่ดีต่อ
ตนเอง เด็กจึงมีความสุขตามวิถีและบุคลิกของตน ทั้งนี้เป็นเพราะพ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็กในโครงการ มีส่วน
สำคัญอย่างยิ่งในการอบรมบ่มสอน ให้เด็กแสดงความรักต่อคนอื่น แสดงความมีน้ำใจใคร่ช่วยเหลือ
เพื่อนตามสมควร เปิดโอกาสให้เด็กไปเล่นกับเพื่อน หรืออนุญาตให้ชักชวนเพื่อนมาเล่นที่บ้านเพื่อสร้าง
ความใกล้ชิด และเรียนรู้ทักษะเชิงสังคม นอกจากนี้ยังปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี และสอนให้เด็กปฏิบัติดี

ไม่แสดงความรังเกียจต่อคนต่างวัย ต่างฐานะ หรือผู้พิการ ระวังระวังคำพูด ไม่วิพากษ์วิจารณ์บุคคลต่าง ๆ ในทางที่ไม่ดีต่อหน้าเด็ก แต่แสดงให้เห็นว่าทุกคนควรได้รับคุณค่าของความเป็นมนุษย์เท่าเทียมกัน

3. ความสนุกสนาน บันเทิง

ความสนุกสนาน บันเทิง การยิ้ม การหัวเราะ การเล่น การเต้น การร้องเพลง เป็นบุคลิกของเด็กส่วนใหญ่ ในโครงการ ที่พ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูบอกเป็นเสียงเดียวกันว่า แม่จะเหนื่อยหน่ายกับการเรียนที่ตึงมาก แต่เมื่อเรียนจบในแต่ละวัน และทำการบ้านเสร็จแล้ว เด็ก ๆ ยังคงมีความสุขกับทั้งหนังสือเก่าที่ยังมีคุณค่าต่อจิตใจจิตใจไม่เสื่อมและหนังสือใหม่ที่น่าสนใจที่อ่านแล้วเบิกบาน เพลิดเพลิน ผ่อนคลาย สดชื่นและสุขใจ ในขณะที่เด็กหลาย ๆ คนสนุกสนานกับธรรมชาติ มีความสุขกับการได้สัมผัสกับท้องทุ่งนา ฟ้ากว้าง แมกไม้ สายธาร แสงแดด สายลม กรวดหินดินทราย ต้นไม้ใบหญ้า ดอกไม้ และแมลง

เด็ก ๆ ในโครงการส่วนใหญ่ ยังยืนยันด้วยพฤติกรรมและการกระทำอย่างชัดเจนว่า **หนังสือนอกจากจะสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างพ่อแม่ลูกและคนในบ้าน ในบรรยากาศที่ผ่อนคลายแล้วยังทำให้เกิดความสนุกสนาน บันเทิง ไปกับเรื่องราว**

ภาพประกอบ จินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ ภาษา การเรียนรู้โลกกว้างและสิ่งต่าง ๆ รอบตัวจากหนังสือ

4. ความเข้าใจ

เด็ก ๆ ต้องการความรักและความเข้าใจจากทุกคนที่อยู่รายรอบตัว โดยเฉพาะพ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็กและผู้ใหญ่ที่ต้องทำความเข้าใจทั้งเรื่องความสามารถและความต้องการตามวัยของเด็ก นั่นหมายถึง พ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็กในโครงการนั้นสามารถอ่าน**หนังสือเล่มใน คือ ใจของเด็ก**ออก จึงเข้าใจว่าทำไมเด็กจึงชอบหรือไม่ชอบสิ่งหนึ่งสิ่งใด เด็กมีความถนัดเรื่องใด หรือต้องการการส่งเสริมด้านใดเป็นพิเศษ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ให้ตรงความต้องการและความสามารถตามวัยของเด็ก

ความเข้าใจเบื้องต้น คือเข้าใจถึงธรรมชาติของการเจริญเติบโตทางสรีระวิทยา สภาวะนิสัยใจคอ จุดเด่น จุดละเอียดอ่อน ข้อจำกัด รวมถึงความต้องการตามวัยและเพศ

พ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็ก ได้รับความรู้จากโครงการผ่านการอบรมเชิงปฏิบัติการ และการพูดคุยเมื่อครั้งลงเยี่ยมครอบครัว ทำให้เกิดความเข้าใจว่า เด็กวัยนี้มีความหลากหลาย เนื่องจากเป็น

ระยะที่มีการพัฒนาทางจิตใจมาจากความเป็นเด็กเล็ก ไปสู่ความเป็นเด็กที่โตขึ้น จากการเปลี่ยนแปลงนี้ ทำให้เด็กบางคนเกิดความรู้สึกวิตกกังวล ไม่กล้าเล่น ไม่กล้าแสดงออก ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นเด็กผู้หญิงมากกว่าเด็กผู้ชาย

เด็กวัยนี้ความอยากรู้อยากเห็น ยังคิดถึงแต่สิ่งที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน คิดถึงแต่เรื่องที่มีตนเองมีส่วนร่วมทำ ร่วมคิดด้วย มีสมาธิและความสนใจในสิ่งต่าง ๆ ในระยะเวลาสั้น ๆ สนใจทำแต่ไม่สนใจในความสำเร็จในสิ่งที่ตนทำ และจะกระตือรือร้นทำในสิ่งที่ตนเองสนใจเท่านั้น ในขณะที่เดียวกันก็สามารถหยุดทำได้ในทันทีทันควันถ้าหมดความสนใจ หรือมีสิ่งใหม่ที่น่าสนใจมากกว่า

5. ความสนใจ

เด็กทุกคนต้องการเป็นที่รัก เป็นที่หนึ่ง เป็นคนสำคัญ เป็นที่สนใจ และอยู่ในสายตาของพ่อแม่ จึงไม่มีเด็กคนไหนชอบอยู่ในภาวะที่ถูกปล่อยให้คว้างคว่างทางความรู้สึก ไม่เป็นที่รัก ไม่เป็นที่สนใจและอยู่นอกสายตา หรืออยู่ในสถานการณ์ที่พ่อแม่ห่างเหินเหมินหมาง ไม่สนใจในสิ่งที่ตนทำ ไม่สนใจในสิ่งที่ทำ ตลอดจนไม่สนใจในความเป็นอยู่เป็นแน่

เด็กในโครงการส่วนใหญ่ใช้การอ่อนด้วยความรักตามวัย เป็นวิธีการเรียกร้องความสนใจจากพ่อแม่ ในขณะที่เพื่อน ๆ ในวัยเดียวกันหลายคนอาจเรียกร้องความสนใจด้วยการทำท่าทางแปลก ๆ เพราะทำดีทุกวิถีทางแล้วพ่อแม่ก็ยังไม่สนใจ จึงเลือกแสดงพฤติกรรมในทางลบเป็นการเรียกร้องความสนใจจากพ่อแม่ เช่น ดื้อดึง ก้าวร้าว รุนแรง หยาบคาย ทำลายข้าวของ หรืออื่น ๆ

พ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็ก ให้ความสนใจในรายละเอียดของเด็กอย่างเข้าใจ ต้องตั้งใจฟังเมื่อเด็กมีเรื่องราวต่าง ๆ มาเล่าสู่ มาบอกให้รู้ มาชวนให้ดูเพื่อจะได้เห็นสิ่งที่เกิดขึ้นกับเด็กในช่วงเวลานั้น ๆ อีกทั้งยังหาเวลาสบาย ๆ ในแต่ละวัน พุดคุยกับเด็กในเรื่องที่เด็กประทับใจ

การมีกิจกรรมร่วมกันเป็นเรื่องจำเป็นและสำคัญยิ่ง ที่ครอบครัวในโครงการเลือกใช้ในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว ซึ่งทำได้ง่าย ๆ เช่น **การทำอาหารพร้อมหน้าพร้อมตา** **ประสาพ่อแม่ลูกและคนในครัวเรือน** แล้วใช้เป็นช่วงเวลาที่พ่อแม่จะได้พุดคุย ได้ถามถึงสารทุกข์สุกดิบ บอกเล่ากล่าวถึงประสบการณ์ที่ได้เจอในแต่ละวัน แบ่งปันความรู้สึกนึกคิดกันอย่างอบอุ่น อ่อนโยน ใส่ใจห่วงใยกัน โดยมีกติกา มารยาทและข้อห้ามเด็ดขาด คือ ห้ามใช้เวลาของนี้ระบายความเครียดที่เก็บกดมาตลอดวัน หรือต่อว่าต่อขาน ต่ำหนีด่ากัน หรือพากันทำ **กิจกรรมในบ้าน** ง่าย ๆ ชวนกันทำอาหารอร่อย ๆ หรือขนมกินกันเอง ชวนกันไปหาหนังสือสนุก ๆ มาอ่าน พากันปลูกต้นหมากракไม้ให้ร่มรื่นชื่นใจ หรือพากันทำกิจกรรม**นอกบ้าน** พากันไปเยี่ยมปู่ย่าตายาย เพื่อให้เด็กเห็นรูปธรรมในการปฏิบัติดีต่อบุพการี หรือชวนกันไปวัด หากิจกรรมทางศาสนาทำร่วมกัน ซึ่งถือเป็นเรื่องดีและมีค่าต่อความรู้สึกของเด็ก และพ่อแม่เป็นอย่างมาก

ที่สำคัญคือ พ่อแม่ทุกคนสนใจเรื่องสุขภาพ เรื่องอาหารการกิน การพักผ่อนนอนหลับ

การสร้างจินตนาการ การสร้างพฤติกรรมการเรียนรู้ที่ดี รวมถึงรายละเอียดในเรื่องส่วนตัวของเด็ก เช่น การดูแลเรื่องบุคลิกภาพ การดูแลรักษาความสะอาดเรียบร้อย และการใช้ชีวิตในสังคม

6. ความรู้

ไม่มีช่วงใดของชีวิตที่ไม่มีการเรียนรู้ ดังนั้นเมื่อ พบช่องทางที่ดีที่จะทำให้เด็กเรียนรู้ในสิ่งที่ดีมีประโยชน์ทั้งต่อการเรียนในระบบโรงเรียนและการเรียนรู้ในชีวิต พ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็กทุกคนจึงพร้อมใจกันคว้าโอกาสนี้ไว้

ด้วยความที่พ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็ก เข้าใจว่า เด็กวัยประถมนี่เป็นวัยที่มีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา จึงตั้งใจจัดสิ่งแวดล้อมให้ช่วยส่งเสริมการพัฒนาการของเด็กทุก ๆ ด้าน อีกทั้งยังเป็นการเตรียมความพร้อมให้เด็กสามารถปรับตัวให้เข้ากับประสบการณ์ใหม่หรือสิ่งแวดล้อมใหม่ได้อย่างเหมาะสม เด็กในวัยนี้มีการเรียนรู้เพิ่มขึ้นตลอดเวลา จากสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวก่อนแล้วจึงค่อยใช้ประสบการณ์ไปเรียนรู้สิ่งแวดล้อมที่อยู่ไกลตัวออกไป เพื่อเพิ่มพูนพัฒนาการทางสติปัญญา เมื่อเด็กประสบพบสิ่งต่าง ๆ จึงเป็นการช่วยและก่อให้เกิดความอยากรู้อยากเห็น อยากทดลอง ทำให้เด็กได้เรียนรู้กว้างขวางขึ้น พร้อมมีความสามารถเพิ่มขึ้นหลายด้าน จนสามารถคิดและแก้ปัญหาต่าง ๆ ด้วยตัวของตัวเองได้ เหนือสิ่งอื่นใด ก่อนที่จะสนับสนุนให้เด็กเรียนรู้ พ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็ก ฝ้าสังเกตพฤติกรรมเพื่อเรียนรู้ลักษณะ บุคลิกภาพ พัฒนาการ และความต้องการของเด็ก เพื่อจะได้หาช่องทางในการเรียนรู้อย่างพอดี และเหมาะสมกับเด็ก

7. การเล่น

นักมนุษยปรัชญา ให้มองความเบิกบานของเด็กผ่านการเล่นของเด็กว่าเด็กเล่นอะไร และเกิดการเรียนรู้อะไร มิใช่มุ่งมองกระบวนการเรียนรู้ของเด็กผ่านการหัดเขียน เรียน อ่าน นั้นหมายถึง **การเล่น คือการเรียนรู้ที่ดีที่สุด** เพราะเป็นการสอนโดยวิถีธรรมชาติ ที่ทำให้เกิดการเรียนรู้โดยที่ไม่จำเป็นต้องมานั่งเขียน เรียน อ่าน

การเล่นในชีวิตประจำวันของเด็ก เป็นส่วนหนึ่งของการเตรียมความพร้อมพื้นฐานที่ดี เพราะทำให้เด็กมีการสังเกต มีการแยก จำแนก และนับจำนวนต่าง ๆ ผ่านของเล่น หน้าที่ของพ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็ก คือ การหาของเล่น และสถานที่ที่ปลอดภัยให้เด็กเล่น ให้มากที่สุด แล้วมองพัฒนาการผ่านวิธีการเล่นของเด็ก ว่าเล่นอย่างไร ซึ่งถือเป็นประเด็นที่น่าสนใจมาก ที่ผู้ใหญ่ต้องเข้าใจเรื่องพัฒนาการของเด็กในวัย 6 – 7 ปี ว่าเด็กวัยนี้ต้องการอะไรและควรเล่นอะไรจึงจะส่งเสริมพัฒนาและความสามารถตามวัย ที่สำคัญที่สุด คือ ต้องเข้าใจว่า **การเล่นเป็นธรรมชาติ** ของชีวิตของเด็ก ซึ่งมีความสำคัญต่อการพัฒนาการของเด็กเช่นเดียวกับการกินอาหาร และการหายใจ

เด็กจะเจริญเติบโตอย่างมีโอกาสดีรู้ว่า ตัวเองนั้นชอบทำอะไร มีความถนัดด้านใด ก็ต่อเมื่อครั้งยังเด็ก มีโอกาสได้ทำกิจกรรมที่หลากหลาย ทำให้มีโอกาสได้เรียนรู้ว่าชอบอะไร และถนัด

ด้านใด เพราะความชอบและความถนัดเป็นเรื่องส่วนบุคคล ที่แต่ละคนมีไม่เหมือนกัน และไม่สามารถเลียนแบบกันได้

สิ่งที่ได้จากการเล่น

ร่างกายที่แข็งแรง : การเล่นทำให้กล้ามเนื้อส่วนต่าง ๆ ได้ออกแรง ทำให้กล้ามเนื้อมีความแข็งแรง

อารมณ์ที่ดี : เด็กที่ชอบเล่นจะเป็นเด็กที่สดชื่น มีความเบิกบานแจ่มใสไม่หงุดหงิด และการเล่นสามารถใช้เป็นช่องทางในการระบาย ความโกรธและความก้าวร้าวในใจได้ เพราะการเล่นทำให้สนุกสนาน เพลิดเพลิน

สังคมที่มีเพื่อน : การเล่นทำให้เด็กมีเพื่อน มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี รู้จักการเป็น ผู้นำ การเป็นผู้ตามและการทำความเข้าใจในความรู้สึกของคนอื่น ทำให้เด็กมีพัฒนาการทางสังคมดีขึ้น

เกิดการเรียนรู้ที่ชาญฉลาด : การเล่นทำให้เด็กได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัว ด้วยการสังเกต การลองผิดลองถูกผ่านการเล่นของเล่นในแต่ละชนิดด้วยธรรมชาติของการสนใจใคร่รู้

มีความรักความผูกพัน : เด็กที่เล่นกับพ่อแม่หรือผู้ใหญ่ในบ้าน จะเกิดความรู้สึกรักและผูกพันอย่างลึกซึ้ง เพราะขณะที่เล่นโดยมีผู้ใหญ่อยู่ด้วยเด็ก จะเกิดความรู้สึกอบอุ่น มั่นคงและปลอดภัย หรือในขณะที่เด็กเล่นกับเพื่อน ๆ จะเกิดความรู้สึกรักใคร่ใยดีต่อกันและมีความสุขร่วมกันในบรรยากาศที่เป็นสุข

สร้างสรรค์สติปัญญา : การเล่นคือการเรียนของเด็ก เพราะขณะที่เล่นเด็กต้องใช้สมองคิดว่าจะเล่นอย่างไร ต้องใช้สมองจินตนาการว่าจะเล่นแบบไหน ต้องคิดค้นหาวิธีเล่นตลอดเวลาจึงเป็นที่มาของความรู้ เกิดการพัฒนาและการเจริญเติบโตของสติปัญญา

ถือเป็นเรื่องที่ดีมากที่พ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็กในโครงการ ยังคงชวนเด็กออกกำลัง และออกกำลังกายกับเด็กทุกวัน ทั้งการวิ่ง การขี่จักรยาน การกีฬา เตะบอล ตีแบดมินตัน วាយน้ำ และลดเวลาในการดูโทรทัศน์ และเล่นเกม แล้วหันมาใช้เวลาในการทำกิจกรรมที่มีการเคลื่อนไหวร่วมกัน

8. บริโภค

พ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็ก ล้วนใส่ใจดูแลเรื่องการบริโภคของเด็ก ทั้งอาหารหลัก 3 มื้อ และอาหารระหว่างมื้อที่มีคุณค่า และเพียงพอต่อความต้องการของร่างกายในแต่ละวันเพื่อประโยชน์ต่อการเจริญเติบโตของเด็ก อีกทั้งในแต่ละวัน พ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็กยังตั้งใจจัดอาหาร 4 จานเด็ด ให้เด็กทุกคนตามที่ได้รับความรู้จากการอบรมเชิงปฏิบัติการจากโครงการ ได้แก่

1. อาหารกาย คือ อาหารที่ครบคุณค่า สมวัยในการสร้างการเจริญเติบโตของเด็ก
2. อาหารใจ คือ ความรัก
3. อาหารสมอง คือ ความรู้ เช่นที่ได้จากหนังสือ นิทาน การเล่น ศิลปะ ดนตรี

กิจกรรมเข้าจังหวะและเคลื่อนไหว

4. อาหารธรรมชาติ คือ ต้นแบบในการทำให้เด็กใช้ชีวิตอย่างมีคุณธรรม

จากการพบปะพูดคุย พบว่า พ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็กในโครงการ ยังคงตั้งใจในการทำอาหารหลากหลายชนิดที่มีประโยชน์ และน่ากิน ให้เด็ก อีกทั้งยังพูดคุยถึงคุณค่า และการรักษาความสะอาดของการประกอบอาหาร และสอนให้รู้จักแยกแยะ สิ่งที่ยากินได้และกินไม่ได้ สิ่งที่เป็นประโยชน์และไม่เป็นประโยชน์เป็นระยะ ๆ พ่อแม่ส่วนใหญ่ชวนเด็กไปซื้อและร่วมเตรียมอาหาร ที่สำคัญ คือ พ่อแม่เป็นแบบอย่างในการรับประทานอาหาร อย่างถูกสุขลักษณะ เช่นล้างมือก่อนกินอาหาร กินอยู่เป็นเวลา กินเป็นที่เป็นทาง และใช้ช้อนกลางเมื่อรับประทานอาหารร่วมกับผู้อื่น

9. ความงาม

มนุษย์ทุกคนต้องการสัมผัสกับความงามในทุกมิติ

เด็ก ๆ ก็เช่นกัน

เด็กต้องการมีชีวิตที่งดงาม พ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็ก จึงเตรียมสร้าง หา และปฏิบัติตนเป็นต้นแบบที่ดีในการ ใช้วาจางาม กิริยางาม และมารยาทงาม เพื่อเป็นต้นทางในการสร้างทุนทางชีวิตที่งดงามให้แก่เด็ก เริ่มด้วย การดูแลคุณภาพของอารมณ์ ต้องดีคงเส้นคงวา อารมณ์ดีคงที่ มองโลกในแง่ดี คิดดี ทำดี ไม่เห็นแก่ตัว “ให้” ให้เป็น ทั้งการให้มิตรภาพ ให้น้ำใจ ให้ความ และให้ปัญญา เข้าถึงจิตใจคนอื่นโดยเฉพาะความต้องการและความรู้สึกของเด็ก ประพฤติตนอย่างเหมาะสม พอเหมาะ พอควร พอดี รู้กาลเทศะ สนุกสนานร่าเริง มีความสุขกับผู้คนรอบข้าง

พ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็กส่วนใหญ่จึงระมัดระวังในการใช้ชีวิตที่ต้องมีกิริยา วาจางาม พูดดี พูดเพราะ นุ่มนวล พูดชัดเจน พูดถูกกาลเทศะ พูดในเรื่องที่รู้จักจริง ไม่พูดลวงละเมิดชีวิตส่วนตัวของใคร โดยเฉพาะชีวิตส่วนตัวของเด็ก

ดังกล่าวข้างต้น มีอยู่ในหนังสือ ทั้งความงามภายในของตัวละครที่ถูกย่อให้เข้าใจง่าย อย่างเป็นรูปธรรม และความงามภายนอกของภาพ ภาษาที่เป็นภาษากวี มีความไพเราะ งดงามเหนือจากภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เหล่านี้คือเครื่องมือที่ดี ที่พ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็กใช้เป็นช่องทางในการสร้างสุนทรียในเด็ก

10. ความปลอดภัย

นับแต่ปีแรกที่เด็กเข้าร่วมโครงการตั้งแต่ขวบปีแรกของชีวิต ถือเป็นช่วงวัยแห่งการสร้าง ความไว้วางใจ นั่นคือ เด็กอยู่ในวัยที่ต้องพึ่งพาผู้อื่นรอบ ๆ ตัว เพราะยังช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ เมื่อพ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็กใช้หนังสือกับเด็กอย่างมีความหมาย จนปีที่ 7 ที่พ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็กได้ดูแลใกล้ชิดอย่างสม่ำเสมอ ทำให้เด็กรู้สึกปลอดภัย ด้วยอ้อมกอด การสบตา การลูบหัว การสัมผัส การพูดคุย และความใกล้ชิดด้วยการเล่น การเล่านิทาน และอ่านหนังสือร่วมกันทำให้เด็กรู้สึกว่าตนนั้นเป็นที่รัก ไม่ถูกทอดทิ้ง จึงเกิดความรู้สึกมั่นใจว่าเมื่อมีอะไรมากระทบจะมีพ่อแม่และผู้ใหญ่อยู่ใกล้ ๆ

อีกทั้ง หนังสือยังเป็นคลังข้อมูลให้เด็กได้ค้นคว้า หาแนวทางในการใช้ชีวิตอย่างรอดและปลอดภัย ด้วยรูปธรรมง่าย ๆ ตรงไปตรงมาไม่ซับซ้อนผ่านตัวละครที่สนุกสนาน มีชีวิตชีวาเด็ก ๆ จึงมีต้นแบบของความปลอดภัย พร้อมการแก้ไขปัญหาให้พ้นจากภาวะที่ไม่ปลอดภัยได้หลายวิธีการ ซึ่งหนังสือที่เด็กอ่าน เป็นการเตรียมความเข้าใจถึงความปลอดภัยในบ้าน ความปลอดภัยนอกบ้าน ความปลอดภัยจากความเจ็บป่วยทางร่างกายและจิตใจ ตลอดจนความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

พ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็กในโครงการ ล้วนมีความตระหนักรู้และจัดสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยให้กับเด็ก เช่น สร้างสำนึกเรื่องความปลอดภัยด้วยการใช้เข็มขัดนิรภัยเมื่ออยู่ในรถ นั่งในรถหรือรถโดยสาร ไม่ให้ยื่นมือหรือส่วนของร่างกายออกนอกรถ ไม่ลงจากรถก่อนรถจอดสนิท ถ้านั่งซ้อนจักรยานยนต์ ให้นำนั่งใส่หมวกกันน็อก หรือแว่นกันฝุ่น ตลอดจนสอนวิธีการดูแลตนเอง เมื่ออยู่ในภาวะเสี่ยงอันตรายทั้งจากคนแปลกหน้า สถานที่ที่อาจจะเกิดอันตราย ภัยธรรมชาติ การใช้จ่ายยานพาหนะ และเครื่องมือเครื่องใช้

นอกจากนี้พ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็กในโครงการ ยังสอนเด็กอย่างสม่ำเสมอ เรื่องการเล่นอย่างปลอดภัย ไม่ใช้ความรุนแรงในการเล่นทั้งการเล่นคนเดียวและการเล่นกับผู้อื่น ให้อุปกรณ์ประเภทของสัตว์ รวมถึงวิธีการเลี้ยงดูสัตว์เลี้ยง การปฏิบัติตนต่อสัตว์อื่น ๆ ที่ไม่ใช่สัตว์เลี้ยง ที่อาจเป็นอันตราย อีกทั้งยังยกกรณีที่มีปัญหาหรือสถานการณ์มาพูดคุยกับเด็ก เพื่อให้คิดหาคำตอบในการแก้ปัญหาที่เหมาะสมและปลอดภัย ด้วยการสอนให้แก้ปัญหาด้วยความประนีประนอมหรือด้วยสันติวิธี เพื่อไม่ให้เกิดอันตราย

11. สังคมและสิ่งแวดล้อมที่ดี

สิ่งแวดล้อมของเด็ก เป็นตัวบ่งชี้ถึงคุณภาพชีวิต และความมั่นคงปลอดภัยของเด็กได้เป็นอย่างดี พ่อแม่ และผู้เลี้ยงดูเด็กที่เข้าร่วมโครงการหนังสือเล่มแรกทุกคนรู้ว่า พ่อแม่ คือ สิ่งแวดล้อมแรกที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อเด็ก การลงพื้นที่เยี่ยมบ้าน ทำให้เห็นสภาพความเป็นจริง ผู้เชี่ยวชาญ ผู้จัดการและเจ้าหน้าที่ประจำโครงการ จึงใช้ช่องทางในการชี้แนะได้อย่างตรงจุด ตามเงื่อนไขและข้อจำกัดที่ไม่เหมือนกันของแต่ละบ้าน เริ่มแต่ การปรับความคิด ให้ใช้ชีวิตด้วยความเข้าใจเด็ก พ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูจึงเป็นสิ่งแวดล้อมที่มีชีวิตที่มีคุณภาพต่อเด็ก ต่อด้วยบ้านที่พักอาศัย ไม่ว่าจะอยู่ทำเลที่ตั้งอย่างไรก็ตาม ต่างสร้างและระมัดระวังให้เป็นสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาความสามารถตามวัยของเด็ก สามารถตอบสนองความต้องการและการอำนวยความสะดวกให้การดำรงชีวิตมีความสุขมากขึ้นตามอัธยาศัย

สิ่งแวดล้อมที่มีชีวิต คือ พ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็ก และทุกคนในบ้าน พยายามอย่างยิ่งในการเป็นต้นแบบของการปฏิบัติตัวที่ดี มีความรัก ความสัมพันธ์ที่อบอุ่นในบ้าน

สิ่งแวดล้อมที่ไม่มีชีวิต คือ บ้านถูกสุขลักษณะ มีแสงสว่างเหมาะสม ปลอดภัยจากสัตว์มีพิษ สัตว์พาหะนำโรค และคนในบ้านต่างช่วยกันดูแลรักษาบ้านช่องให้สะอาด ไม่เป็นผู้ก่อมลภาวะหรือทำลายสิ่งแวดล้อมเสียเอง

พ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็กในโครงการยังคงพาเด็กไปเดินเล่น ไปสวนสาธารณะ แหล่งสวຍงามตามธรรมชาติ ให้เด็กได้ชื่นชม ได้เห็นถึงความสวยงามของธรรมชาติและพูดคุยในเรื่องการช่วยกันรักษาและไม่ทำลายธรรมชาติ เพื่อให้คนอื่นได้ชื่นชมด้วย อีกทั้ง เด็ก ๆ ยังได้อ่านหนังสือ ดูสารคดี ภาพยนตร์ รูปภาพ ฟังเรื่องเล่าถึงผลดีของการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม และผลเสียของการทำลายสิ่งแวดล้อม เช่น น้ำท่วม ฝนแล้ง

12. เวลาดี ๆ ที่สม่ำเสมอ

ไม่ว่าจะอยู่ในวัยไหน เด็ก ๆ ในโครงการทุกคนก็ยังคงต้องการเวลาจากพ่อแม่ เหมือนเมื่อครั้งยังเด็กเล็กอยู่ ในช่วง 6 ปีแรก พ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็กจัดสรรเวลาของตนเพื่อเด็ก ในแต่ละวันได้แบ่งปันเวลาของตนด้วยกรุณาแห่งหัวใจ ให้เป็นช่วงแห่งความอบอุ่นและความสุข เวลาแห่งการเล่น เวลาแห่งการพัฒนาตนเอง และเวลาแห่งการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ ผ่านการพูดคุย เล่านิทาน และอ่านหนังสือให้เด็กฟัง ฟังเด็กอ่าน หรือให้เด็กอ่านเอง คือ ช่วงเวลาที่ดีที่สุดในโครงการหนังสือเล่มแรกให้เด็ก ๆ เสมอมาตลอดระยะเวลา 7 ปี จึงถือเป็นช่วงเวลาที่มียุคค่ายิ่งสำหรับเด็ก ๆ เพราะได้รับการกระตุ้นจินตนาการ พัฒนาสติปัญญาอย่างต่อเนื่อง ที่เห็นเด่นชัดคือพัฒนาการทางภาษาของเด็กที่พูดภาษาได้ชัดด้วยชัดคำ และคุณธรรมพื้นฐานที่มีอยู่ในเด็กส่วนใหญ่

แม้อายุ 7 ปีแล้ว แต่พ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็ก หลายคนยังมีเวลาพาเด็กวิ่งเล่น เดินร้ออย่างมีจังหวะจะโคน หรือชวนกันเคลื่อนไหวอย่างอิสระตามจังหวะ พวกกันออกไปขยับแข้งขยับขา เล่นกลางสนาม ชวนกันลากเส้นเล่นสี ฉีก ปะ แปะ และปั้นด้วยกัน

เด็ก ๆ ในโครงการถือว่าโชคดีที่สุด ที่พ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็ก ส่วนใหญ่ยังให้เวลาทำดังกล่าวข้างต้น ซึ่งเชื่อได้ว่า ถ้ายังคงทำเช่นนี้ เด็กจะมีพ่อแม่อยู่ในใจ ไม่ว่าจะทำการสิ่งใด เด็ก ๆ ก็จะระลึกถึงพ่อแม่เสมอ

นอกจากนั้นครอบครัวในโครงการยังมีการทำกิจกรรมและกิจวัตรร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะ การร่วมกันรับผิดชอบในการทำงานบ้าน เช่น ช่วยพ่อแม่กวาดใบไม้ กวาดบ้าน ถูบ้าน รดน้ำต้นไม้ ล้างรถ ล้างจาน ซักผ้า ตากผ้า เก็บผ้า และ พับเสื้อผ้าของตัวเอง

พ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็กในโครงการ ยังคงต้องจัดสรรเวลาในแต่ละวัน อย่างสม่ำเสมอเพื่อให้เด็กได้เล่า และส่งเสริมพฤติกรรมกรรมการกระทำที่สะท้อนถึงการทำความดีของตนเอง ของเพื่อน และของผู้อื่น มีเวลาในการพูดคุยในเรื่อง ความดี ความซื่อสัตย์ ความเมตตา มีเวลาพากันชื่นชมความสำเร็จของคนอื่น มีเวลาพาเด็กเข้าวัดเพื่อทำกิจกรรมทางศาสนา หรือพากันไปดูหนัง ฟังเพลง

13. คำชมเชย

คนทุกคน ไม่ว่าจะเป็เด็ก หรือผู้ใหญ่ล้วนต้องการได้รับคำชมเชยจากผู้อื่นทั้งสิ้น พ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็กในโครงการทุกคนตระหนักรู้เรื่องนี้เป็นอย่างดี เพราะเป็นประเด็นที่ถูกพูด ย้ำ ซ้ำ ทวนในทุก

ครั้งที่ได้พบปะพูดคุยกับผู้เชี่ยวชาญ ผู้จัดการและเจ้าหน้าที่ประจำโครงการ รวมถึงการอบรมเชิงปฏิบัติการประจำปี ทั้งอย่างไม่เป็นทางการและอย่างเป็นทางการ ซึ่งการกล่าวชมเชยเด็กนั้น ต้องชมเชยด้วยความเข้าใจ ไม่ชมเหนือความเป็นจริงที่เด็กทำ ชมในสิ่งที่เด็กทำสำเร็จ ชมเมื่อเด็กทำสิ่งที่มีคุณค่าด้วยตนเอง หรือเมื่อเด็กตั้งใจทำบางสิ่งบางอย่างที่บอกถึงคุณธรรมด้านต่าง ๆ มากกว่าชมเชยหน้าตา ท่าทาง หรือการปรุงแต่งของเด็ก เช่น ชมเชยทุกครั้งเมื่อเด็กอ่านหนังสือ ช่วยทำงานบ้าน ช่วยเหลือดูแลคนอื่นอย่างห่วงใย ซึ่งคำชมเชยและคำพูดให้กำลังใจของพ่อแม่เป็นสิ่งที่เด็กต้องการมาก เพราะพ่อแม่เป็นบุคคลที่สำคัญสำหรับเด็กเสมอ

การที่ พ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็กในโครงการ เปิดโอกาสและสนับสนุนให้เด็กได้ทำในสิ่งที่ทำได้ตามวัย แล้วชมเชยนั้นถือเป็นการสร้างความเชื่อมั่นในตนเองให้แก่เด็ก พ่อแม่จึงหมั่นสังเกตว่าเด็กมีความสามารถพิเศษด้านใด แล้วหาทางสนับสนุน ส่งเสริมอย่างเต็มศักยภาพ ด้วยการเปิดโอกาสให้เด็กได้พูดหรือได้ทำในสิ่งที่อยากพูดอยากทำตามความเหมาะสม แล้วแสดงความใส่ใจ และชมเชยลูกทุกครั้งที่ตั้งใจ ลงมือและทำได้สำเร็จ

ที่สำคัญที่สุด คือ พ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็กชมเชยและชื่นชมทุกครั้งที่เด็กคิด และทำในสิ่งที่ดี และมีประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น ทำให้เด็กเกิดความภาคภูมิใจ แล้วตั้งใจในการทำสิ่งดี ๆ เช่นนี้อีก ในทุกครั้ง เมื่อมีโอกาส

14. สิ่งพิเศษ..ความลึกลับมหัศจรรย์

เด็กชอบฟังเรื่องเล่าและอ่านเรื่องราวที่มีสิ่งพิเศษ..ความลึกลับมหัศจรรย์ เพราะสิ่งเหล่านี้ได้ตอบสนองความต้องการ ทำให้เด็กตื่นเต้น ตื่นตาตื่นใจ จดจ่อรอดูสิ่งที่กำลังจะเกิดและดำเนินต่อไป

เด็กหลายคนชอบฟังเรื่องลึกลับ ลึกลับ แปลกประหลาด และเรื่องราวที่น่ากลัว ที่ทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์อธิบายไม่ได้ เพราะไม่รู้ว่ามีเรื่องนั้นหรือสิ่งนั้นเกิดขึ้นได้อย่างไร ซึ่งความลึกลับนั้นก็นำเสนอในแง่ความน่ากลัว ในขณะที่สิ่งพิเศษและสิ่งมหัศจรรย์ นำเสนอในแง่บวก

ทั้งสิ่งพิเศษ ความมหัศจรรย์และความลึกลับล้วนทำให้เด็กฟัง หรืออ่านอย่างสนุกสนานไปพร้อมกับความตื่นเต้น เร้าใจและมีชีวิตชีวา เพราะเป็นสิ่งที่เด็กอยากรู้ อยากสัมผัส

เด็กหลายคนจึงชอบ **นิทานมหัศจรรย์ (Fairy Tale)** นิทานมหัศจรรย์ เป็นนิทานพื้นบ้านประเภท**เทพนิยาย** เป็นนิทานเกี่ยวกับเทพนางฟ้า หรือมีเรื่องราวของอิทธิปาฏิหาริย์ และความมหัศจรรย์เหนือธรรมชาติ

ในขณะที่เด็กอีกหลายคนชอบ**นิทานวีรบุรุษ (Hero Tale)** ซึ่งเป็นนิทานที่พาเด็ก ๆ ให้เข้าไปอยู่ในโลกแห่งจินตนาการ กับการผจญภัยของตัวเองที่เป็นวีรบุรุษ ซึ่งหลายครั้งที่เล่าถึงการผจญภัยของวีรบุรุษที่มีความสามารถเหนือมนุษย์

เด็กหลายคนชอบ**นิทานประจำถิ่น (Local Tradition)** ที่มักเป็นเรื่องแปลกพิสดาร ซึ่งถือว่าเคยเกิดขึ้นจริง ณ สถานที่ใดสถานที่หนึ่ง บ่งบอกซึ่งตัวละครและสถานที่ไว้ชัดเจน อาจเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลในประวัติศาสตร์ของบ้านเมือง หรือบุคคลสำคัญของท้องถิ่น ตัวละครอาจเป็น มนุษย์ เทวดา สัตว์ หรือผีสาวนางไม้

เด็กหลายคนชอบ**นิทานตำนานปรัมปรา (Myth)** ที่มีเรื่องราวที่เล่าและอธิบายถึงกำเนิดของจักรวาล โครงสร้าง และระบบของจักรวาล มนุษย์ สัตว์ ปรัชญาการณ์ทางธรรมชาติ เช่น ลม ฝน กลางวันกลางคืน ฟ้าย่อง ฟ้ายั่ว สุริยุคคราส และจันทรคราส ความเป็นมาของชนชั้นผู้นำ ลำดับชั้น และบทบาทหน้าที่ของมนุษย์ ตลอดจนประเพณี พิธีกรรม และการประพฤติปฏิบัติ

เด็กหลายคนชอบ**นิทานสัตว์ (Animal Tale)** ซึ่งเป็นเรื่องราวที่มีสัตว์เป็นตัวเอก โดยทั่วไปมักแสดงให้เห็นความฉลาดของสัตว์ชนิดหนึ่ง และความโง่เขลาของสัตว์อีกชนิดหนึ่ง หรือสัตว์ที่เทียบกลั่นแกล้ง เอาเปรียบคนหรือสัตว์อื่น ซึ่งบางทีก็ได้รับความเดือดร้อนตอบแทนบ้างเหมือนกัน สิ่งที่น่าสนใจของนิทานสัตว์คือการสอนจริยธรรม หรือคตินิยมอย่างใดอย่างหนึ่ง

และมีเด็กอีกจำนวนมากที่ชอบฟังและอ่าน**นิทานเรื่องผี (Ghost Stories)** ที่มีอยู่ในทุกสังคม จนกลายเป็นเรื่องราวให้เล่าขานผ่านชีวิตคนมารุ่นต่อรุ่น ไม่สิ้นสุด

บทที่ 3

กระบวนการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านในเด็กอายุ 6 – 7 ปี

จากการดำเนินงานโครงการวิจัยและพัฒนาการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของเด็กอายุต่ำกว่า 1 ปี จนถึงอายุ 6 – 7 ปี นับว่าเป็นปีที่ 7 ของโครงการฯ คณะวิจัยฯ ได้ติดตามและเฝ้าดูพฤติกรรมของเด็กและครอบครัวอย่างต่อเนื่องทำให้เชื่อได้อีกว่าหนังสือเป็นช่องทางในการเรียนรู้ที่สำคัญมาก เพราะนอกจากทำให้เด็กเพลิดเพลิน สนุกสนาน มีสุขภาพจิตที่ดีแล้ว ยังนำเด็กสู่การเรียนรู้ในมิติอื่นที่กว้างขวางและลึกซึ้งขึ้น เป็นการพัฒนาความคิด สร้างองค์ความรู้ ด้วยการเปิดโลกทัศน์ และความคิดเชิงจินตนาการสร้างสรรค์ให้เด็ก

จากการทำงาน ดังกล่าวทำให้พบว่า หนังสือสามารถเปลี่ยนทัศนคติ เปลี่ยนความคิด และเปลี่ยนชีวิตของคน เพราะหนังสือสามารถสร้างค่านิยมใหม่ ภาษาใหม่ ทัศนคติใหม่ ความคิดใหม่ และสร้างวัฒนธรรมใหม่ได้

ด้วยความเชื่อที่มีเสมอมาว่า

อยากให้เด็กเป็นอย่างไร อ่านหนังสืออย่างนั้นให้เด็กฟัง

อยากให้เด็กมีคุณธรรมด้านไหน ให้เล่านิทานอย่างนั้นให้เด็กฟัง

เมื่อเด็กก้าวสู่วัยประถมศึกษา

อายุ 6 – 7 ปี เป็นช่วงรอยต่อที่มีความสำคัญ ที่เด็กเลื่อนจากชั้นอนุบาล เข้าสู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งต้องใช้ชีวิตอย่างเด็กโต ที่ต้องดูแลตนเอง เรียนเต็มเวลาทั้งวิชาและทักษะชีวิต โดยเริ่มจากเรียนรู้การใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันกับเพื่อน ครูและคนอื่นๆ การที่จะได้รับความผ่อนคลายความช่วยเหลือจากผู้คนรอบข้างน้อยลง เพื่อให้การดำเนินงานโครงการวิจัยและพัฒนา รูปแบบการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านในเด็กอายุ 6-7 ปี บรรลุวัตถุประสงค์ด้วยดี โครงการฯ จึงมีการกำหนดกรอบ/แผนการดำเนินงาน ดังนี้

1. การศึกษา วิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาเด็กอายุ 6-7 ปี

ดังที่ได้กล่าวแล้วว่าเด็กอายุ 6-7 ปี นั้น เป็นวัยที่เริ่มเติบโตขึ้นทั้งทางด้านอายุ พัฒนาการ และการเรียนรู้ที่ได้รับจากสังคม เพราะต้องเลื่อนจากระดับอนุบาลขึ้นไปประถมศึกษา ซึ่งการเรียนการสอนต้องเป็นไปตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งประกอบด้วย 8 สาขาวิชา คือ 1) ภาษาไทย 2) คณิตศาสตร์ 3) วิทยาศาสตร์ 4) สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม 5) สุขศึกษาและพลศึกษา 6) ศิลปะ 7) การงานอาชีพและเทคโนโลยี 8) ภาษาต่างประเทศ

ที่น่าสังเกต คือ ทุกโรงเรียนที่เด็กในโครงการเข้าเรียนในระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ได้บรรจุวิชาประวัติศาสตร์ตามพระราชเสาวนีย์ของสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ไว้เป็นวิชาหลักอีกด้วย

นอกจากนี้ ในบางโรงเรียนยังมีวิชาโลกศึกษา คอมพิวเตอร์ ดนตรีสากล และอื่น ๆ วิชาที่เรียนถูกแบ่งเป็นชั่วโมง หรือคาบเรียน ไม่เหมือนระดับอนุบาลที่เรียนแบบบูรณาการ เรื่อง ๆ หนึ่ง เด็กสามารถเรียนรู้ได้หลายวิชา หรือทุกวิชา เช่น หนังสือเล่มหนึ่งเด็กสามารถเรียนรู้ได้ทุกวิชา ไม่ได้แยกย่อยเป็นรายวิชาอย่างเด่นชัด

2. การวางแผน กำหนดกรอบการดำเนินงาน และการติดตามผลการดำเนินงานโครงการฯ

ในการทำงานนั้น ที่ปรึกษา ผู้เชี่ยวชาญ ผู้จัดการและเจ้าหน้าที่ประจำโครงการ ได้มีการวางแผน กำหนดกรอบการดำเนินงาน และการติดตามผลการดำเนินงานโครงการฯอย่างเป็นขั้นเป็นตอนอย่างชัดเจน ได้แก่

- สรุปผลการดำเนินงานการปลูกฝังนิสัยรักการอ่านในเด็กอายุ 5 - 6 ปี โดยพ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็ก
- ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กอายุ 6 - 7 ปี
- ประชุมระดมความคิดเห็นเพื่อวางแผนการดำเนินงานและกำหนดกรอบการดำเนินงาน การติดตามผล
- จัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการพ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็ก ครู เรื่องหนังสือสำคัญในการพัฒนาเด็กอายุ 6 - 7 ปี ในงานมหกรรมหนังสือแห่งชาติ ศูนย์ประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ เพื่อเน้นให้ตระหนักถึงความสำคัญของการอ่าน
- ให้พ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็กมีส่วนร่วมในการคัดเลือกหนังสือสำหรับเด็กอายุ 6 - 7 ปีในงานมหกรรมหนังสือแห่งชาติ
- มอบหนังสือ ชุด หนังสือสำหรับเด็กอายุ 6 - 7 ปี
- จัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กอายุ 6 - 7 ปี
- เยี่ยมครอบครัวในพื้นที่ดำเนินการ 2 ครั้ง

- ติดตามผลโครงการโดยการสนทนากับพ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็ก อาสาสมัคร และครู
- เก็บข้อมูลพัฒนาการและพฤติกรรมการใช้หนังสือของเด็กและครอบครัว
- ติดตามผลโครงการโดยการสนทนากับพ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็ก อาสาสมัคร และครู
- เก็บข้อมูลพัฒนาการและพฤติกรรมการใช้หนังสือของเด็กและครอบครัว
- ประเมินผลพัฒนาการ และศักยภาพของเด็กในโครงการ
- สรุปและจัดทำร่างรายงาน
- จัดประชุมเพื่อนำเสนอร่างรายงานการวิจัย
- ปรับแก้ไขร่างรายงาน

3. การมอบชุดหนังสือสำหรับเด็กอายุ 6 – 7 ปี

การคัดสรรและมอบหนังสือให้กับเด็กอายุ 6-7 ปีในโครงการฯ แบ่งเป็นหนังสือที่โครงการฯ คัดสรรและมอบให้

เป็นชุดหนังสือที่ผ่านการคัดสรรว่าเหมาะสมกับการใช้กับเด็ก วัย 6 – 7 ปี เพื่อสนองต่อความต้องการในแต่ละด้านของเด็กในวัยนี้ได้อย่างลงตัวทั้งทางร่างกายและจิตใจ

กระบวนการสำคัญในการคัดสรรหนังสือสำหรับเด็กในโครงการ คือ

1. กรรมการมูลนิธิหนังสือเพื่อเด็ก ผู้เชี่ยวชาญ ที่ปรึกษา เจ้าหน้าที่และอาสาสมัครของโครงการหนังสือเล่มแรก Bookstart มีกระบวนการในการคัดสรรหนังสือร่วมกัน
2. หนังสือที่ได้รับการคัดสรรจากคณะกรรมการคัดสรรหนังสือดีแห่งชาติและ/หรือหนังสือที่ได้รับการคัดสรรจากสถาบัน ต่างๆ
3. หนังสือที่ได้รับการคัดสรรจากคณะกรรมการโครงการคัดสรรหนังสือดีสำหรับเด็กและเยาวชน

4.หนังสือที่ทางผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการประจำโครงการและครอบครัวพิจารณาแล้วเห็นว่ามีความรู้สึกรู้สึก และควรค่าแก่การอ่าน

ชุด หนังสือสำหรับเด็กอายุ 6 – 7 ปีที่ได้รับการคัดสรรมาใช้ในโครงการ

ชื่อหนังสือ พระเวสสันดร พระชาติแห่งการให้
ผู้แต่ง ว.วชิรเมธี
ผู้สร้างภาพประกอบ นุชรี พิเดช
สำนักพิมพ์ แสบปีคิดส์
ปีที่พิมพ์ 2552

“การให้นั้นเป็นวิถีกำจัดความเห็นแก่ตัวโดยตรง การที่พระเวสสันดร ‘ให้’ ทุกสิ่งทุกอย่าง จึงไม่ใช่เกิดจากที่ทรงเห็นแก่เรื่องส่วนตัวหากแต่เป็นเพราะทรงเห็นแก่ส่วนรวมอย่างแท้จริงนั่นเอง”

ท่าน ว. วชิรเมธี กล่าวว่า “พึงสละทรัพย์เพื่อรักษาอวัยวะ พึงสละอวัยวะเพื่อรักษาชีวิต พึงสละทรัพย์ อวัยวะ ชีวิต ล้วนทุกอย่างเพื่อรักษาธรรม...การที่พระเวสสันดรยินดีสละทุกสิ่งทุกอย่างนั้น เป็นการแสดงให้เห็นถึงแนวทางของการบำเพ็ญบารมีขั้นสูงสุด เพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งที่ประเสริฐกว่าสิ่งที่เสียไป นั่นก็คือ ‘สัมมาสัมโพธิญาณ’ ซึ่งจะทำให้พระองค์สามารถช่วยเหลือปวงสัตว์ได้มากมายนับอนันต์ การเสียสละของพระองค์นั้นสอดคล้องกับพุทธสุภาษิตที่ว่า หากเห็นว่าจะได้ประโยชน์ส่วนใหญ่ ก็พึงสละประโยชน์ส่วนน้อยเสีย ”

ชื่อหนังสือ หีบวิเศษ
ผู้แต่ง ศ. คุณหญิงแม้นมาส ชวลิต
ผู้สร้างภาพประกอบ บุญญาดา จิตมะหิมา
และ ดำรงค์เดช อมรประเสริฐศรี
สำนักพิมพ์ แสบปีคิดส์
ปีที่พิมพ์ 2552

..มารับเอาหีบใบเล็ก ๆ นั้นมา พอแกะเปิดฝาหีบออกดู ทันใดนั้น มีคนเล็ก ๆ หลายคนออกมาจากหีบครู่เดียวก็โตเท่ากับคนธรรมดา...

ศาสตราจารย์ คุณหญิงแม้นมาส ชวลิต กล่าวว่า “หีบวิเศษเกิดจากความรักและ

ความเมตตาของแม่เฒ่า (คุณยาย) ที่เล่านิทานให้หลานฟังทุกวัน เรื่องที่หลานชอบมากเรื่องหนึ่งคือ หีบวิเศษ ซึ่งคุณยายบอกว่า คุณตาทวดเป็นผู้แต่ง คุณยายชอบฟังมาก จึงเล่าให้หลานฟัง หลานขอให้เล่าอีก เล่าอีก คุณยายไม่เหนื่อยที่จะเล่าเรื่องนี้ซ้ำ ๆ คุณยายใจดีเหมือนตายายในนิทาน เรื่องนี้อยู่ในบทกวีทรงจำตั้งแต่เด็ก จึงคิดว่าน่าจะเขียนให้เด็กคนอื่น ๆ อ่านบ้าง...”

ชื่อหนังสือ	ฉันมีความสุขจังเลย
ผู้แต่ง	ดร.สายสุรี จุติกุล
ผู้สร้างภาพประกอบ	พรเนตร อร่ามมงคลวิชัย
สำนักพิมพ์	แฮปปี้คิดส์
ปีที่พิมพ์	2552

..ฉันมีความสุขจังเลย ได้กอดแม่ กอดพ่อ กอดคนที่เรารัก เวลาแม่กอด พ่อกอด คนที่เรารักกอดเรา เราารู้สึกอบอุ่นรู้สึกสบายใจ..

ดร.สายสุรี จุติกุล กล่าวว่า “ความสุขของคนเรา ไม่จำเป็นต้องเป็นความสุข ‘ก้อนโต’ แต่เป็นความสุขเล็ก ๆ ที่มีอยู่ในชีวิตประจำวันรอบตัว เราอยาก让孩子 ๆ มีความสุข รู้จักรู้สึกการมีความสุข และการทำให้ผู้อื่นมีความสุข แม้แต่ความอยากรู้ อยากเห็นก็เป็นความสุขได้อยากให้พวกเราทุกคนรู้สึกได้ว่า **ฉันมีความสุขจังเลย** ”

ชื่อหนังสือ	ตุ๊กแกกับแจกลาย
ผู้แต่ง	คุณหญิงจันทรี หาญเจนลักษณ์
ผู้สร้างภาพประกอบ	ณัฐวรรณ ตั้งสัจจะพจน์
สำนักพิมพ์	แฮปปี้คิดส์
ปีที่พิมพ์	2552

...ใคร ๆ ก็เห็นว่า ตาของตุ๊กแกกับสุกใสเป็นประกายด้วยความสุขที่สว่างวาบในใจมัน เตือนนี้ตุ๊กแกกับไม่เสียใจง่ายเหมือนแต่ก่อน มันรู้แล้วว่า ความสุขอยู่ในใจของมันเอง ไม่ใช่อยู่ที่ลายหรือคำชม ..

คุณหญิงจันทรี หาญเจนลักษณ์ กล่าวว่า “หลายคนถามว่า ทำไมต้องเป็นตุ๊กแกแล้วคิดอย่างไร ถึงให้ตุ๊กแกแจกลาย... ด้วยความที่คุ้นเคยกับตุ๊กแกมาตั้งแต่เด็ก เพราะบ้านที่เชียงใหม่มีตุ๊กแกอาศัยอยู่กันเป็นครอบครัว จึงไม่ได้รู้สึกว่ามันน่าเกลียดน่ากลัวอะไร แถมลายของมันยังมีสีสัน

สวยงามน่าพิศวงอยู่ไม่น้อย ส่วนเนื้อเรื่องนั้น มาจากเรื่องราวของ 'เจ้าปูน' หลานชาย เมื่อครั้งยังเรียนอยู่ชั้นอนุบาล

ชื่อหนังสือ	งานป่า ตาหล่ง ตุง ตุง
ผู้แต่ง	ตูปอง
ผู้สร้างภาพประกอบ	ณัฐวรรณ ตั้งสัจจะพจน์
สำนักพิมพ์	แฮปปี้คิดส์
ปีที่พิมพ์	2552

..ตุงแซ่ ตุงแซ่ ตุ่มเม้ง ดนตรีบรรเลง ดังก้องป่าใหญ่ โฆษกประกาศกึกก้อง เชิญพี่ ชวนน้องเที่ยวงานไวไว ..

ตูปอง กล่าวว่า "...แม้ชีวิตจะผ่านความเป็นเด็กมานานาน แต่หัวใจยังคงจดจำความรู้สึกที่เกิดขึ้นอย่างอímเอมเมื่อตอนที่ได้ไปเที่ยวงานวัดสมัยนั้นได้ ก็เลยอยากบันทึกความครึกครื้นและความมหัศจรรย์บนเทีงผ่านสัตว์น้อยใหญ่ในป่าไว้ให้เด็ก ๆ ได้จินตนาการตามอย่างมีความสุข...ให้เอ็กอ้ากเป็นข่าวตอกแตกกันไปเลย"

ชื่อหนังสือ	เจ้าชายกบ
ผู้แต่ง	ตูปอง
ผู้สร้างภาพประกอบ	ธวัชพงศ์ ตั้งสัจจะพจน์
สำนักพิมพ์	แฮปปี้คิดส์
ปีที่พิมพ์	2553

เจ้าหญิงองค์หนึ่งทรงโปรดเล่นโยนบอลทองมาก วันหนึ่งพระองค์ทำบอลตกลงไปในบึง พระองค์ทั้งโมโหและเสียใจ แต่จู่ ๆ กบตัวหนึ่งอาสาช่วยหาบอลทองให้ แลกกับการได้เข้าไปใช้ชีวิตในวังกับเจ้าหญิง เจ้าหญิงอยากได้บอลมาก จึงจำใจสัญญา เมื่อกบทำสำเร็จ จึงได้ไปอยู่ในวังสมใจ และเฝ้าเอาใจใส่ดูแลเจ้าหญิงเป็นอย่างดี จนวันหนึ่งเจ้าหญิงก้มกบน้อยมาจุมพิตด้วยความรัก ทันใดนั้นกบน้อยจึงกลายเป็นชายหนุ่มรูปงาม เพราะจุมพิตของเจ้าหญิงได้ช่วยถอนคำสาปของแม่มด ทั้งสองจึงได้อภิเษกสมรส ครองรักกันอย่างมีความสุข

ชื่อหนังสือ	ลูกเป็ดขี้เหร่
ผู้แต่ง	ต๋ับปอง
ผู้สร้างภาพประกอบ	ธวัชพงศ์ ตั้งสัจจะพจน์
สำนักพิมพ์	แฮปปี้คิดส์
ปีที่พิมพ์	2552

แม่เป็ดตัวหนึ่งมีลูกห้าตัว แต่ลูกตัวสุดท้ายกลับไม่เหมือนใคร เพราะมีขนสีเทาแล้วก็ตัวใหญ่กว่าพี่ ๆ เสียอีก จึงถูกล้อว่า ลูกเป็ดขี้เหร่ ลูกเป็ดขี้เหร่น้อยใจจึงหนีจากไป กระทั่งวันหนึ่งมีฝูงหงส์บินมาที่ริมบึง หงส์เข้ามาบอกความจริงว่า ลูกเป็ดขี้เหร่คือไข่หงส์ที่หายไป ลูกเป็ดไม่เชื่อ แต่เมื่อลองมองดูเงาตัวเองในน้ำ ก็เริ่มแน่ใจว่าตัวเองไม่ใช่เป็ด แต่เป็นหงส์นั่นเอง ตั้งแต่วันนั้นก็ไม่มีใครเรียกมันว่าลูกเป็ดขี้เหร่อีกเลย มันไม่น้อยใจอีกแล้ว แต่มันยังภูมิใจกับความเป็นหงส์ที่สง่างามอีกด้วย

นิทาน	แหล่งที่มาของหนังสือ
<ul style="list-style-type: none"> ๑) หีบวิเศษ ๑) ฉันมีความสุขจังเลย ๑) เจ้าชายกบ ๑) ลูกเป็ดขี้เหร่ 	<ul style="list-style-type: none"> ๑) หนังสือดีสำหรับเด็กอายุ 6 เดือน – 6 ปี โครงการหนังสือเล่มแรก Bookstart พ.ศ. 2553 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ๑) หนังสือเสริมประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ
๑) งานป่าตากล่อง ตุ๋งตุ๋ง	<ul style="list-style-type: none"> ๑) หนังสือดีสำหรับเด็กอายุ 6 เดือน – 6 ปี โครงการหนังสือเล่มแรก Bookstart พ.ศ. 2553 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ๑) หนังสือเสริมประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ๑) ได้รับคัดเลือกจากสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ประจำปี 2553
๑) ตุ๊กแกกับแจกลาย	<ul style="list-style-type: none"> ๑) หนังสือรางวัลดีเด่นประเภทหนังสือสำหรับเด็กเล็ก อายุ 3-5 ปี พ.ศ. 2553 ๑) หนังสือดีสำหรับเด็กอายุ 6 เดือน – 6 ปี โครงการหนังสือเล่มแรก Bookstart พ.ศ. 2553 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ๑) หนังสือเสริมประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

ชื่อหนังสือ	เมื่อไร..หนูจะได้กลับบ้าน
ผู้แต่ง	ต๋ับปอง
ผู้สร้างภาพประกอบ	พรเนตร อร่ามมงคลวิชัย
สำนักพิมพ์	แฮปปี้คิดส์
ปีที่พิมพ์	2553

ต้นน้ำจะพาให้เด็ก ๆ ไปรู้จักเพื่อน ๆ ที่ไม่ได้อยู่กับพ่อ ไม่ได้อยู่กับแม่ แต่อยู่กับคุณครู และเพื่อน ๆ มากมายหลายคนในสถานสงเคราะห์ที่ไม่ใช่บ้านของตนเอง เด็ก ๆ จะรอคำตอบไปพร้อมกับต้นน้ำว่า เมื่อไหร่แม่จะมารับต้นน้ำกลับไปบ้านเสียที และคำถามของต้นน้ำที่ถามว่า เมื่อไหร่.. หนูจะได้กลับบ้าน นั้น ต้นน้ำจะได้กลับบ้านหรือไม่

3.2 หนังสือที่เด็กและพ่อแม่เลือกเอง

โครงการฯ มอบงบประมาณ จำนวน 400 บาท ให้พ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็กได้คัดเลือกหนังสือที่คิดว่าเหมาะสมสำหรับวัย บุคลิกภาพและความต้องการของเด็กด้วยตัวเอง แม่จะได้เพียงไม่กี่เล่ม แต่ได้เห็นความกระตือรือร้นของพ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็กที่มุ่งค้นหาหนังสือที่ดีที่สุดจาก งานสัปดาห์หนังสือนานาชาติ ครั้งที่ 8 Bangkok International Book Fair 2010 และงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ครั้งที่ 38 ระหว่างวันที่ 26 มีนาคม - 6 เมษายน 2553 ณ ศูนย์การประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ เพื่อจะนำกลับไปใช้เป็นเครื่องมือในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว เป็นปีที่ 7

เมื่อพ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็กมีโอกาสในการเลือกหนังสือให้เด็กด้วยตนเอง ทุกคนคัดสรรด้วยการอ่านอย่างละเอียด รอบคอบ แล้วประเมินความต้องการของเด็กว่า ชอบหนังสือประเภทใด เนื้อหาแนวใด หรือชอบตัวละครกลุ่มใดเป็นพิเศษ เพราะความสนใจของเด็กนั้นเปลี่ยนไปตามวัย เด็กบางคนชอบหนังสือแนววิทยาศาสตร์ ในขณะที่บางคนชอบหนังสือ แนวมหัศจรรย์ อภินิหารเหนือจริง แนววีรบุรุษ แนวธรรมชาติ แนวสัตว์ หรือ อื่น ๆ ที่พ่อแม่ต้องคัดสรรเพื่อให้เป็นที่ต้องใจของเด็กมากที่สุด อันจะนำไปสู่ความสนใจที่เด็กจะมีต่อหนังสือแต่ละเล่มที่เลือก

แนวความคิดในการเลือกหนังสือของพ่อแม่

1. หนังสือที่ได้รับรางวัลจากสถาบันต่าง ๆ
2. หนังสือที่เห็นการนำเสนอในรูปแบบต่าง ๆ จากรายการทางโทรทัศน์
3. ตัดสินใจร่วมกันระหว่างพ่อแม่ลูก
4. หนังสือที่มีเนื้อหาสอนให้เด็กทำดี มีพฤติกรรมที่ดี เพื่อใช้ตัวละคร และเนื้อหาเป็นเครื่องมือในการสอนให้เด็กมีพฤติกรรมที่ดี ลด ละ และเลิกพฤติกรรมที่ไม่ดี
5. หนังสือเสริมทักษะและการเรียนของเด็ก

- 6.หนังสือที่ผู้เชี่ยวชาญ หรือนักวิชาการแนะนำ
- 7.หนังสือที่พ่อแม่ชอบ อ่านแล้วสนุกสนาน เมื่อนำไปอ่านให้เด็กฟังจะได้สนุกสนานตามไปด้วย
- 8.หนังสือนิทานอมตะทั้งนิทานไทยและนิทานต่างประเทศ
- 9.หนังสือที่มีอยู่ แต่เกิดการชำรุดหรือสูญหาย แต่ยังคงประทับใจจึงซื้อไปทดแทน
- 10.หนังสือที่พ่อแม่รู้จักนักเขียน
11. เพื่อนแนะนำ
12. หนังสือที่พ่อแม่เคยอ่าน เคยฟัง และประทับใจในอดีต
13. ภาพประกอบสวยงาม
14. ในหนังสือมีกิจกรรมประกอบการอ่าน หรือกิจกรรมหลังการอ่าน

3.3 หนังสือที่ทางโครงการมอบให้เมื่อลงเยี่ยมบ้าน

ชื่อหนังสือ	ซินเดอเรลล่า
ผู้แต่ง	ตู่บปอง
ผู้สร้างภาพประกอบ	ธวัชพงศ์ ตั้งสัจจะพจน์
สำนักพิมพ์	แฮปปี้คิดส์
ปีที่พิมพ์	2552

ซินเดอเรลล่าสาวน้อยผู้น่าสงสาร อาศัยอยู่กับแม่เลี้ยงและพี่สาวต่างแม่ ต้องทำงานหนักสารพัดอย่างในบ้าน จนวันหนึ่งกลับเกิดเหตุการณ์พลิกผันขึ้น เมื่อนางฟ้าดลบันดาลให้เธอมีโอกาสได้พบเจ้าชายในงานเลี้ยงเต้นรำ ทั้งคู่ต่างประทับใจซึ่งกันและกัน แต่ซินเดอเรลล่าต้องลาจากเจ้าชายเพื่อรีบกลับบ้านตามที่สัญญากับนางฟ้าไว้ ขณะที่วิ่งอยู่นั้นได้ทำรองเท้าแก้วหลุดไปหนึ่งข้าง เจ้าชายจึงออกตามหาเจ้าของรองเท้าแก้วคู่งาม และได้แต่งงานกันในที่สุด

ชื่อหนังสือ	ลูกหมูสามตัว
ผู้แต่ง	ตู่บปอง
ผู้สร้างภาพประกอบ	ธวัชพงศ์ ตั้งสัจจะพจน์
สำนักพิมพ์	แฮปปี้คิดส์
ปีที่พิมพ์	2552

เมื่อลูกหมูสามพี่น้องเติบโตใหญ่ ต้องออกไปสร้างครอบครัวของตัวเอง ผู้ดีใหญ่เลือกสร้างบ้านด้วยฟาง ผู้ดีกลางสร้างบ้านด้วยไม้ ส่วนผู้ดีเล็กเลือกสร้างบ้านด้วยอิฐ เมื่อลูกหมูทั้งสามอยู่บ้านคนละหลัง หม่าป่าจอมวายร้ายสบโอกาส หวังจับลูกหมูกินทีละตัว หม่าป่าทำลายบ้านฟางและบ้านไม้จนพังพินาศ ผู้ดีใหญ่และผู้ดีกลางจึงวิ่งหนีไปหาผู้ดีเล็ก และด้วยแผนอันชาญฉลาดของลูกหมูตัวสุดท้ายนี้เอง ทำให้หม่าป่าเสียท่าตกจากปล่องไฟลงไปในกระทะ ลูกหมูจึงเอาชีวิตรอดมาได้อย่างหวุดหวิด

ชื่อหนังสือ	หนูน้อยหมวกแดง
ผู้แต่ง	ตุ๊ปอง
ผู้สร้างภาพประกอบ	ธวัชพงศ์ ตั้งสัจจะพจน์
สำนักพิมพ์	แฮปปี้คิดส์
ปีที่พิมพ์	2552

หนูน้อยหมวกแดงไปเยี่ยมคุณยายที่บ้านกลางป่า ระหว่างทางเจอหม่าป่าจอมเจ้าเล่ห์พยายามหลอกล่อให้เล่นด้วย แต่หนูน้อยหมวกแดงรู้ทันจึงวิ่งหนี และเมื่อไปถึงบ้านคุณยายก็รู้สึกแปลกใจที่คุณยายหน้าตาแปลกไป เมื่อฟังมองดี ๆ จึงรู้ว่านี่ไม่ใช่คุณยายแต่เป็นหม่าป่าจอมเจ้าเล่ห์ หนูน้อยหมวกแดงวิ่งหนีสุดชีวิต โชคดีที่นายพรานมาพบเข้าพอดีจึงยิงหม่าป่าและช่วยคุณยายออกจากห้องหม่าป่าได้สำเร็จ

ชื่อหนังสือ	เอ๊ะ...ก็คิด
ผู้แต่ง	ตุ๊ปอง
ผู้สร้างภาพประกอบ	พีหลี
สำนักพิมพ์	แฮปปี้คิดส์
ปีที่พิมพ์	2553

ตุ๊กตุ๊กกับตุ๊ปอง สองพี่น้องจะพาเด็ก ๆ ไปเรียนรู้แนวทางการปฏิบัติตนให้เป็นคนดีด้วยการยึดถือศีลห้า ผ่านเรื่องราวสนุก ๆ ไกล่ตัวในชีวิตประจำวันของสองพี่น้อง เป็นการสอน ศีลข้อ 1 ปาณาติปาตา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ” เด็กต้องเรียนรู้การใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสงบ เย็น และเป็นสุข ต้องไม่เบียดเบียนกัน ไม่ฆ่าสัตว์ตัดชีวิต ต้องรักและเลี้ยงดูสัตว์ ขณะเดียวกันก็ต้องระมัดระวังตนเองไม่เข้าใกล้สัตว์ที่มีพิษ

ชื่อหนังสือ	อ้อ..ก็เหวอ
ผู้แต่ง	ตุ๋นปอง
ผู้สร้างภาพประกอบ	พีหลี
สำนักพิมพ์	แฮปปี้คิดส์
ปีที่พิมพ์	2553

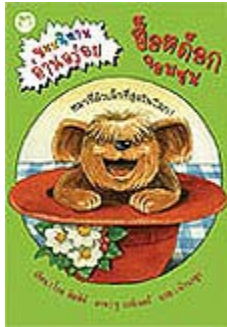
ตุ๊กตีกับตุ๋นปอง สองพี่น้องจะพาเด็ก ๆ ไปเรียนรู้แนวทางการปฏิบัติตนให้เป็นคนดีด้วยการยึดถือศีลห้า ผ่านเรื่องราวสนุก ๆ ใกล้เคียงในชีวิตประจำวันของสองพี่น้อง เป็นการสอน ศีลข้อ 2 อทินนาทานา เวรมณี สิกขาปทัง สะมาทิยามิ” เด็ก ๆ ต้องเรียนรู้ว่า จิตที่คิดจะให้มันเบา จิตที่คิดจะเอามันหนัก จึงต้องรู้จักแบ่งปัน ไม่เห็นแก่ตัว ไม่นำของผู้อื่นมาเป็นของตน ถ้าต้องการสิ่งใดที่ไม่ใช่ของตน ต้องขออนุญาตเจ้าของก่อนเสมอ

ชื่อหนังสือ	พ่อคาร์พแม่คาร์พอยู่ไหนคร๊าบ
ผู้แต่ง	ตุ๋นปอง
ผู้สร้างภาพประกอบ	ณัฐวรรณ ตั้งสัจจะพจน์
สำนักพิมพ์	แฮปปี้คิดส์
ปีที่พิมพ์	2553

ครอบครัวปลาคาร์พ ไม่ว่าจะว่ายไปไหน ไปเจอใคร ก็จะทักทายและยิ้มแย้มให้กับปลาทุกตัว มีเพียงคาร์พน้อยเท่านั้นที่ถือตัวว่าตัวเองเก่งที่สุด หล่อที่สุด จึงเยอหยิ่ง ไม่เคยส่งยิ้มให้ใคร จนเพื่อน ๆ ต่างเอือมระอา วันหนึ่งคาร์พน้อยเกิดหลงทางหาพ่อกับแม่ไม่เจอ เพื่อน ๆ เห็นคาร์พน้อยเข้า แต่พวกเขาจะยอมช่วยคาร์พน้อยไหมนะ...

นิทาน	แหล่งที่มาของหนังสือ
☺ ชินเดอเรลล่า ☺ พ่อคาร์พ แม่คาร์พ อยู่ไหนคร๊าบ ☺ เอ๊ะอ้อ..ก็ดี	☞ หนังสือดีสำหรับเด็กอายุ 6 เดือน – 6 ปี โครงการหนังสือเล่มแรก Bookstart พ.ศ. 2553 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ☞ หนังสือเสริมประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

ชื่อหนังสือ

ผู้แต่ง

ผู้แปล

ผู้สร้างภาพประกอบ

สำนักพิมพ์

ปีที่พิมพ์

ชุดขนมนิทานอ่านอร่อย

โรส อิมพิย์

น้านกฮูก

ซูว์ เรย์เนอร์

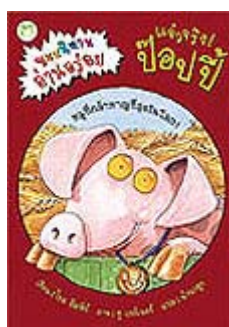
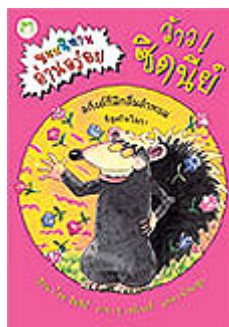
แฮปปี้คิดส์

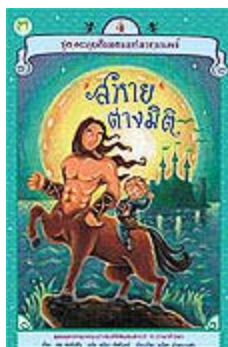
2551

วรรณกรรมเยาวชนสำหรับเด็กเริ่มหัดอ่าน พิมพ์สีสวยงามตลอดเล่ม เรื่องราวหลากหลาย อ่านสนุกของบรรดาแก๊งสัตว์ที่สร้างวีรกรรมสุดฮา น่ารักไม่ซ้ำใคร เด็ก ๆ จะได้เรียนรู้เรื่องการประมาณตน การรู้จักตนเอง การปรับตัวให้เข้ากับสังคมและคนรอบข้าง ทำยเล่มมีกิจกรรมต่อยอดความคิดให้เด็กด้วย

หนังสือชุด ขนมนิทานอ่านอร่อย ที่ทางโครงการมอบให้เด็กตอนลงเยี่ยมบ้าน มี 8 เรื่องคือ

1. อี๊ดต้อกจอมซน
2. วิลเบอร์ปากกว้าง
3. ว้าว ! ซิดนีย์
4. วันเกิดของบลูเบลล์
5. รอยจอมซ่า
6. แจ๋วจริง ! ป๊อปปี
7. บาร์นีย์เหงา
8. ท่านชายโรเบอร์โต

ชื่อหนังสือ	ชุด ตะลุยดินแดนแห่งเวทมนตร์ สหายต่างมิติ เล่ม 1-4
ผู้แต่ง	เจน จอห์นสัน
ผู้แปล	อณิมา ทศจันทร์
ผู้สร้างภาพประกอบ	พรชนัน ดาราพงษ์
สำนักพิมพ์	แสบปีคิดส์
ปีที่พิมพ์	2551

วรรณกรรมแนวแฟนตาซีไตรภาคเรื่องเยี่ยมตะลุยดินแดนแห่งเวทมนตร์ผลงานของเจน จอห์นสัน นักเขียนนิยายแนวแฟนตาซีชื่อดังของประเทศอังกฤษ บรรณาธิการผู้จัดพิมพ์ผลงานของเจ อาร์ อาร์ โทลคีน เจ้าของผลงานเรื่อง The Lord of The Rings

หนังสือชุด ตะลุยดินแดนแห่งเวทมนตร์ ที่ทางโครงการฯ มอบให้เด็กตอนลงเยี่ยมบ้านมี 4 เรื่อง

- 1.สหายต่างมิติ เล่ม 1
- 2.สหายต่างมิติ เล่ม 2
- 3.สหายต่างมิติ เล่ม 3
- 4.สหายต่างมิติ เล่ม 4

ชื่อหนังสือชุด	เทพนิยายสุขสันต์หรรษาตลอดกาล
ผู้แต่ง	เจน จอห์นสัน
ผู้แปล	ใจอี้
ผู้สร้างภาพประกอบ	ซาร่าห์ วาร์เบอร์ตัน
สำนักพิมพ์	แสบปีคิดส์
ปีที่พิมพ์	2551

เด็ก ๆ จะเฮฮา พาเพลิน และได้แง่คิดดี ๆ จากเทพนิยายหรรษา ที่ต่อเติมเสริมแต่งจากตอนจบของเทพนิยายอมตะชื่อดัง เจ้าหญิง เจ้าชาย หมาป่า และเด็กชายแจ๊ค จะพาเด็ก ๆ ไปพบกับ

เรื่องราวมากมายที่สนุกสนานไม่แพ้เทพนิยายฉบับดั้งเดิมทำyle่มมีกิจกรรมต่อยอดความคิดให้เด็กๆ ได้ร่วมสนุกอีกด้วย

หนังสือชุด **เทพนิยายสุขสันต์พระราชตลอดกาล** ที่ทางโครงการฯ มอบให้เด็กทดลองเขียนบ้านมี 4 เรื่อง คือ

1. ทรงผมสุดเก๋ของราชินีเซล
2. ซินเดอเรลล่าปะทะราชินีจอมจู้
3. หมาป่าใจดีกับลูกหมูสามตัว
4. แจ็ค ผู้ร่ำรวยจากต้นถั่ว

4. การอบรมเชิงปฏิบัติการ

การอบรมเชิงปฏิบัติการเป็นกระบวนการเพิ่มพูนองค์ความรู้แก่พ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็ก เพื่อให้ได้รับองค์ความรู้ใหม่ ๆ ในการเลี้ยงดูเด็กวัย 6 – 7 ปีมากขึ้น ผู้เชี่ยวชาญนำเสนอให้เห็นถึงความต้องการของเด็กในแต่ละขวบปี และวิธีการที่จะส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กเกิดพัฒนาการในแต่ละด้านอย่างเหมาะสมตามวัย และที่สำคัญยิ่ง คือ เจตนารมณ์ของโครงการฯ ในการใช้หนังสือเป็นเครื่องมือในการพัฒนาเด็ก ตั้งแต่ยังเป็นทารกในขวบปีแรกจนถึงวัย 6 – 7 ปี เพื่อให้พ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็ก ทบทวนว่าการปฏิบัติต่อเด็กในขวบปีที่ผ่าน ๆ มานั้น หลงลืม หรือละเลยในส่วนใดไปบ้าง เพื่อกลับไปเริ่มปฏิบัติก่อนที่จะสายเกินไป หรือมีสิ่งใดบ้างที่ต้องเตรียมและที่ต้องสนับสนุนเพื่อให้เด็กมีพัฒนาการและความสามารถตามวัย

เนื้อหาในการการอบรมเชิงปฏิบัติการในกลุ่มพ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็กจะเน้นแนวทางในการปฏิบัติ (How To) ที่พ่อแม่ และผู้เลี้ยงดูเด็กสามารถนำไปปฏิบัติเองได้โดยง่าย โดยการมุ่งเน้นในการให้ความรู้เพื่อสร้างความตระหนักในเรื่อง **พัฒนาการและสิ่งที่เด็กวัย 6 – 7 ปีต้องการ** เป็นสำคัญ

5. การเยี่ยมบ้าน

การเยี่ยมบ้านเป็นอีกขั้นตอนหนึ่งที่สำคัญ เพราะไม่เพียงแต่จะเป็นโอกาสที่ดีสำหรับคนทำงานที่จะได้สร้างสัมพันธ์ที่ดีกับเด็กและครอบครัวในกลุ่มเป้าหมาย แต่การเยี่ยมบ้านยังเป็นโอกาสสำคัญที่คนทำงานจะได้สังเกต และศึกษารายละเอียดของครอบครัว ได้เฝ้ามองพฤติกรรมของพ่อแม่ และได้เห็นภาพการใช้หนังสือกับเด็กในครอบครัว อีกทั้งยังเป็นโอกาสที่ดีในการแนะนำเรื่องการใช้หนังสือเป็นเครื่องมือในการใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข รวมถึงการแนะนำเรื่องอื่น ๆ ที่จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว

บทที่ 4

สรุปผลการวิจัย

ปี พ.ศ.2553 จำนวนเด็กในโครงการวิจัยและพัฒนารูปแบบการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ในเด็กอายุ 6-7 ปี โดยพ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็ก คงเหลือ 56 คน คิดเป็นร้อยละ 95 (59 คน) ของปี 2552 จำแนกเป็น

เด็กชาย	25 คน	คิดเป็นร้อยละ 44.64
---------	-------	---------------------

เด็กหญิง	31 คน	คิดเป็นร้อยละ 55.36
----------	-------	---------------------

เด็ก

ร้อยละ	3.58	เรียนในระดับประถมศึกษาปีที่ 2
--------	------	-------------------------------

ร้อยละ	96.42	เรียนในระดับประถมศึกษาปีที่ 1
--------	-------	-------------------------------

พ่อแม่

ร้อยละ	78.57	อยู่ด้วยกัน
--------	-------	-------------

ร้อยละ	7.15	แยกกันอยู่
--------	------	------------

ร้อยละ	14.28	หย่าร้าง
--------	-------	----------

ผู้เลี้ยงดูเด็กเป็นหลัก

ร้อยละ	7.15	พ่อ
--------	------	-----

ร้อยละ	44.64	แม่
--------	-------	-----

ร้อยละ	26.78	พ่อและแม่
--------	-------	-----------

ร้อยละ	16.07	แม่และยาย
--------	-------	-----------

ร้อยละ	5.36	ปู่ ย่า ตา ยาย
--------	------	----------------

พัฒนาการของเด็กในโครงการ

พ่อแม่ ผู้ปกครอง และ/หรือ ผู้เลี้ยงดูเด็กร่วมกันประเมินพัฒนาการของเด็ก ดังนี้

เด็ก

ร้อยละ	58.92	มีพัฒนาการสมวัย
--------	-------	-----------------

ร้อยละ	41.08	มีพัฒนาการเร็วกว่าวัย
--------	-------	-----------------------

เด็ก

ร้อยละ	87.50	เป็นเด็กอารมณ์ดี เลี้ยงง่าย
--------	-------	-----------------------------

ร้อยละ	12.50	เป็นเด็กที่เหมือนเด็กทั่วไปที่อารมณ์ปกติ บางวันก็อารมณ์ดี เลี้ยงง่าย บางวันก็หงุดหงิด แต่โดยทั่วไปแล้ว ส่วนใหญ่จะอารมณ์ดีมากกว่า
--------	-------	--

ข้อสังเกต เด็กกลุ่มนี้ เป็นกลุ่มที่พ่อแม่มีน้อง และใช้เวลากับน้องเล็กมากกว่า รวมถึงเป็นกลุ่มพ่อแม่ที่ทำงาน และใช้เวลาทำงานมากเกินไป สัดส่วนในการใช้เวลาการทำงาน กับเวลาในการอยู่กับครอบครัว ไม่เหมาะสม

เด็ก

ร้อยละ 100 ที่พ่อแม่ประเมินว่าเป็นเพราะการอ่านหนังสือให้ฟัง เด็กจึงมีความฉลาดทางสติปัญญา ความฉลาดทางอารมณ์ ความฉลาดในการแก้ปัญหาและความฉลาดทางจริยธรรม คุณธรรม

บันทึก

โครงการฯ ได้มีการประเมินด้านความฉลาดของเด็ก ตอนที่เด็กอายุ 3-4 ปี เมื่อเด็กเข้าร่วมโครงการเป็นปีที่ 4 ซึ่ง ผลการประเมินพบว่า เด็กร้อยละ 93.75 มีความฉลาดทางด้านสติปัญญา ร้อยละ 64.06 มีความฉลาดทางด้านอารมณ์ ร้อยละ 70.31 มีความฉลาดทางด้านแก้ปัญหา และ ร้อยละ 93.75 มีความฉลาดทางด้านจริยธรรม คุณธรรม

นั่นแสดงให้เห็นว่า เมื่อพ่อแม่รู้สถานการณ์ด้านความฉลาดของเด็ก พร้อมข้อเสนอแนะของนักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญของโครงการ จึงนำไปปฏิบัติกับเด็ก จนเด็กฉลาดมากขึ้นในทุกด้าน ซึ่งเครื่องมือที่สำคัญ คือ หนังสือและนิทาน ทั้งที่ทางโครงการคัดสรรและมอบให้ และหนังสือที่พ่อแม่เลือกเอง ซึ่งโดยส่วนใหญ่แล้วจะเลือกเนื้อหาที่ตรงกับพฤติกรรมของเด็ก โดยเฉพาะพฤติกรรมเชิงลบ ที่พ่อแม่สามารถใช้ตัวละครและเนื้อหาที่เป็นรูปธรรมในหนังสือ เป็นต้นแบบ และต้นทางในการต่อยอดไปสู่สิ่งที่ต้องการสอน

พฤติกรรมการเรียนรู้ของเด็กในโครงการฯ

เด็กร้อยละ 100 ดูรายการทางโทรทัศน์ทุกวัน โดยในวันธรรมดาจะดูในช่วงเวลา 18.00-20.00 น. และ 20.15 – 21.15 น. ในวันหยุดจะดูในช่วงเวลา 8.00-10.00 น. เพิ่มขึ้นอย่างเป็นปกติ โดยเฉลี่ยแล้วเด็กดู รายการทางโทรทัศน์ วันละ 2 ชั่วโมง 17 นาที รายการโทรทัศน์ที่เด็กส่วนมากดูคือ การ์ตูน คิดเป็นร้อยละ 94.64 รองลงมาได้แก่ ละคร เช่น ปีสากลแสนกล ละครพื้นบ้านปลาบู่ทอง ตู๊กตาทอง รายการสำหรับเด็ก เช่น ประจักษ์ร้องเพลงเด็ก ดัชชี่คลับ กบนอกกะลา กล้องนักคิด เจ้าหนูซิท รายการสารคดี เช่น ท่องโลกกว้าง รายการเด็กและสารคดีทางสถานีโทรทัศน์ไทย พี บี เอส และมีเด็ก ร้อยละ 5.35 ดูรายการโทรทัศน์ในวันธรรมดา ช่วงเวลา 22.00-23.30 น. เป็นรายการเกมโชว์ เช่น ซิง ร้อยชิงล้าน ทีลีป

เด็กร้อยละ 92.85 ดูการ์ตูน ภาพยนตร์ และ/หรือ สารคดีทางซีดี ร้อยละ 7.15 ไม่ได้ดู เพราะพ่อแม่พยายามหากิจกรรมมาทำกับลูกอย่างสม่ำเสมอ

เด็กร้อยละ 64.28 ที่พ่อแม่เลือกรายการโทรทัศน์ให้ดู ร้อยละ 35.72 พ่อแม่ให้ดูรายการได้ตามใจชอบ และ/หรือดูรายการเดียวกับที่พ่อแม่ดู

เด็กร้อยละ 96.15 สามารถอ่านหนังสือได้เองแล้ว และหยิบมาอ่านเองบ่อยๆ ร้อยละ 85.71 อ่านหนังสือทุกวัน ร้อยละ 7.15 อ่านโดยเฉลี่ยวันเว้นวัน ร้อยละ 3.58 อ่านโดยเฉลี่ยสัปดาห์ละ 2 ครั้ง ร้อยละ 3.57 อ่านตามอารมณ์ ไม่แน่นอน

รายชื่อหนังสือที่เด็กชอบ และหยิบมาอ่านเองบ่อย ๆ

- เจ้าชายกบ
- อีเลี้ยงเค็งเค็ง
- เจ้าหมูหุหาย
- กาดำกับหงส์ขาว
- กูกี้ไก่ปวดท้อง
- ลูกเต่าตัวมดเตี้ยม
- งานป่า ตาหูลุง ตุง ตุง
- ตลาดน้ำอ้อร้อย
- ตลาดเช้าว้าวร้อย
- ขนมหกถ้วยกระทงน้อยร้อยนะ
- ขนมหครกน้ำแคะ
- เหมียวเหมียวไม่อยากเหมียว
- กระจี๊าก กระจี๊าก
- กระจดองลายกับกระจ่ายหูเรียว
- มดขยันกับจ๊กจั่นเสียงใส
- แม่มดน้อยกับคาถาก่อนนอน
- สีสหายผจญภัย
- โกะเลี้ยงแกะ
- ขนเทากับเงาในน้ำ
- กระจ่ายตื่นตูม
- ราชสีห์ขนปุยกับหนูจืดตัวจ้อย
- ค้างคาวค้างคืน
- เมฆน้อยซีเหงา

- ฉันทชอบกินผลไม้
- คุณลุงใจดี
- Daddy's Birthday
- Picture Directory
- กุ้งกิ้งไปโรงเรียน
- หีบวิเศษ
- กุ้งกิ้งปวดฟัน
- กระจกน้อยไม่มีระเบียบ
- ลูกหมู 3 ตัว

พ่อแม่ ร้อยละ 96.42 ยังคงอ่านหนังสือให้เด็กฟัง โดยร้อยละ 62.50 อ่านทุกวัน ร้อยละ 21.42 อ่านโดยเฉลี่ยวันเว้นวัน ร้อยละ 16.08 อ่านโดยเฉลี่ยสัปดาห์ละ 2 ครั้ง

รายชื่อหนังสือที่พ่อแม่หยิบมาอ่านให้เด็ก ๆ ฟังบ่อย ๆ

- กระจต๊าก กระจต๊าก
- กุ้งกิ้งปวดท้อง
- มดขยันกับจ๊กจั่นเสียงใส
- จี๊ดจ๊าดซื่อจิดา
- หนูไม่เคยลืม
- พ่อคนดีที่หนึ่งเลย
- กระจกน้อยไม่มีระเบียบ
- เจ้าหมูหุหาย
- โกะเลี้ยงแกะ
- กุ้งกิ้งรักพ่อแม่
- ตีตตี๊แย
- กาดำกับหงส์ขาว
- ขนเทากับเงาในน้ำ
- ตลาดเช้าว้าวร่อย
- ตลาดน้ำ อ้าวร่อย
- ขนมครกหน้าแคะ
- ขนมหกด้วยกระทงน้อย
- เหมียวเหมียวไม่อยากเหมียว

- Red riding hood
- กระต่ายตื่นตูม
- ดาบวิเศษ
- ลูกหมีปวดฟัน
- ลูกเต่าตัวมดเคี้ยว
- หงส์น้อยหัดบิน
- ลูกหมู 3 ตัว
- บ้านเรามีเงาประหลาด
- หีบวิเศษ
- เจ้าชายกบ
- งานป่า ตาหลุ่ง ตุง ตุง

นอกจากที่ได้กร้อยละ 100 อ่านหนังสือสำหรับเด็กที่ทางโครงการฯ เลือกลงและมอบให้รวมทั้งหนังสือที่พ่อแม่เลือกให้แล้ว เด็กกร้อยละ 32.14 ยังอ่านหนังสือความรู้ต่างๆ กร้อยละ 21.42 อ่านนิยายสารเหมือนพ่อ แม่ และกร้อยละ 46.44 อ่านการ์ตูนข้ามขั้นทั่วไป

ในช่วงปี 2553 พ่อแม่เด็กมีการจ่ายเงินเพื่อซื้อหนังสือให้เด็ก โดยเฉลี่ยดังนี้

กร้อยละ 53.57	ประมาณ 100 - 500 บาท
กร้อยละ 16.07	ประมาณ 501-1,000 บาท
กร้อยละ 12.50	ประมาณ 1,001-2,000 บาท
กร้อยละ 7.15	ประมาณ 2,001-3,000 บาท
กร้อยละ 5.35	ประมาณ 3,001-4,000 บาท
กร้อยละ 5.35	ประมาณ 4,001-5,000 บาท
กร้อยละ 1.78	มากกว่า 5,000 บาท
กร้อยละ 8.16	ไม่ได้ซื้อเลย

พ่อแม่

กร้อยละ 100 ยังคงเห็นว่าเด็กและคนในครอบครัวยังได้รับประโยชน์จากการอ่านหนังสือที่มีทั้งความรู้และความสนุกสนานบันเทิง

☛ ข้อมูลผลการเรียนของเด็กในโครงการหนังสือเล่มแรก Bookstart

: ข้อมูลจากเด็กจำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 80.35 ของเด็กในโครงการฯ

วิชา	ระดับคะแนนคิดเป็นร้อยละ			
	91-100	81-90	71-80	61-70
ภาษาไทย	42.22	33.33	22.22	2.23
คณิตศาสตร์	37.78	55.56	4.45	4.45
วิทยาศาสตร์	33.33	42.22	22.22	2.23
สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม	42.22	37.78	17.78	2.23
ศิลปะ	48.89	26.67	22.23	2.23
สุขศึกษาและพลศึกษา	44.22	44.22	15.56	-
ภาษาอังกฤษ	37.78	33.33	22.23	8.89
การงานอาชีพ และเทคโนโลยี	42.22	33.33	17.78	6.67
ประวัติศาสตร์	51.12	33.33	8.89	6.67

วิชา	ระดับคะแนนคิดเป็นร้อยละ		
	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ย
ภาษาไทย	100	62	88.08
คณิตศาสตร์	100	63	90.36
วิทยาศาสตร์	100	66	86.40
สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม	100	73	87.75
ศิลปะ	100	73	88.46
สุขศึกษาและพลศึกษา	100	76	86.00
ภาษาอังกฤษ	100	62	85.91
การงานอาชีพ และเทคโนโลยี	100	71	87.17
ประวัติศาสตร์	100	66	88.86

ดังกล่าวข้างต้น ถ้าใช้เกณฑ์ความหมายของระดับผลการเรียน

คะแนน 80 -100	คะแนน	หมายถึง ผลการเรียนดีเยี่ยม
75 - 79	คะแนน	หมายถึง ผลการเรียนดีมาก
70 - 74	คะแนน	หมายถึง ผลการเรียนดี
65 - 69	คะแนน	หมายถึง ผลการเรียนค่อนข้างดี
60 - 64	คะแนน	หมายถึง ผลการเรียนน่าพอใจ
55 - 59	คะแนน	หมายถึง ผลการเรียนพอใช้
50 - 54	คะแนน	หมายถึง ผลการเรียนผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำที่กำหนด
ต่ำกว่า 50	คะแนน	หมายถึง ผลการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำที่กำหนด

เด็กในโครงการหนังสือเล่มแรก

ร้อยละ 95.96	มีผลการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ในระดับดีเยี่ยม
ร้อยละ 91.11	มีผลการเรียนวิชาสุขศึกษาและพลศึกษาในระดับดีเยี่ยม
ร้อยละ 88.86	มีผลการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ในระดับดีเยี่ยม
ร้อยละ 86.67	มีผลการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ในระดับดีเยี่ยม
ร้อยละ 82.22	มีผลการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ในระดับดีเยี่ยม
ร้อยละ 80.00	มีผลการเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมในระดับดีเยี่ยม
ร้อยละ 77.78	มีผลการเรียนวิชาภาษาอังกฤษในระดับดีเยี่ยม
ร้อยละ 77.78	มีผลการเรียนวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยีในระดับดีเยี่ยม
ร้อยละ 75.56	มีผลการเรียนวิชาศิลปะในระดับดีเยี่ยม

โดยภาพรวมเฉลี่ยแล้วเด็กในโครงการฯ ส่วนใหญ่มีผลการเรียนอยู่ในระดับดีเยี่ยมในทุกวิชา ทั้งพ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็กและครู ประเมินในทำนองเดียวกันว่าเป็นผลมาจากการใช้นั่งสื่อกับเด็กมาตั้งแต่เล็กทำให้เด็กอ่านออกเขียนได้เร็ว เมื่ออ่านออกจึงอ่านใจหายแตก เมื่ออ่านใจหายแตก จึงเข้าใจใจหาย แล้วตอบคำถามได้ และสรุปในทำนองเดียวกันว่าหนังสือทำให้ฉลาด เพราะการที่พ่อแม่ผู้เลี้ยงดูเด็กอ่านหนังสือให้ฟังอย่างสม่ำเสมอ ทำให้เด็กได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ จากหนังสือ ล้วนเป็นสิ่งใหม่ที่ น่าสนใจทั้งนั้น สมองของเด็กจึงถูกกระตุ้นให้คิดและเรียนรู้ตลอดเวลาที่ได้ยินเสียง ได้เห็นภาพ ทำให้เกิดความคิดและจินตนาการตามไปด้วย เช่นนี้ จึงทำให้เซลล์สมองจึงยิ่งแตกแขนง และเมื่อเกิดขึ้นบ่อย ๆ เด็กจึงฉลาดมากยิ่งขึ้น อีกทั้งการอ่านหนังสือให้เด็กฟังยังทำให้เด็กรู้เท่าทันความคิด อารมณ์และความรู้สึกตนเองและผู้อื่นได้ จัดการกับอารมณ์ของตนเองได้ ไม่หุนหันพลันแล่น เข้าใจและเห็นอกเห็นใจผู้อื่น รู้จักให้แบ่งปันคนอื่น และได้รับปลูกฝังศีลธรรมพื้นฐานและคุณธรรม ไม่ว่าจะ เป็น ความขยัน ความประหยัด ความสะอาด ความสามัคคี ความสุภาพ ความมีน้ำใจ ความซื่อสัตย์ ความมีวินัย หรือความกตัญญูรู้คุณให้กับเด็ก

ผลจากการประเมินของพ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็กที่มีต่อเด็กในโครงการฯ

1. พ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็กร้อยละ 100 ประเมินว่าการอ่านหนังสือให้ฟังทำให้เด็กมีความฉลาดทางสติปัญญา (Intelligence Quotient : IQ)

เด็กมีความสามารถในการคิด วิเคราะห์ มีความจำที่ดี อารมณ์ดี มีสมาธิดี สดชื่น คิดอะไรได้เร็ว มีความอดทน มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะทางคณิตศาสตร์ และทักษะต่าง ๆ ที่นำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ เด็กสามารถอ่านหนังสือที่มีเนื้อหาสนุก ๆ ใช้คำที่ง่าย ๆ นำเสนอเรื่องราวด้วยการเรียงประโยคไม่ซับซ้อน

เด็กในโครงการหนังสือเล่มแรก ถือว่าโชคดีกว่าเด็กทั่วไป เพราะพ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็กเข้าสู่กระบวนการเตรียมลูกสู่ความฉลาดมาแล้ว 6 ปี ตั้งแต่ปี 2547 กระทั่งปีที่ 7 เด็กหลายคนฉายแววฉลาดอย่างชัดเจน เป็นผลสืบเนื่องมาจากการที่เด็กได้ฟังพ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็กอ่านหนังสือให้ฟังตั้งแต่อายุ 6 เดือน ฟังทุกวัน วันละ 5 – 15 นาที ความสัมพันธ์ที่ดี และอบอุ่นของพ่อแม่ ลูก เป็นพลังให้เด็กได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ จากหนังสือที่อ่านมาตลอด 5 ปี กระทั่งปีที่ 6 ที่เด็กเริ่มอ่านหนังสือได้เองและสนุกสนานกับการตามดูพฤติกรรมของตัวละครที่มีชีวิตชีวาในหนังสือ เนื้อหาในหนังสือทุกเล่ม ทุกเรื่องกระทบความรู้สึก และความสนใจของเด็กในทุกด้าน การอ่านหนังสือให้ฟังและการที่เด็กอ่านหนังสือด้วยตนเอง เป็นกระบวนการในการสร้างความสามารถในการคิด วิเคราะห์ความจำ คำนวน ความคิดสร้างสรรค์ ทักษะต่าง ๆ ที่จะนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน การทำให้เด็กได้มองเห็นคุณค่าตนเอง อารมณ์ดี มีสมาธิ สดชื่น คิดอะไรได้เร็ว และมีความอดทน

เด็กในโครงการฯ ส่วนใหญ่ เป็นเด็กที่ฉลาดพูด มีความจำดี จดจำเรื่องราวต่าง ๆ ได้ เป็นอย่างดี มีขั้นตอนลำดับเรื่องราวโดยเฉพาะคำคล้องจองในหนังสือได้ คิดเลขเร็ว บวกลบเลขเองได้ มีสมาธิในการทำงาน เรียนรู้เร็ว เวลาทำงานมีการทำอย่างเป็นขั้นเป็นตอน ตั้งใจฟัง ตั้งใจอ่าน จำทุกอย่างได้แม่นยำ ชอบฟังการอ่านหนังสือที่เป็นความรู้และนำไปเล่าได้อย่างถูกต้อง

เด็กสามารถสะกดและอ่านไปพร้อม ๆ กันได้ รู้จักเล่าเรื่องราวจากหนังสือที่อ่าน จากข่าวที่ได้ดูหรือได้ฟัง ปรับตัวได้ดี และนำสิ่งดี ๆ จากหนังสือมาใช้ในชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี

เด็กมีความคิดสร้างสรรค์ มีจินตนาการทางศิลปะ มีจินตนาการมากกว่าเด็กคนอื่น ๆ อย่างเห็นได้ชัด เป็นคนละเอียดอ่อน มีความคิดที่แตกต่างในด้านการเรียนรู้เรื่องพืช สัตว์ ช่างสงสัย เอื้อเฟื้อ แบ่งปันต่อเพื่อน ๆ **ชอบเขียนหนังสือและรักหนังสือ**

บันทึก 1 : เด็กคนหนึ่งบอกผู้จัดการโครงการว่า

“ รถไฟใต้ดินเกิดจากความคิดของคนอังกฤษที่นำชีวิตของตัวตุ่นที่อยู่
ในใต้ดินมาเป็นแบบ ”

บันทึก 2 : เด็กหลายคนที่สามารถนำเศษผ้ามาผูกเป็นชุดตุ๊กตา

ข้อมูลจากพ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็ก และเด็กที่ประเมินว่าหนังสือที่น่าเสนอและสร้างความฉลาดทางสติปัญญาให้แก่เด็กได้อย่างได้ผล ได้แก่

2. พ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็กร้อยละ 100 ประเมินว่าการอ่านหนังสือให้ฟังทำให้เด็กมีความฉลาดทางอารมณ์ Emotional quotient : EQ

เด็กในโครงการส่วนใหญ่เป็นเด็กที่รู้จักตนเอง ไม่ดูแคลนคนอื่น รู้สึกเห็นอก

เห็นใจผู้อื่น มีน้ำใจ ให้อภัยผู้อื่น สงสารคนอื่น เป็นคนมีเมตตา รับฟังความคิดเห็นของคนอื่น และควบคุมอารมณ์ของตนเองได้

ภาพแรกที่เห็นเด็กในโครงการทุกคน คือ ความเป็นคนอารมณ์ดี สุขภาพจิตดี นั้นแสดงให้เห็นว่าเด็กมีความฉลาดทางอารมณ์ หรือวุฒิภาวะทางอารมณ์สูง ซึ่ง พ่อแม่ทุกคนเชื่อว่าเป็น เพราะหนังสือที่ทำให้เด็กเรียนรู้เรื่องการแสดงออกทางอารมณ์จากพฤติกรรมของตัวเอง หนังสือจึงเป็นช่องทางในการสร้างเด็กให้ รู้จักควบคุมอารมณ์ของตนเอง รวมถึงรับผิดชอบในการแสดงออกทางอารมณ์ของตนว่ามีผลต่อตนเองและผู้อื่นอย่างไร

เด็กในโครงการส่วนใหญ่อารมณ์ดี ใจเย็น ไม่โมโหง่าย เป็นเด็กที่มีเมตตา ชี้สงสาร รู้จักให้ มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ให้กับเพื่อนมีขนมก็แบ่งกัน สามารถเข้ากับเพื่อน ๆ ได้ดี รู้จักให้อภัยเมื่อผู้อื่นกระทำขอโทษเมื่อรู้ว่าทำผิด และรู้จักรอคอย เข้าแถว

เด็กส่วนใหญ่ไม่ทำร้ายสัตว์หรือทำลายสิ่งของ เมื่อทำผิดก็ขอโทษแล้วไม่ทำอีก เชื่อฟังพ่อแม่และรู้ว่าสิ่งใดดี สิ่งใดไม่ดี

เด็กไม่เคยร้องไห้ขอของเล่นเลย แม้ว่าจะอยากได้มากก็ตาม

บันทึก 1 : เด็กในโครงการคนหนึ่งเห็นตาไม่สบายเกิดความสงสารตา จึงดูแลตาอย่างดี

บันทึก 2 : เด็กในโครงการหลายคนเห็นแม่ทำงานหนัก ทำงานทั้งวัน จึงบอกแม่ว่า รักแม่ จะดูแลแม่อย่างดี

บันทึก 3 : เด็กในโครงการบางคนแม้ว่าจะถูกเพื่อนรังแกและเอาเปรียบเสมอ แต่เด็กไม่ทำอะไรมากเกินไป พูดเสมอว่าสงสารเขาแม่ เขาไม่มีของเล่นเลย

ข้อมูลจากพ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็ก และเด็กที่ประเมินว่าหนังสือที่นำเสนอและสร้างความฉลาดทางอารมณ์ให้แก่เด็กได้อย่างได้ผล ได้แก่

3. พ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็กร้อยละ 100 ประเมินว่าการอ่านหนังสือให้ฟังทำให้เด็กมีความฉลาดในการแก้ปัญหา Adversity Quotient : AQ

เด็กเรียนรู้ผ่านพฤติกรรมของตัวละคร ทำให้เป็นคนกล้าหาญในการตัดสินใจ จัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม และมีความอดทนต่อปัญหาที่เกิดขึ้น

เด็กส่วนใหญ่ เป็นเด็กที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าแสดงออก และกล้าหาญในการจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้น กล้าตัดสินใจในทางที่ถูก ที่ควร พ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็กทุกคนเห็นพ้องต้องกันว่า เป็นเพราะหนังสือที่มีรูปธรรมชัดเจนในการสร้างเรื่อง สร้างปมและคลี่คลายปัญหา และทำเรื่องหนักให้เป็นเรื่องเบา หนังสือหลายเล่มนำเสนอเรื่องราวให้เด็กเรียนรู้ผ่านพฤติกรรมของตัวละคร ที่มีความกล้าหาญในการตัดสินใจ ควบคุมสถานการณ์และจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม มีความอดทนต่อปัญหาที่เกิดขึ้น มีสติในการแก้ไขปัญหาอย่างคนที่มองโลกในแง่ดี

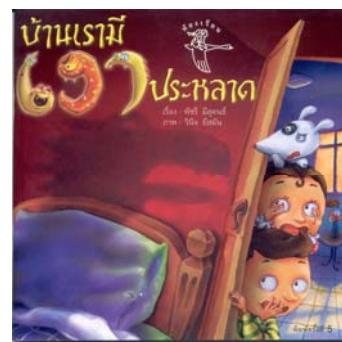
เด็กในโครงการส่วนใหญ่เป็นเด็กที่กล้าแสดงออก กล้าหาญในการเป็นผู้นำเพื่อน แก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี และรู้จักหาวิธีในการแก้ปัญหาโดยสงบ มีความอดทน อดกลั้น ไม่หุนหันพลันแล่นเวลามีปัญหากับเพื่อนที่โรงเรียน เด็กจะไม่ใช้ความรุนแรงตอบโต้กลับ แต่เลือกวิธีการนำไปบอกครู เพื่อให้ครูช่วยดูแลเรื่องนี้ให้

เมื่อต้องไปไหน ๆ กับคนอื่นที่ไม่ใช่พ่อแม่จะดูแลตนเองได้ดี ไม่อแง เชื่อฟังผู้ใหญ่ อ่อนน้อม สุภาพ ดูแลคนอื่น ๆ โดยเฉพาะน้องที่เล็กกว่า

เด็กเรียนรู้ว่าการกระทำของตัวเองดีหรือไม่ดี แยกแยะได้ว่าทำอย่างไรดี ทำอย่างไรไม่ดี ทำอย่างไรอันตราย ทำอย่างไรสกปรก

บันทึก 1 : เด็กมีความคิดของตนเองมาตั้งแต่เด็ก เมื่ออายุ 4 – 5 ปี เด็กรู้ว่าแม่เป็นลูกของตากับยาย แม่มีหนูกับพี่แซมป์เป็นลูก แล้วทำไมน้ำ ออกลูกมาเป็นหมาล่ะ แม่จึงต้องอธิบายให้เข้าใจว่าน้ำสาวไม่มีลูก เลี้ยงหมาแล้วเรียกหมาว่าลูก

ข้อมูลจากพ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็ก และเด็กที่ประเมินว่าหนังสือที่น่าเสนอและสร้างความฉลาดทางการแก้ปัญหาให้แก่เด็กได้อย่างได้ผล ได้แก่

4. พ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็กร้อยละ 100 ประเมินว่าการอ่านหนังสือให้ฟังทำให้เด็กมีความฉลาดทางจริยธรรม คุณธรรม Moral Quotient : MQ

เรื่องจริยธรรม คุณธรรมและความดีงามเป็นเรื่องนามธรรมที่พ่อแม่เองก็จนปัญญาอยู่บ่อย ๆ กับการที่จะหาหนทางในการสั่งสอนอย่างเป็นรูปธรรม หนังสือภาพและ

นิทานเป็นเรื่องเล่าผ่านชีวิตคน ย่อยเรื่องยาก ๆ ให้เป็นเรื่องง่าย และย่อยเรื่องที่เป็นนามธรรมให้เป็นรูปธรรม

หนังสือเป็นเครื่องมือสำคัญที่พ่อแม่สามารถใช้เรื่องราว ภาพประกอบและพฤติกรรมของตัวละครที่สนุกสนาน มีชีวิตชีวาสอนให้เด็กรู้จักการพัฒนาความคิดให้เป็นปัญญา ทำให้เด็กได้พบกับสิ่งที่ดี คิดดี ทำดี ได้พบคนดี สังคมดี และต้นแบบที่ดี ทำให้เด็กเรียนรู้อย่างมีสติปัญญาว่าต้องไม่ใช่ชีวิตอย่างประมาทขาดสติ ต้องระวังความคิดของเรา ต้องไม่สร้างความเดือดร้อนหรือเบียดเบียนใครด้วยคำพูด และการกระทำ สำคัญยิ่งกว่า เด็ก ๆ รู้ว่าหนังสือ คือการสานต่อความคิดดี ๆ ที่จะนำสู่การก่อเกิดประโยชน์ต่อผู้คนและสังคมในวงกว้าง

พ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็กทุกคนเห็นว่าหนังสือที่ได้รับจากโครงการในทุก ๆ ปีนั้นเป็นหนังสือที่ดีมาก มีเนื้อหาที่แทรกด้วยเรื่องราวที่แนะนำถึงการใช้ชีวิตอย่างมีจริยธรรม คุณธรรมมากมาย ง่าย ไม่ซับซ้อน เมื่อนำไปใช้กับเด็กจึงได้ผลดีมาก อีกทั้งเด็ก ๆ ยังนำเรื่องราวเหล่านี้ไปเล่าต่อในกลุ่มเพื่อน ๆ เพื่อชี้ให้เห็นว่าการกระทำอย่างไรจึงจะดี การกระทำอย่างไรจึงถือว่าเหมาะสมว่าควร รู้จักเรื่องบาปบุญคุณโทษ ทำสิ่งไหนดี สิ่งไหนไม่ดีอย่างไร และจะมีผลอะไรตามมา เมื่อเห็นเพื่อนทำผิดก็บอกเพื่อนดี ๆ

หนังสือทำให้เด็กเห็นต้นแบบที่ดีในการแสดงออกทางมารยาททางสังคม เด็กรู้จักสวัสดิทักทายผู้ใหญ่ รู้ว่าตนเป็นเด็กต้องทำอะไรกับพ่อแม่ กับลูกบ้าง น้ำ อา รู้ว่าตัวเองเป็นพี่ต้องเสียสละให้น้อง(เด็กที่อายุน้อยกว่า)เสมอแม้ไม่ใช่น้องตนก็ตาม

นับแต่ปีที่ 4 ที่ทางโครงการฯ ได้มอบหนังสือ เรื่อง กาดำกับหงส์ขาว พร้อมยกตัวอย่างที่เกิดขึ้นกับเด็กในสังคม ประกอบกับเด็กในโครงการส่วนใหญ่มีผิวคล้ำ ที่ต้องอาศัยอยู่ในสังคมที่โฆษณาและให้คุณค่าของความขาวเช่นนี้ หนังสือ เรื่อง กาดำกับหงส์ขาว จึงเป็นเครื่องมือสำคัญและเป็นรูปธรรมในการสอนเด็กให้รู้จักเคารพตัวตน พึงใจและเป็นสุขในสิ่งที่ตนมี ตนเป็น

นอกจากพ่อแม่ที่ต้องเป็นต้นแบบที่ดีให้ลูกได้ซึมซับพฤติกรรมที่ดีแล้ว พ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็กทั้งร้อยละ 100 ต่างฝากความหวังไว้กับหนังสือดี ๆ ที่จะมาเป็นตัวช่วยที่สำคัญในการปลูกฝังศีลธรรมพื้นฐาน และสร้างจริยธรรม คุณธรรมให้ซึมลึกลงในจิตใต้สำนึกของลูก ด้วยหวังว่าเมื่อเด็กเติบโต

ใหญ่จะได้เป็นคนดี เป็นคนที่มีจิตสำนึกดี ไม่เห็นแก่ตัว ใช้ชีวิตอยู่อย่างไม่เบียดเบียนใคร ไม่ทำให้ตนเองและผู้อื่นเดือดร้อน สามารถช่วยเหลือก๊อกลูกคนอื่น และดูแลสังคมได้ตามสมควร

ข้อมูลจากพ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็ก และเด็กที่ประเมินว่าหนังสือที่น่าเสนอและสร้างความฉลาดทางจริยธรรม คุณธรรม ให้แก่เด็กได้อย่างได้ผล ได้แก่

ความสนใจของเด็กต่อหนังสือที่ทางโครงการฯ มอบให้

พ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็กทุกคนบอกเหมือนกันว่า เด็ก ๆ จะเฝ้ารอให้ถึงวันที่จะได้มาพบกัน ได้มาพบผู้บริหารโครงการ ได้มาพบพี่ๆ และได้มาซื้อหนังสือด้วยตนเองในงานสัปดาห์หนังสือ ช่วงเดือนเมษายนของทุกปี

เด็กทุกคนตื่นเต้น และดีใจนับแต่ได้พบกันและได้รับหนังสือที่ทางโครงการมอบให้ ซึ่งปี พ.ศ.2553 ทางโครงการมอบให้พ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูจำนวน 8 เล่ม นั้น เด็ก ๆ แสดงความสนใจหนังสืออย่าง

เห็นได้ชัดว่าได้จากพฤติกรรมที่นิ่ง และนั่งอ่านหนังสือที่ได้ในขณะ ที่ นักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญและผู้บริหารโครงการ ดำเนินการอบรมเชิงปฏิบัติการกับกลุ่มพ่อแม่และอาสาสมัคร เด็กๆ ยังคงนั่งอยู่ในห้องเดียวกัน นั้นด้วยอารมณ์ที่ดี ด้วยอาการที่สงบ ในขณะที่ในมือและ/หรือ บนโต๊ะ มีหนังสือที่ได้รับ

หนังสือที่เด็ก ๆ ให้ความสนใจมากที่สุด ได้แก่

จากการพูดคุยกับเด็ก พ่อแม่ และผู้เลี้ยงดูเด็กสามารถสรุปได้ว่า เรื่องเจ้าชายกบที่เด็ก ๆ ชอบที่สุดเป็นเพราะ

1. เป็นเรื่องราวของนิทานเอกของโลกที่เด็กรู้จัก และมีความคุ้นเคยมาก่อน จึงเข้าใจง่าย คาดเดาเรื่องราวได้ถูกต้อง เขียนด้วยคำคล้องจองที่สนุกสนาน และเป็นหนังสือที่มีภาพประกอบสวยงาม
2. เป็นเรื่องที่สนุกสนาน คำสนุก ภาพสดใส
3. สร้างจินตนาการได้ดี มีอะไรที่เหนือจริง มีสิ่งวิเศษมหัศจรรย์ ทำให้เกิดความตื่นเต้น

เรื่อง **หีบวิเศษ** เหตุที่เด็ก ๆ ชอบเพราะ เรื่องราวสนุกสนาน ตื่นเต้น มีสิ่งมหัศจรรย์ ลึกลับ ตรงกับความชอบของเด็กวัยนี้ การดำเนินเรื่องเป็นลำดับ บอกเหตุบอกผล บอกถึงพฤติกรรมที่ดีและไม่ดี อย่างชัดเจน บุคลิกหน้าตาของตัวละคร วาดได้ชัดเจน ทำให้รู้ว่าใครคือฝ่ายดี และใครคือฝ่ายไม่ดี โดยเฉพาะภาพประกอบที่สร้างความน่าสนใจ ใ้เด็กค้นหาตั้งแต่ภาพปกหนังสือ

เรื่อง **งานปาร์ตี้หลังตุงตุง** เหตุที่เด็ก ๆ ชอบเพราะ ชื่อเรื่องเป็นเบื่องต้น เป็นชื่อเรื่องที่บอกถึงความสนุกสนาน ภาพประกอบสวยงาม ประกอบกับเรื่องราวของงานปาร์ตี้ เป็นเรื่องราวเดียวกับงานวัดที่เด็ก ๆ ส่วนใหญ่คุ้นเคย ทำให้เด็กมีอารมณ์ร่วม และสนุกสนานได้ง่าย ที่สำคัญคือ กิจกรรมในงานปาร์ตี้สัตว์น้อย สัตว์ใหญ่ได้เล่น ได้ดู ก็คือกิจกรรมที่เด็ก ๆ ชอบดู และชอบเล่น เช่น ชิงช้าสวรรค์ ม้าหมุน ภาพยนตร์ ดนตรี และมีอาหารที่เด็ก ๆ ชอบกัน ทั้ง ลูกชิ้นปิ้ง สายไหม และตั้งเม

บันทึก : เด็กวัย 6 - 7 ปี ส่วนใหญ่ยังชอบหนังสือภาพที่เขียนเป็นคำคล้องจอง

เรื่อง **เจ้าชายกบ** เหตุที่เด็ก ๆ ชอบเพราะเป็นเรื่องราวของนิทานเอกของโลกที่เด็กรู้จัก และมีความคุ้นเคยมาก่อน จึงเข้าใจง่าย คาดเดาเรื่องราวได้ถูกต้อง ที่สำคัญ คือ เขียนด้วยคำคล้องจองที่สนุกสนาน ภาษาที่สนุก เสียงของคำสนุก สร้างสีสันและบรรยากาศในเรื่องได้สนุกมาก และเป็นหนังสือที่มีภาพประกอบสวยงาม

ส่วนเรื่อง **พระเวสสันดร พระชาติแห่งการให้** และ **ตุ๊กแกกับแจกลาย** นั้น อาจจะ เป็นเรื่องราวที่ยากและเนื้อหาที่มากทำให้ต้องใช้เวลาในการอ่านและการทำความเข้าใจ ส่วนเรื่อง **จันมี ความสุขจังเลย** อาจมีเนื้อหาเบาเกินไปสำหรับเด็กวัย 6 – 7 ปีนี้

ทั้งนี้และทั้งนั้น หนังสือ 3 เล่มดังกล่าวเป็นหนังสือที่ดี ที่เด็ก ๆ ควรอ่าน ด้วยเหตุผล

1. **พระเวสสันดร พระชาติแห่งการให้** เรื่องราวเกี่ยวกับพระพุทธเจ้า และเรื่องราวทาง ศาสนา เป็นเรื่อง que เด็กต้องรู้และมีไม่มากนักที่ย่อยเรื่องยากให้เป็นเรื่องง่าย ที่จะทำให้เด็กสนใจ เรื่อง พระ เวสสันดร พระชาติแห่งการให้ นี้ เป็นหนังสือที่ดี ที่เขียนโดย ท่าน ว.วชิรเมธี ที่ถือเป็นปัญญาของสังคมไทยใน ปัจจุบันโดยแท้ เรื่องนี้เป็นใจหายที่พ่อแม่รับ เพื่อจะกลับไปหาวิธีการใช้กับเด็กต่ออย่างเต็มอกเต็มใจ

2. **จันมีความสุขจังเลย** เป็นหนังสือภาพสำหรับเด็ก ที่เขียนโดยนักเขียนฝีมือชั้นครู ระดับปรมาจารย์ คือ ดร.สายสุรี จุติกุล นักเขียนระดับ 100 เล่มหนังสือดีที่คนไทยควรอ่าน และไม่ได้ เขียนหนังสือสำหรับเด็กมากกว่า 20 ปี นับแต่ ไม่อยากเป็นควาย

3. **ตุ๊กแกกับแจกลาย** เป็นหนังสือที่ได้รับ รางวัลหนังสือดีเด่น จากคณะกรรมการคัดสรร หนังสือดีเด่นแห่งชาติ อีกทั้งเป็นนักปรัชญา ที่สามารถใช้ภาษาสละสลวย ให้เด็กเข้าใจเรื่องยากๆ ได้อย่าง ง่ายๆ

หนังสือ 12 เล่ม que เด็กรักและมักหยิบมาอ่านบ่อย ๆ

หนังสือ คือส่วนหนึ่งของชีวิตเด็ก ๆ ตั้งแต่อายุได้ 6-9 เดือน เด็ก ๆ จึงมีความผูกพันกับ หนังสือ และมีหนังสือในดวงใจ ที่มักหยิบมาให้พ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็กอ่านให้ฟัง ซ้ำแล้วซ้ำอีกนับสิบ นับร้อย รอบ เมื่ออ่านได้เองและมีหนังสือใหม่เพิ่มขึ้นทุกปี เด็กๆ ก็ยังคงรัก และมักหยิบหนังสือเล่มเก่า ๆ ออกมา อ่านบ่อย ๆ ร้อยละ 91.66 เป็นหนังสือที่ทางโครงการเลือกและมอบให้ตั้งแต่ปี พ.ศ.2547 ร้อยละ 8.34 เป็นหนังสือที่เด็ก ๆ และพ่อแม่เลือกซื้อเอง

หนังสือ 12 เล่ม ที่เด็กรักและมักหยิบออกมาอ่านบ่อย ๆ ได้แก่

ดังกล่าวข้างต้น เด็กทุกคนยังคงผูกพัน และรักหนังสือ **จันทร์เจ้าขา** และ **ก๊วกโก่ปวดท้อง** หนังสือเล่มแรกอย่างแท้จริงของเด็ก ๆ ที่ได้รับจากโครงการเมื่อ 7 ปีที่ผ่านมา หากแต่เด็ก ๆ ยังคงหยิบขึ้นมาอ่าน แม้จะยับและยุ่ย จนพ่อแม่หลายคนต้องซื้อเล่มใหม่มาแทน เพราะเป็นหนังสือที่เด็กยังขอให้อ่านให้ฟัง อีกทั้งยังท่องคำคล้องจอง บทร้องเล่น ในหนังสือเรื่องจันทร์เจ้าขาได้ทุกบท และท่องคำคล้องจอง ก๊วกโก่ปวดท้องได้จนจบเล่ม ประเมินจากการพูดคุยกับพ่อแม่และเด็กได้ความว่าเป็นความประทับใจแรกต่อหนังสือของพ่อแม่ลูกและคนในครอบครัว เด็กผูกพันกับความรักและความสุข นับแต่ปี พ.ศ.2547 ทุกครั้งที่พ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็กหยิบหนังสือ ทุกคนจะมีความสุขร่วมกันในโลกของหนังสือ และทุกครั้งที่พ่อแม่อ่านหนังสือให้ฟังเป็นการสื่อความรัก จากพ่อแม่สู่ลูก จากผู้เลี้ยงดูสู่เด็กได้อย่างเป็นธรรมชาติโดยไม่ต้องมีคำอธิบายใดๆ

ส่วนเรื่องอื่นๆ ที่เด็กๆ รักและมักหยิบขึ้นมาอ่านเสมอๆ เพราะ

หนังสือเหล่านี้สามารถตอบสนองความต้องการของเด็กๆ ในด้านต่าง ๆ ได้แก่

ความรัก

ในหนังสือ จะมีการนำเสนอถึงความรักในรูปแบบต่าง ๆ ที่สร้างความประทับใจและกระทบความรู้สึกของเด็ก โดยเฉพาะความรักระหว่างพ่อแม่ลูก ความรักระหว่างเพื่อน ความรักระหว่างเด็กกับผู้ใหญ่ และความรักระหว่างสิ่งมีชีวิตกับธรรมชาติ ด้วยเพราะเด็กต้องการความรักและต้องการเป็นส่วนหนึ่งของความรักที่สร้างความอบอุ่นและความมั่นคงในจิตใจ เพื่อที่จะมีชีวิตอยู่ได้อย่างเข้มแข็ง

ความสนุกสนานบันเทิง

เด็ก ๆ ต้องการความสุข ความสนุกสนานบันเทิง จึงชอบหนังสือที่มีเนื้อหา การนำเสนอด้วยภาษาที่สนุกสนาน ผ่านภาพประกอบและตัวละครที่มีชีวิตชีวา

เด็ก ๆ ชอบ**อีเลี้ยงเค็งเค็ง** เพราะมีประโยคลงท้ายของคำคล้องจองว่า “อีเลี้ยงเค็งเค็ง”

เด็ก ๆ ชอบ**กาดำกับหงส์ขาว** เพราะมีการผันวรรณยุกต์และคำที่ใช้ฐานการออกเสียงเป็นหลัก เช่น กา ก่า ก้า ก๊า ก๋า และทำไม่ถึงด่าอย่างนี้ หงุดหงิดทุกที่ทำไม ด่า ด้า

เด็ก ๆ ชอบ**กระต๊าก กระต๊าก** เพราะจดจ่ออยู่กับเสียงร้องของเพื่อน ๆ ที่พยายามร้อง “กระต๊าก กระต๊าก” เหมือนไก่น้อย เช่น จีบต๊าก อุ๊ดต๊าก เหมียวต๊าก หึ่งต๊าก แปร้นต๊าก โส้งต๊าก เป็นต้น

เด็ก ๆ ชอบเจ้าหมูหนุหนุหาย เพราะได้สนุกไปกับพฤติกรรมของเจ้าหมูและคำสาปของนางฟ้าหมาจู้

“ โอมนะมะนะเมียง

โอมเพี้ยงโอมเพี้ยงนกเอี้ยงเลี้ยงควาย

โอมนะมะนะเมียง

โอมเพี้ยงโอมเพี้ยงเจ้าหมูหนุหนุหาย ”

เด็ก ๆ ชอบลูกเต่าตัวมเตี้ยม เพราะสนุกสนานไปกับการหาแม่ของลูกเต่าตัวมเตี้ยม ที่มีปลาดาวเป็นกัลยาณมิตรตลอดทาง พร้อมลุ้น”แม่จ๋า แม่หนูอยู่ไหนจ๊ะ”ไปกับลูกเต่า

เด็ก ๆ ชอบตลาดน้ำอ้ออ้อร้อย เพราะสนุกกับคำคล้องจองที่นำเสนอชีวิตของสองพี่น้อง ตึกตึกกับตุ๊ปอง และสนุกสนานกับการให้พ่อแม่หาขนมไทยๆอย่างในหนังสือมาลองชิม

ความสนใจ

เด็กทุกคนต้องการความสนใจและความเชื่อมั่นว่าตนนั้นอยู่สายในสายตา และเป็นที่รักของพ่อแม่เสมอ เหมียวเหมียวไม่อยากเหมียวจึงเป็นที่สนใจของเด็กเพราะมีอารมณ์ร่วม คิดว่าตัวเองนั่นคือเหมียวเหมียว ร้องเหมียว เหมียว เหมียว เหมียว ด้วยความเศร้าเพราะคิดว่าไม่มีใครรัก แต่ท้ายที่สุด พ่อเหมียวแม่เหมียวก็ออกมายืนยันว่าลูกนั้น คือ ที่สุดแห่งความรักของพ่อแม่ เหมียว เหมียวไม่อยากเหมียว ยังเป็นเรื่องเตือนสติของพ่อแม่ได้ว่า ต้องสร้างบรรยากาศการอยู่ร่วมกันในบ้าน ให้เย็นและเป็นสุข เมื่อลูกมีทุกข์ มีเรื่องร้อนใจจะได้เข้าบ้าน ไม่เตลิดออกไปไหนต่อไหน ที่ลั่นแต่มีภทภัยร้ายล้อมรอบตัว

ให้ความรักแก่คนอื่น

เมื่อเด็กได้รับความรักจากพ่อแม่ จากผู้ใหญ่ และจากเพื่อนๆ แล้ว เด็กจึงต้องการเป็นผู้ที่ให้ความรักแก่คนอื่น ๆ บ้าง เบื้องต้นเด็กทุกคนจะรักสัตว์ สงสารและเมตตาต่อชีวิตที่เล็กและอ่อนแอกว่า จึงต้องรักและดูแล เมื่อเด็กๆ ได้อ่าน **มดขยันกับจ๊กจั่นเสียงใส** จึงมีอารมณ์ร่วมกับมดขยันที่ต้องเมตตาต่อจ๊กจั่นเสียงใส เหมือนตัวเด็กเองได้ทำอะไรให้กับชีวิตน้อยๆ ที่ดูด้อยกว่าไปกับมดขยันด้วย พฤติกรรมเช่นนี้กลายเป็นพฤติกรรมติดตัวเด็ก ดังจะเห็นได้จากพ่อแม่ทุกคนกังวลว่าเด็กๆ เป็นคนมีความเมตตาต่อสัตว์ตัวเล็กตัวน้อยและคนที่ดูด้อยกว่า เด็กทุกคนจะรักสัตว์ดูแลสัตว์เลี้ยงและสัตว์ตัวเล็กตัวน้อยที่เห็นเสมอ อีกทั้งยังมีความรัก ความเมตตาส่งถึงผู้คนที่ดูด้อยกว่าตน เด็กทุกคนเมื่อเห็นขอทานจะให้สตางค์ เมื่อเห็นคนแก่หรือเด็กเล็กๆ จะเข้าไปช่วยเหลือ

เล่น

เด็กต้องการเล่น หนังสือหลายเล่มเป็นจุดเริ่มต้นความคิดที่นำไปสู่การเล่น ทั้งการเล่นที่มีการเคลื่อนไหว การเล่นศิลปะ การเล่นหลังจากการอ่าน **มดขยันกับจ๊กจั่นเสียงใส** มีคำคล้องจองที่กระตุ้นเร้าให้เด็กได้เล่น เช่น เรื่องราวของ **มดขยันกับจ๊กจั่นเสียงใส** ที่มีเนื้อหาพาให้เด็ก ๆ ได้เล่น ได้เคลื่อนไหวตามไปด้วย

หรือเมื่ออ่านหนังสือจบพ่อแม่จะพาเด็กๆ วาดภาพ ปั้นหรือพับตัวละครในหนังสือเหล่านี้คือ ความประทับใจของเด็ก ๆ ทั้งสิ้น

การบริโภค

หนังสือกูกี้ไก่ปวดท้องเป็นปฐมบทของการสอนเด็กเรื่องการบริโภคอย่างสนุกสนาน เด็ก ๆ ได้เรียนรู้ถึงการเลือกอาหารว่า ประเภทใดควรบริโภค ประเภทใดไม่ควรบริโภค พ่อแม่ใช้สาเหตุการปวดท้องเพราะกินลูกกวาดของ

กูกไก่ เป็นจุดเริ่มต้นในการสอนเรื่องการบริโภคและมารยาทในการบริโภคอาหารให้แก่เด็ก ๆ มาตั้งแต่ยังเล็ก อีกทั้งหนังสือทุกเล่มยังเป็นอาหารเสริมที่เด็ก ๆ ต้องบริโภคทุกวัน เพราะหนังสือคืออาหารใจ และอาหารสมองของเด็ก ๆ นั้นเอง

สิ่งพิเศษลับมหัศจรรย์

ความมหัศจรรย์เบื้องต้นของหนังสือคือสัตว์พูดได้ ทำอะไรต่อมิอะไรได้เหมือนเด็ก ๆ เหมือนพ่อแม่ เหมือนเพื่อน ๆ เด็ก ๆ จะสนุกสนานกับการเฝ้าดูพฤติกรรมของตัวละคร จากในหนังสือที่มีความเห็นจริง เกินฝัน ไม่ว่าจะเป็นหนานที่ร้อง “อึ้งคังคัง” นางฟ้าหมาจู้ ในเจ้าหมาหูหาย ที่ท้องคาถาทำให้เจ้าหมาหูหาย ทำให้เด็ก ๆ ท้องคาถาเพื่อลุ้นว่าเจ้าหมาจะมีหูกลับคืนมาหรือไม่ กูกไก่กับเพื่อน ๆ ที่ปวดท้อง จนต้องรีบไปหาป่าหมอมหมี เขมี่ยวเมี้ยวที่พูดกับผู้ใหญ่แทนเด็ก ๆ ว่า พูดดี ๆ กับเด็กก็ได้ ทำไมต้องใช้เสียงดัง ทำไมต้องดุเด็ก ๆ ด้วย

ความงาม

เด็ก ๆ ทุกคนต้องการฟัง ต้องการเห็น ต้องการสัมผัสกับความงาม ทั้งภาพ เรื่องราว ประโยคและคำบางคำที่สร้างความประทับใจ หรือกระทบความรู้สึก ด้านใดด้านหนึ่ง **หนังสือทุกเล่มที่ทางโครงการคัดสรรและพ่อแม่เลือก และเด็ก ๆ ชอบ มีภาพงาม รูปเล่มงาม ถ้อยคำภาษา** งามที่สำคัญคือ การที่เด็กได้ฟังพ่อแม่อ่านพร้อม ๆ กับได้รับการสัมผัสอย่างอ่อนโยนจากพ่อแม่ นี่แหละคือ ความงามที่สุด ที่ประทับอยู่ในชีวิตไปตราบนานเท่านาน

พฤติกรรมการใช้หนังสือของพ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็กกับเด็กในโครงการฯ

นับแต่ปีแรก : เด็กอายุ 6 – 9 เดือน

: อุ้มลูกนั่งตัก สือรักด้วยหนังสือ

พบการเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจนในพฤติกรรมการเลี้ยงดูเด็ก คือ พ่อแม่ใช้เวลา与孩子มากขึ้นอย่างเห็นได้ชัด มีการเล่น การร้องเพลง การเล่านิทาน และอ่านหนังสือกับเด็ก มากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.05$) ในทุกครอบครัว ที่สำคัญยิ่งคือ หลังจากเข้าโครงการแล้วเกิดการเปลี่ยนแปลง ภายในครอบครัวอย่างชัดเจน ทั้งด้านความสัมพันธ์ภายในครอบครัว และการใช้เวลาในการทำกิจกรรมดี ๆ ร่วมกันของคนในครอบครัว

ในปีที่ 2 : เด็กอายุ 1 – 2 ปี

: อ่านที่ไหนก็ได้ อ่านเมื่อไรก็ได้

พ่อแม่ในกลุ่มเป้าหมายมีความเข้าใจในเรื่องการใช้หนังสือเป็นเครื่องมือในการพัฒนา

เด็กมากขึ้น จึงมีความอดทน และมีความสุขในการใช้หนังสือกับเด็กด้วย เพราะเห็นรูปธรรม จากการใช้น้ำสีกับลูกตั้งแต่ยังเล็ก ที่ทำให้เด็กอารมณ์ดี เลี้ยงง่าย และสามารถให้เด็กอยู่กับหนังสือ ในช่วงเวลานานพอที่พ่อแม่จะทำภารกิจ ของตนได้ เพราะเด็กติดหนังสือ อีกทั้งความสนใจของเด็กที่มีต่อหนังสือ ที่แม้จะยังไม่อ่านออก แต่ภาพที่สดใส สวยงาม สร้างความสนใจ ทำให้เด็กจดจ่ออยู่กับหนังสือ เพื่อเปิดค้นหา และเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ที่แตกต่างจากที่เห็นอยู่รอบตัว ช่วงเวลานี้ จึงถือเป็นช่วงเวลาทองที่พ่อแม่ใช้เป็นการต่อยอดความคิดที่ดีงาม ปลูกฝัง และบ่มเพาะเมล็ดพันธุ์ แห่งศีลธรรมพื้นฐานให้เด็กได้เป็นอย่างดี

เด็กเกิดความรัก และความผูกพันกับก๊ากโก๋ จากหนังสือเรื่อง ก๊ากโก๋ปวดท้อง น่องหมี่ จากหนังสือเรื่อง น่องหมี่เล่นกับพ่อ จันท์เจ้า จากหนังสือเรื่อง จันท์เจ้าขา แมงมุม จากหนังสือเรื่อง แมงมุมลาย คุณฟอง จากหนังสือเรื่อง คุณฟองนักแครงฟัน และ หนูจืดจากหนังสือเรื่อง ราชสีห์ขนปุย กับหนูจืดตัวจ้อย จนพ่อแม่ต้องอ่านให้ฟังทุกวัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง มีเด็กในโครงการวัย 1 ปี 6 เดือน สามารถ “ทำเสมือนอ่านได้” หนังสือภาพ เรื่อง กระต่ายตื่นตูม โดยอ่านจนจบเล่มได้อย่างถูกต้อง และมีจังหวะจะโคน

ปีที่ 3 : เด็กอายุ 2 – 3 ปี

: หนังสือ คือ เพื่อน

รายการสนุก ๆ ทางโทรทัศน์ ละคร การ์ตูน เกม และภาพยนตร์การ์ตูนในรูปแบบแผ่นซีดี เริ่มเข้ามามีบทบาทมากขึ้นในครอบครัว ที่พ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็กกว่าร้อยละ 50 เลือกว่าจะใช้เป็นตัวช่วยในการเลี้ยงเด็ก ปล่อยให้เด็กไว้กับความบันเทิง เพียงปลายนิ้วกด เด็ก ๆ สามารถเลือกสรร รูปแบบที่ตนเองชอบได้อย่างอิสระ

แต่หนังสือ ก็ยังถูกใช้งานอยู่บ้างในทุกครอบครัว แม้จะน้อยลง แต่เด็กยังคงมีหนังสือเป็นส่วนหนึ่งของชีวิต เวลาในการอ่าน เปลี่ยนมาเป็นก่อนนอน เป็นส่วนใหญ่

ปีที่ 4 : เด็กอายุ 3 – 4 ปี

: หนังสือคือดวงตา ปัญญาคือความสุข

ในปีที่ 4 นี้ ถือเป็นจุดเปลี่ยนที่สำคัญของโครงการ เพราะเด็กเพียงร้อยละ 33.71 ที่พ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็กยังคงเลี้ยงดูอยู่ที่บ้าน ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 66.29 พาไปเข้าโรงเรียนอนุบาล และศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งพ่อแม่เห็นว่าเด็กมีครูและผู้ดูแลเด็ก มีบทบาทแทนพ่อ แทนแม่ในหลาย ๆ ด้าน ทั้งการอบรมบ่มสอน การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม การสร้างนิสัย รวมถึงการเล่านิทานอ่านหนังสือ ทำให้พ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็กร้อยละ 45.31 ยุติการเล่านิทานและอ่านหนังสือให้เด็กฟัง ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น เด็กในกลุ่มนี้ จึงติดเกม หนังสือ และรายการโทรทัศน์ โดยเฉพาะละครก่อนและหลังข่าว 18.00 น. และ 20.30 น. ที่เด็กต้องดูกับแม่ทุกวัน และจดจ่อดูอย่างมีสมาธิ ซึ่งเป็นผลมาจากการที่เด็ก

ได้ฟังพ่อแม่เล่านิทาน และอ่านหนังสือ ที่ทำให้เด็กเป็นผู้ที่มีสมาธิ เมื่อหันความสนใจมาเล่นเกม ดูหนังแผ่น และละครทางโทรทัศน์ เด็กจึงจดจ่อหรือดูอย่างมีสมาธิเช่นกัน

เมื่อเป็นดังนี้ ทางโครงการฯ จึงสร้างเงื่อนไข และตกลงร่วมกันในพ่อแม่กลุ่มนี้ โดยขอให้จำกัดเวลาเล่นเกม ดูหนังแผ่น และละครโทรทัศน์ ซึ่งเมื่อจำกัดเวลาของเด็กแล้ว ผู้ใหญ่ในบ้านจำเป็นต้องปฏิบัติตนอยู่ในเงื่อนไขเดียวกัน คือ ดูรายการโทรทัศน์ในช่วงเวลาที่ตกลงร่วมกันอย่างมีวินัย ในขณะที่ขอให้หากิจกรรมอื่น ๆ โดยเฉพาะการเล่านิทาน และอ่านหนังสือมาเบี่ยงเบนความสนใจของเด็กอย่างจริงจังอีกครั้ง

ส่วนเด็กอีกกลุ่มหนึ่ง จำนวนร้อยละ 54.69 ที่ผู้ใหญ่ในบ้านยังให้ความสำคัญกับการเล่านิทาน และอ่านหนังสือ ก็ได้พบเพื่อนใหม่ที่พากันสนุกสนาน ทำให้ห่านที่ส่งเสียงเป็นเพลง อีเล้งเค้งโค้ง เจ้าหมูหูหาย กาดำกับหงส์ขาว และเต่าตัวมเตี้ยม กลายเป็นขวัญใจตัวใหม่ ที่ทำให้เด็กสนุกสนานกับจินตนาการและการท่องคำคล้องจอง

ปีที่ 5 : เด็กอายุ 4 – 5 ปี

: อ่านหนังสือหลากหลายชนิด เพิ่มสีสันให้ชีวิตงดงาม

เด็กมีความเป็นตัวของตัวเอง คิดอะไร ทำอะไร พูดอะไร และเล่นอะไรได้อย่างเป็นธรรมชาติ และเป็นตัวของตัวเองอยู่มาก เรื่องนี้ทางโครงการฯ ได้มีการพูดคุยเพื่อให้ความรู้แก่พ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็กให้เข้าใจพัฒนาการที่เกิดขึ้นตามวัยของเด็ก เพื่อให้อิสระแก่เด็กได้คิด ได้ทำ ได้พูด และได้เล่น อย่างอิสระ เพราะเด็กในวัยนี้ จะไม่ยอมฟัง และไม่สามารถใช้เหตุ ใช้ผล ได้

ความคิดสร้างสรรค์ เป็นสิ่งที่ติดตัวคนทุกคนมาตั้งแต่กำเนิด แต่จะมากหรือน้อยไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับการใช้ชีวิตของคนแต่ละคนว่า จะเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ให้เติบโตได้มากน้อยเท่าไร ซึ่งปัจจัยสำคัญที่จะทำให้คนมีความคิดสร้างสรรค์ คือ ประสบการณ์ สภาพแวดล้อม ผู้คนรอบข้าง การเลี้ยงดู การเรียนรู้ในแต่ละช่วงวัย แล้วเกิดการสะสมความรู้ที่ได้ สิ่งเหล่านี้จะช่วยให้เกิดการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ตั้งแต่วัยเยาว์ เมื่อพ่อแม่ให้ความรัก ความอบอุ่น และใส่ใจในการเลี้ยงดู เมื่อโตขึ้นก็ให้อิสระในการคิด การทำ การพูด การเรียนรู้ และการเล่น ตามที่จินตนาการของเด็กนำไป

หนังสือ คือ เครื่องมือสำคัญในการบ่มเพาะความคิดสร้างสรรค์ให้เด็ก โดยเห็นได้อย่างเด่นชัดว่า เด็กในโครงการฯ วัย 4 – 5 ปีมีลักษณะเด่น คือ ความกระตือรือร้น อยากรู้ อยากเห็น สนใจใคร่รู้ไปทุกอย่าง ทำให้ชีวิตของเด็กสนุกสนาน ซึ่งความคิดสร้างสรรค์นี้จะสั่งสมและมีผลต่อเนื่องไปในระยะยาว เวลาที่เด็กมีปัญหา เด็กจะมีทางออกในการแก้ปัญหาได้มากขึ้น

เด็กในโครงการฯ เป็นเด็กที่มีความคิดสร้างสรรค์ กล่าวคือ เป็นเด็กที่คิดอย่างคล่องแคล่ว คิดอย่างริเริ่ม คิดทางบวก คิดอย่างละเอียดรอบคอบ และคิดอย่างยืดหยุ่น

ปีที่ 6 : เด็กอายุ 5 – 6 ปี

: อ่านอย่างมีคุณภาพ

การอ่านอย่างมีคุณภาพในเด็ก เริ่มต้นเมื่อพ่อแม่อ่านหนังสือให้ฟังแล้วอธิบายให้เด็กเข้าใจเรื่องราว สอนแยกแยะความฝัน จินตนาการ และข้อเท็จจริง ว่าเรื่องที่ได้ฟังนั้นมีความหมายและความสำคัญอย่างไรบ้าง สัมพันธ์กับส่วนอื่น ๆ อย่างไร ด้วยการกระตุ้นอย่างเป็นธรรมชาติโดยที่ไม่ทำให้เด็กรู้สึกที่กำลังถูกสอนให้แยกเนื้อเรื่องออกเป็นส่วน ๆ ให้เห็นว่าใครทำอะไร ที่ไหน อย่างไร เมื่อไร สิ่งสำคัญยิ่ง คือ การอ่านภาพ การชี้ชวนให้เด็กเห็นถ้อยคำสำนวนภาษาที่ดีที่ใช้เล่าเรื่องราว ไปพร้อม ๆ กับการพูดคุยถึง การใช้คำที่หลากหลาย การเรียงประโยคที่ถูกต้อง และการเรียงลำดับเรื่องราวอย่างเป็นขั้นเป็นตอน มีเหตุมีผล นำสู่การสร้างความเข้าใจ และสรุปความคิดที่ได้จากการอ่าน

ดังกล่าวข้างต้น พ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็กจึงอ่านหนังสืออย่างมีคุณภาพมากขึ้นด้วยการทำความเข้าใจถึงแก่นของเรื่องราว พฤติกรรมของตัวละครองค์ประกอบของภาพ สำนวนภาษาและลีลาในการเขียน ข้อคิดที่ได้จากหนังสือ และรูปแบบเฉพาะตนของนักเขียนแต่ละคน

ปีที่ 7 : เด็กอายุ 6 – 7 ปี

: หนังสือคือจินตนาการ

คุณพ่ออมร คุณแม่เกวลี พร้อมคุณปู่และคุณย่า ของน้องเอ็ก เด็กหญิงสิริญา (อภิศรา) รวยบุญส่ง กล่าวโดยสรุปว่า

“น้องเอ็กเป็นเด็กที่อ่านหนังสือง่าย รู้หน้าที่และทำทุกอย่างเอง โดยไม่ต้องคอยบอกอย่างการบ้านนี่ก็ไม่เคยต้องเตือน ที่เป็นอย่างนี้ เชื่อว่ามากจากการเลี้ยงด้วยหนังสือนี้แหละ ทำให้เด็กรักการอ่าน ขยันอ่านหนังสือ พาให้ขยันทำอะไร ๆ ตามไปด้วย อ่านหนังสือทุกวัน อ่านสม่ำเสมอ อ่านมาตลอด นั่งในรถแม่ก็อ่านให้ฟัง เผลอติดเป็นนิสัย เวลานั่งไปในรถก็จะอ่านหนังสือ อ่านป้ายตามทาง ครูปอกว่าสอนน้องเอ็กสบายมาก ไม่เหนื่อย เพราะว่าน้องเอ็กจะอ่านหนังสือไปก่อนทุกครั้ง ทุกวิชา สอนอะไรเลยเข้าใจง่าย ไม่เคยต้องเป็นภาระของครูเลย แม่สอนให้ดูแลตัวเองมาโดยตลอด พอครูให้อ่านก็อ่านได้เลย

เห็นเจียบ ๆ เรียบร้อยอย่างนี้ ฉลาดมาก แต่ที่ฉลาดแบบเฉ ๆ ก็มีบ้างเหมือนกัน มีครั้งหนึ่งมีรายการโทรทัศน์ที่เด็ก ๆ รอดูกัน เพื่อน ๆ ของน้องเอ็กดูด้วย เเลยนอนดึก ไปวงที่โรงเรียนครูเลยทำโทษโดยการถามว่าดูโทรทัศน์ช่องอะไร เพื่อน ๆ ตอบช่อง 3 เเลยโดนตีคนละ 3 ที แต่น้องเอ็กบอกว่าดูช่อง 1 เเลยถูกตีไป 1 ที น้อยกว่าเพื่อนทั้งหมด ครูถามว่าทำไมตอบช่อง 1 เพราะรายการที่ว่านั้นฉายทางช่อง 3 น้องเอ็ก ตอบว่าที่บ้านกตเลข 1 จะเป็นช่อง 3 (ในวันที่ลงพื้นที่เยี่ยมบ้าน น้องเอ็กกระซิบว่า โชคดีมากที่คิดออกได้ทันเวลา ไม่เช่นนั้นโดนฟาด 3 ทีรวดแน่ ๆ) น้องเอ็กเป็นเด็กที่คิดเลขเก่งมาก

ลักษณะเด่น ๆ ของน้องเอ็ก คือ เป็นคนใจดี มีวินัยเป็นระเบียบดีมาก เก็บหนังสือ เก็บของเล่น เก็บรองเท้า ถูเท้า เก็บทุกอย่าง อย่างเป็นระเบียบ ถึงเวลากินข้าว จะเตรียมจานเตรียมช้อนเอง กินเสร็จเก็บไปวางอย่างดี พาไปไหนไม่อายใครเขา

น้องเอ็กเป็นคนมีเหตุผล พ่อแม่เลี้ยงแบบ ใช้เหตุใช้ผล ไม่ตามใจ สิ่งไหนถูก ไม่ถูก สิ่งไหนดี ไม่ดีก็จะ สอนตลอดเข้มงวดในเรื่องที่เห็นเหมาะสมผ่อนปรนในเรื่องที่เห็น ควร ไม่ตึงไม่หย่อนเกินไป ทุกครั้งที่ดูทีวีจะต้องสอน ดูเพราะรัก ดีเพราะหวังดี ต้องการให้เป็นคนดี ไม่เหมือนกับรุ่นปู่ตายาย ที่ดีลูกดีหลานแล้วไม่สอน..สอนไม่เป็น อะอะก็ตีเลย

คุณปู่คุณย่าบอกว่าน้องเอ็กเป็นเด็กดีมาก เป็น คนเรียบร้อย พาไปไหนด้วยไม่อายใครเขา เพราะมีพ่อแม่ ปู่ย่าคอย อบรมสั่งสอนเป็นสำคัญ ยิ่งเมื่อเข้าโรงเรียนแล้วได้ครูดี สอนดี ฝึกดี เด็กก็เลยดีมากขึ้น

น้องเอ็กเป็นเด็กที่รักหนังสือ ดูแลอย่างดี หนังสือทั้งที่ได้รับจากโครงการและ พ่อแม่ปู่ย่าซื้อให้ไม่มีฉีกขาด จนวันนี้ เมื่ออ่านหนังสือจบจะกราบหนังสือทุกเล่มและกราบทุกครั้ง เพราะปู่ย่าสอนว่าหนังสือนั้นมีค่า เสมือนเป็นครูที่ให้ความรู้แก่เรา

คุณพ่อทศพร คุณแม่บุษบา ของน้องเกล้า เด็กชายบูรพา ทิตภิญโญ กล่าวโดยสรุปว่า

“ตอนนี้น้องเกล้า เรียนอยู่ชั้น ป. 2 เรียนไวกว่าเพื่อน เพราะคุณครูประเมินว่าเรียนได้ แต่ตอนแรก คุณครูบอกว่าเหมือนน้องเกล้ามีน ๆ กล่าวว่าจะช้ากว่าคนอื่น เพราะอายุน้อยกว่า แต่พอเข้า ภาคเรียนที่ 2 ก็ดีขึ้นจนเห็นได้ชัด ผลการเรียนจะอยู่ระดับที่ 4 ที่ 5 พอขึ้นชั้น ป.2 นี้ดีขึ้นมาอีกโดยเฉพาะ วิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์นี้ดีมาก เมื่อเทียบกับวิชาอื่น แม่กับพ่อคิดว่าเป็นเพราะลูก อ่านหนังสือได้ จึงอ่านโจทย์ได้ก็เลยทำข้อสอบได้ ประกอบกับได้ครูสอนคณิตศาสตร์ที่เก่ง สอนสนุก เป็นกันเองกับเด็ก ไม่ดุ ไม่เครียดเด็กเลยชอบ

น้องเกล้าอ่านหนังสือทุกวัน อ่านเองได้ตั้งแต่ตอนอยู่อนุบาล 3 อ่านพอรวมคำได้ (ในการลงเยี่ยมบ้าน น้องเกล้าอ่านหนังสือเล่มใหม่ ลูกหมูสามตัว ที่นำไปให้ ให้น้องฟังอย่าง คล่องแคล่ว ถูกต้อง และชัดเจน)

เวลาที่น้องเกล้าจะทำอะไร จะทำเพียงอย่างเดียว เวลาอ่านหนังสือก็จะอ่านอย่างเดียว ไม่ดูโทรทัศน์ ถ้าจะดูก็เลือกดูแต่สารคดี แต่จะอ่านหนังสือมากกว่า(น้องเกล้าเป็นเด็กเงียบ ๆ แต่มี ปฏิสัมพันธ์ดี)

โครงการหนังสือเล่มแรก Bookstart นี้แหละที่ปลูกฝังนิสัยใฝ่รู้ให้เด็ก อยากให้

ตามเด็ก ๆ ไปจนจบชั้น ป.6 จนอายุ 12 ปี เพราะทำให้เด็กสนใจการอ่านหนังสือมาก **ค้นคว้าหาความรู้ได้เองจากหนังสือ มีสมาธิมาก** ลึก ๆ แล้วก็คาดหวังว่าลูกได้เข้าโครงการหนังสือเล่มแรก ได้โอกาสมากกว่าคนอื่นน่าจะเรียนดี และไปได้ดีกว่าคนอื่นอย่างน้อยก็ในเรื่องการศึกษา ซึ่งตอนนี้ก็รู้สึกสมหวังแล้ว แต่กลับมากอดตัวเองมากกว่ามีลูก 3 คนน้องเกล้าเป็นคนโต มีน้องสาวติด ๆ กัน 2 คนเลยดูแลน้องเกล้าไม่มากพอ ให้เวลาน้อย ลูกต้องดูแลตัวเองมาก ถ้ามีเวลาให้มากกว่านี้ น้องเกล้าน่าจะดีกว่านี้มาก

(ผู้จัดการโครงการได้แนะนำว่า ขณะนี้น้องเกล้านั้นเป็นเด็กดี และเรียนดีมากแล้วจึงไม่ควรต้องรู้สึกกดดันใด ๆ)”

คุณแม่วาสนา ของน้องชาย เด็กชายยงยศ เสนีย์วงศ์ ณ อยุธยา กล่าวโดย

สรุปว่า

ครูบอกว่าน้องชาย เป็นเด็กฉลาดแกมโกง เจ้าเล่ห์ (แม่หันไปถามน้องชายว่า เล่าให้ลุงฟัง อย่างนี้ลูกอายุรีเปล่า น้องชายตอบว่า **อาย แม่จึงหยุดเล่า**)

น้องชายนี่คือดี อารมณ์ดีมาก มีเรื่องอะไรต่อมิอะไรมาเล่าให้ฟังตลอด อย่างเรื่องที่อ่านจากหนังสือ อ่านแล้วจะนำมาเล่า แต่ที่กังวล คือ ไม่ชอบสะกด แต่ใช้ความจำ จำลักษณะตัวอักษร จำลักษณะคำ เพราะครูสอนอย่างนี้ เด็กคนอื่น ๆ เป็นกันทั้งห้อง เห็นครูบอกว่าจะเปลี่ยนหลักสูตรใหม่ สอนใหม่ เพราะว่าสอนแบบนี้เด็กทั้งห้องไม่ยอมสะกด อ่านหนังสือไม่แตก

น้องชายเป็นคนที่มิโลกส่วนตัวเยอะ จินตนาการเยอะ ไม่ค่อยฟังใคร แต่ก็ไม่มีปัญหากับเพื่อน เป็นคนที่ช่วยเหลือตัวเองได้เก่งมาก เป็นเด็กที่มีความรับผิดชอบสูง

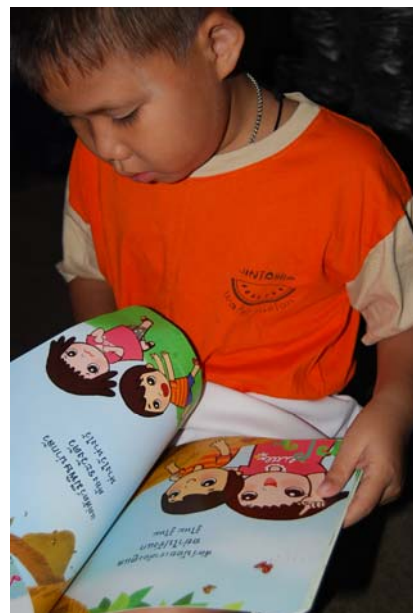
แต่ป่าของน้องชาย ที่เป็นครูอยู่ในโรงเรียนที่น้องชายเรียน มักจะบ่นเสมอว่า เลี้ยงลูกแบบตามใจมากเกินไป เพราะแม่จะให้ลูกทดลองทำทุกอย่างที่ลูกสนใจ อะไรที่ไม่เป็นอันตราย ให้ลองทำหมด น้องชายชอบตัวต่อ ชอบงานประดิษฐ์ จะทำได้ดีมาก ชอบสังเกตสัตว์ตัวเล็กตัวน้อย แมลงนี่ชอบ จะดูรายละเอียดได้ดี

ป่าบ่นจนบางครั้งรู้สึกคล้ายตามว่าลูกนั้นเรียนดีน้อยกว่าคนอื่น สุดท้ายมาลงกับลูก

กตตันลูก ครั้งหนึ่งเครียดมาก เครียดเพราะกังวลตามที่พี่สาวพูด เลยมาบอกกับลูกว่า ถ้าน้องชายเรียนไม่เก่งแม่จะพาไปฝากหลวงตาที่วัดให้ไปหิวบาตร หิวปันโต ไม่ได้นอนกอดแม่แล้ว น้องชายจะกลัวมาก ก็ทำไปอย่างนั้น ทั้ง ๆ ที่รู้ว่าไม่ดี ทำเพราะอารมณ์พาไป ตอนหลังจึงมาปลอบลูกว่าล้อเล่น ที่พูดอย่างนั้นเพราะแม่อยากให้คุณเรียนเก่ง ๆ ..เสียใจมากที่ไม่หนักแน่น เขวจนทำร้ายลูก

แม่มักจะบอกว่า แม่ดูเหมือนจะเรียนไม่ค่อยเก่ง อ่านหนังสือแบบไม่สะกดแต่ลูกคำ (แต่ความจริงการเรียนของน้องชายอยู่ในระดับดีเยี่ยมในเกือบทุกวิชา โดยเฉพาะวิชาหลัก ๆ น้องชายชอบวิชาคณิตศาสตร์ เรื่องนี้แม่มีความกังวลไปเอง) แต่น้องชายดูแลตนเอง ช่วยเหลือตัวเองได้ตั้งนานแล้ว ซึ่งใคร ๆ พวกกันชมว่าเก่ง พ่อแม่ผู้ปกครองที่โรงเรียน บอกบ่อย ๆ ว่าเรื่องความรู้รอบตัวเก่งมาก ไม่เคยต้องเป็นภาระของครูเลย ที่เด่นที่สุดเห็นจะเป็นด้านมนุษยสัมพันธ์

ข้อดีของน้องชาย คือ เป็นเด็กอารมณ์ดี ร่าเริงแจ่มใส ไม่ติดรายการโทรทัศน์ ไม่ค่อยเสียเวลาดู ไม่มีรายการประจำ ถ้าจะดู ก็เป็นประเภทหนังตลก ๆ ส่วนใหญ่เพื่อน ๆ มากี่พากันเล่นอะไรต่ออะไรกันตามประสา พวกกันเข้าไปดูสัตว์ตามต้นไม้

น้องชายมีป้าที่เป็นครูอยู่ในโรงเรียนที่เรียนที่จะคอยดูแลและฝากให้คอยกำกับอยู่เรื่อย ๆ อีกทั้งยังให้เพื่อนครูคอยดูแลอย่างใกล้ชิดอีกแรงหนึ่ง ครูเลยพากันเข้มงวดกวาดขันน้องชายไปด้วย เวลาที่เล่าเรื่องราวต่าง ๆ ให้เพื่อนฟัง จะเล่าอย่างจะฉาน แต่พอครูให้พูด เลยเล่าแบบเกร็ง ๆ กลัว ๆ เครียดจนเกิดอาการติดอ่าง คุณเป็นคนไม่มั่นใจในตัวเองไปเลย (เรื่องนี้มีการทำความเข้าใจกับแม่อย่างละเอียด เพื่อให้แม่หนักแน่น อยู่เคียงข้างลูกเพื่อสร้างความมั่นใจของลูกให้กลับมาให้ได้)

ขอขอบคุณทางโครงการหนังสือเล่มแรกเป็นอย่างมาก ดีกับเด็กมากจริง ๆ ถ้าน้องชายไม่ได้โครงการ น่าจะแย่ยิ่งกว่านี้ 7 ปีนี้้องชายได้ทุกอย่างที่ปอง (นายเรื่องศักดิ์ ปิ่นประทีป ผู้จัดการโครงการ) มาตาม มาเยี่ยมบ้านเสมอ ๆ ในปีแรก ๆ เพื่อนบ้านบางคนที่ไม่รู้ ไม่เข้าใจ เห็นพี่ปองมาบ่อย ๆ เลยพากันคิดว่าน้องชายเป็นเด็กพิเศษ ต้องมีคนมาตามพัฒนาการ แต่ตอนนี้ใคร ๆ ก็อิจฉา เพราะได้อย่างที่ไม่มีใครคาดคิด

คุณแม่สรินญา เชื้อบุญมี ของ น้องแบม เด็กหญิงอรชума สุตจิตย์ กล่าวโดยสรุปว่า

... อ่านหนังสือให้น้องแบมฟังตั้งแต่เล็ก จนวันนี้อย่างชอบโก๊ะเลียงเกาะ และอีเลี้ยงเค็งไค้ง 2 เล่มนี้ชอบมาก หวง ไม่ให้ใครจับ อ่านเสร็จเก็บเลย เคยเอาไปให้เพื่อนอ่านแล้วเพื่อนไม่ถนอม กลับมาตอนเย็นบอกว่าไม่เอาไปให้เพื่อนแล้ว เพราะถ้าหนังสือพัง หนังสือขาด ไม่มีใครซื้อเล่มใหม่ให้แบม เวลา

พาไปซื้อหนังสือ จะไม่ซื้อของใครนอกจากของลุงตุ๊ปอง ดูเล่มไหนก็บอกว่าไม่สนุกเหมือนหนังสือของลุงตุ๊ปอง

นอกจากนิสัยชอบอ่านหนังสือแล้ว พัฒนาการด้านอื่น ๆ ก็ดีด้วย ความจำแม่น จำเพลงและร้องได้ทุกเพลง ฟังเพลงใหม่ 3 - 4 เทียบก็ร้องได้แล้ว น้องแบมเป็นเด็กที่ร่าเริง สนุกสนาน และพูดมาก ชอบเล่าเรื่องอะไรต่อมิอะไรอยู่เรื่อย มีเรื่องเล่าไม่จบไม่สิ้น

นิสัยดี ๆ หลายอย่างก็ได้จากหนังสือนี่แหละ เวลาที่ทะเลาะกับพี่ชาย แม่ก็จะเอานิทานเรื่องขนมครกหน้าแค่นี้ ตู๊กตักกับตุ๊ปองเป่ายวงวงกันมาอ่านให้ฟัง พร้อมกับสอนว่าเห็นไหมที่ตูกตักกับน้องตุ๊ปองในหนังสือเค้ายังรักกันเลย ทำไมบูมกับแบมไม่รักกัน เหมือนกับที่ตูกตักกับน้องตุ๊ปองล่ะถ้าพี่น้องไม่รักกันแล้วใครจะมารักเรา พอตีที่พี่น้องในหนังสือเป็นผู้หญิงกับผู้ชายเหมือนกัน เลยสอนง่ายขึ้น ทำอย่างนี้ทุกครั้ง สองพี่น้องก็จะหยุดทะเลาะกันหยุดตีกัน

น้องแบมเขียนหนังสือได้ตั้งแต่อนุบาล 1 ถือว่าเร็วมาก เร็วกว่าเด็กทั่วไป

ที่บ้านเรามียายเป็นหลักในการอ่านหนังสือให้เด็ก ๆ ฟัง อ่านหนังสือแตก ยายพิการต้องถูกตัดขาจึงอยู่บ้านมากกว่า เลยถือว่ายายพิการดี ทุกครั้งที่ฟังยายอ่านหนังสือ พวกกันอารมณ์ดีทั้งยายทั้งหลาน แม่เองก็เหมือนกัน ช่วงเวลาที่อ่านหนังสือให้ลูกฟังเป็นช่วงเวลาที่มีความสุขมาก หายเหงา หายเหนื่อย น้องแบมไม่ชอบนิทานที่มีเรื่องเศร้า ๆ อย่างปลาบู่ทองนี้ยายชอบ แต่น้องแบมไม่เอาเลย..ไม่ชอบ

เพราะหนังสือนี้แหละ น้องแบมพูดออกเสียงชัดมาตั้งแต่อายุได้ขวบครึ่ง ..พูดชัดเลย

คุณแม่พรทิพย์ ทาร์เนอร์ ของน้องแก้ม เด็กหญิงพิมพ์มาดา เรือนแก้ว กล่าวว่า ... น้องแก้ม อ่านหนังสือได้เป็นคำ ๆ ตั้งแต่อนุบาล 1 เห็นได้ชัดเลยว่าลูก เป็นเด็กฉลาด พูดอะไรรู้เรื่อง เล่าเรื่องราวต่าง ๆ ได้อย่างเป็นขั้นเป็นตอน กล้าพูดกล้า แสดงออก คุยก่ง เวลาลูกค้าของแม่มาจะพูดคุยด้วย ผู้ใหญ่ถามอะไรก็ตอบได้ กล้าขอรับการ แสดงและร่วมกิจกรรมกับเพื่อนทุกอย่าง อยากรับนางแบบ ชอบเดินแบบ (แม่มีอาชีพช่างเสริมสวย)

เชื่อว่าจากการอ่านหนังสือนิทานให้ฟังตั้งแต่เล็กนี้แหละ ทำให้เป็นเด็กอารมณ์ดี มีจินตนาการ ชอบวาดรูป (ในวันที่ลงเยี่ยมบ้านทางโครงการได้มอบหนังสือชุดใหม่ให้ น้องแก้ม สามารถ วาดรูปปกหนังสือได้อย่างสวยงาม)

ใครเห็นก็บอกว่าน้องแก้มมีความพร้อมมากกว่าเด็กคนอื่น ๆ คุณครูสอนอะไร หรือเล่าอะไรจะจำได้หมด ความจำดีมาก แม้จะขี้งอน แต่เป็นเด็กมีเหตุผล เวลาที่พ่อแม่เถียงกัน ทะเลาะกันเสียงดัง น้องแก้มจะบอกทุกครั้งว่า ทะเลาะกันทำไม ทำอย่างนี้ไม่ดีอะไรนะ หนูไม่ชอบ..หนูไม่อยากได้ยินพ่อแม่ทะเลาะกัน ไปอ่านหนังสือไป..

เป็นเด็กที่รักหนังสือ ดูฉลาดอย่างดี เก็บเข้าที่เข้าทาง ไม่เคยวางเกะกะ หนังสือที่ได้ตั้งแต่ปีแรกยังเก็บไว้เลย เก็บอย่างเป็นระเบียบ ยังชอบ หนังสือ เรื่องโก๊ะเลี้ยงแกะมาก ทุกวันหลังเลิกเรียน จะขอให้พ่อพาไปเข้าห้องสมุดโรงเรียน หรือห้องสมุดชุมชนวันละชั่วโมง...

คุณพ่อทิวากร คุณแม่วาสนา ของข้าวหอม เด็กหญิง ชยาภรณ์ เนตรผง กล่าว โดยสรุปร่วมกันว่า

... น้องข้าวหอม ย้ายไปเรียนที่โรงเรียนมหาไถ่ จึงเริ่มอ่านได้ เขียนได้คล่อง ครูสอนสะกดแบบแตกรูปคำ จึงอ่านได้คล่อง อ่านได้แตก ไม่ให้ลูกอยู่หอพัก เพราะยังเล็ก และกังวลว่าคุณครูดูแลไม่ทั่วถึง จึงให้ลูกอยู่ประจำกับคุณครูที่บ้านคุณครู มีเด็กคนอื่นอยู่ด้วย 4 คน ดูแลได้ทั่วถึง ใกล้ชิด รับกลับบ้านช่วงวันหยุดเสาร์ อาทิตย์ ทุกวันหลังเลิกเรียนน้องข้าวหอมจะไปรอคุณครูอยู่ที่ห้องสมุดอยู่กับครูก็หัดอ่าน พอกลับบ้าน ก็อ่านให้น้องฟัง ไม่ได้อยู่กับแม่กับพ่อแต่ก็ดูว่าเรงดี อารมณ์ดี ได้ฝึกการอยู่ร่วมกับคนอื่นในสังคม และได้เรียนภาษาอังกฤษอย่างจริงจัง

ที่ต้องย้ายโรงเรียนเหตุหนึ่งเพราะความเป็นห่วง ตอนที่อยู่โรงเรียนอนุบาล โรงเรียนแก่น้องข้าวหอมเป็นเด็กที่เก่ง กล้าแสดงออก ทำอะไร ๆ ได้หมด มีความรับผิดชอบดี ความจำดี ทุกครั้งที่โรงเรียนมีกิจกรรมอะไรมักถูกเลือกเป็นตัวแทนโรงเรียนตลอด ได้รำ ได้เล่นิทาน ได้แข่งขันอะไรต่อมิอะไรมากมาย มากจนไม่มีเวลาเรียน ..มากเกินไป ที่สำคัญ คือ โรงเรียนใหม่เน้นการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ เชื่อว่าถ้าลูกได้ภาษาดี ก็จะมีโอกาสที่ดีมากขึ้น อนาคตก็น่าจะดีตามไปด้วย ..เดี๋ยวนี้รู้ภาษาเดียวไม่พอ เอาตัวไม่รอดหรอก

น้องข้าวหอมเรียนดีมาก วิชาหลัก ๆ นี้ไม่ต้องห่วง โดยเฉพาะวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ได้คะแนนเต็มหมด คุณครูประจำชั้นบอกว่าน้องข้าวหอมความจำดี ปรับตัวเข้ากับเพื่อนได้ดีมาก ๆ อยู่กับคุณครูและเพื่อน ๆ ได้สบายมาก พ่อแม่เลยไม่ต้องเป็นห่วง

นิสัยเด่น ๆ ของข้าวหอม คือ กล้าแสดงออก มีน้ำใจ เวลากลับบ้านจะเตรียมของมาฝากน้อง เวลาที่ต้องกลับไปโรงเรียนจะเตรียมของไปฝากเพื่อนที่อยู่ด้วยกัน และเป็นเด็กที่มีความสนใจ ใส่ใจ และตั้งใจ จะทำอะไรก็ตาม จะจดจ่อ ทำอย่างมีสมาธิ มีสมาธิสูงมากในทุกๆเรื่อง(ตอนที่คุณแม่ท้อง และ

คลอดน้อง พอมีน้องจึงขาดช่วงการอ่านหนังสือให้ฟัง น้องข้าวหอมจะใช้เวลาในการดูการ์ตูนและเล่นเกมอย่างตั้งใจ จดจ่อและมีสมาธิมาก ตอนลงพื้นที่เยี่ยมบ้าน ทางโครงการได้แนะนำให้พ่อแม่เร่งหันมาใช้หนังสือ เพื่อดึงจนวน้องต้นหอมกลับมาอ่านหนังสืออีกครั้งได้สำเร็จ)

หนังสือนี้แหละที่ช่วยได้มาก เพราะเด็กจำจากหนังสือที่มีเรื่องราวเป็นตัวอย่างชัดเจน ง่าย ๆ และมีคำสอนด้วยทุกเล่ม

หนังสือเล่มไหน ๆ น้องข้าวหอมก็อ่านได้หมดเลย คุณปู่ชมเปาะ ตอนจัดรายการวิทยุ ก็พูดผ่านทางสถานีว่าหลานเก่งมาก ปู่ภูมิใจที่เห็นหลานอ่านหนังสือได้ สะกดได้หมด อ่านได้คล่องตั้งแต่ก่อนเข้าชั้นป.1

หนังสือเล่มเก่า ๆ ยังหยิบมาอ่านกันทุกวัน พี่น้องเจอกันก็พากันรื้อออกมาอ่าน พี่ข้าวหอมจะอ่านให้น้องฟังเป็นประจำ

เคยคิดอยู่บ้างเหมือนกันว่า ลูกอ่านหนังสือเก่งน่าจะเรียนเก่ง แต่ตอนนี้อยากให้เป็นคนดีก่อน แต่ถ้าเรียนเก่งด้วยก็ดี

คุณแม่ปิยวรรณ สิบตรตา ของน้องเชียร์ เด็กหญิงจิตสุตา แต่ต้อง กล่าวโดยสรุปว่า

.. ตอนนี้น้องเชียร์อยู่อนุบาล 2 เริ่มอ่านหนังสือเองได้บ้าง แต่ยังชอบฟังคุณยายอ่านมากกว่า คุณยายอ่านให้ฟัง น้องเชียร์ก็จะอ่านตาม

ในช่วง 6 ปีที่ใช้หนังสือเลี้ยงลูกนี้ดีมาก น้องเชียร์ความจำดี อารมณ์ดีมาก ชอบร้องรำทำเพลง วันไหนคุณตาคุณยายร้องเพลงให้ฟังก็จะจำเนื้อเพลง และร้องได้เป๊ะเลย ขนาดผู้ใหญ่บางคนก็ยังจำไม่ได้ด้วยซ้ำ หนังสือก็จำแม่นเหมือนกัน

ทุกวันนี้จะเอาหนังสือใส่กระเป๋าสะพายไปโรงเรียน ชวนเพื่อน ๆ มาอ่านด้วยกัน หนังสือเรื่องโก๊ะเลี้ยงแกะ เจ้าหนูหุหุหาย นางฟ้าปีกหาย หีบวิเศษ และ พระเวสสันดรเป็นเล่มที่น้องเชียร์ชอบหยิบมาให้ยืมอ่าน เอาไปอ่านกับเพื่อนที่โรงเรียน และอ่านเองบ่อย ๆ

เด็ก ๆ ในละแวกบ้านมายืมหนังสือของน้องเชียร์อ่านทุกวัน มีหลายคนที่ยืมกลับไปอ่านที่บ้าน ซึ่งน้องเชียร์ก็ให้ไม่หวง เชื้อตามทีลุงตุ๊บปอง (นายเรืองศักดิ์ ปิ่นประทีป ผู้จัดการโครงการ) บอกว่า หนังสือจะสนุกต้องอ่านหลาย ๆ คน แต่ตามประสาเด็กก็มีบ้างถ้าขัดใจกับใครก็จะไม่ให้ยืม เพื่อน ๆ เลยเอาใจ เพราะอยากอ่านหนังสือ

หนังสือที่ทางโครงการมอบให้ในแต่ละปีนั้น ดีทุกเล่ม เนื้อหาดี ภาพสวย ชอบหนังสือของลุงตุ๊บปองที่อ่านแล้ว เป็นเสียงขึ้น ๆ ลง ๆ เหมือนจังหวะเพลง เช่น จริงใจ จริงใจ ดังดัง อาจจะอ่านยากสักนิดนึง บางทีก็อ่านผิดเพี้ยนไปบ้าง แต่ทุกครั้งที่ย่านเด็ก ๆ จะชอบ...ชอบตรงเสียงนี้แหละ

วันนี้ได้หนังสือเรื่องเอ๊ะอ้อ..ก็ดี และอ้อ..ก็เหวอ ชอบมาก สอนศีล 5 ข้อ 1 กับข้อ 2 อ่านไปก็เตือนใจผู้ใหญ่ไปด้วย

น้องเชียร์ กล้าแสดงออก ความจำดี ฉลาด แต่เรียนยังไม่ค่อยดีเท่าไร เป็นเด็กที่มีคุณธรรมมีน้ำใจ รู้จักการแบ่งปัน และช่วยเหลือคนอื่น โดยเฉพาะแม่ที่บ้านนี้รักมาก ทั้งห่วงทั้งหวง ตอนที่แม่วคลอดลูกมา 2-3 ตัว ไม่ยอมให้เอาไปปล่อย ร้องให้ขอให้เลี้ยงไว้ ตอนนี้มีอะไรก็แบ่งให้แมวกิน มีขนมก็ให้แมวกิน ไปตลาดก็ซื้อของมาให้ น้องแมว

น้องเชียร์เป็นเด็กที่แก้ไขปัญหาอย่างนุ่มนวล เวลามีปัญหาขัดแย้งกับคนอื่น เช่นโดนเพื่อนตี โดนเพื่อนหยิก น้องเชียร์จะไม่ได้ตอบ หรือทำกลับ จะใช้วิธีบอกคุณครู ถ้าคุณครูไม่สนใจ น้องเชียร์ก็จะถาม เพื่อนดี ๆ ว่ามาทำเชียร์ทำไม แต่จะไม่ตีเพื่อน ไม่เคยแกล้งเพื่อน

เมื่อวานได้หนังสือใหม่จากโครงการ เรื่อง พ่อคาร์พ แม่คาร์พ อยู่ไหนคร๊าบ อ่านให้ฟังยังแซวยายว่าทำไมยายพูดคร๊าบละ ..แซวเอง ข้าเอง

ทุกวันนี้ พาลูกไปยืมหนังสือจากห้องสมุดบ่อย ๆ ยืมแล้วนำไปคืน แล้วก็ไปยืมมาใหม่ต่อเนื่องไปเลย

คุณยายหนูเรียง สอนจันทร์ ของน้องต้นหอม เด็กชายจักรินทร์

เกี่ยวประเสริฐ กล่าวโดยสรุปว่า

...ต้องเลี้ยงหลาน 2 คนเป็นหลัก น้องต้นหอมเป็นเด็กขยัน ฉลาด ตื่นเช้าขึ้นมาอยากไปโรงเรียนทุกวัน เป็นเด็กเรียบร้อย พูดกับตา พูดกับยายเพราะ

อ่านหนังสือทุกวัน แต่ก่อนยายอ่านให้ฟัง เดี่ยวนี้อ่านเองได้ตั้งแต่อยู่บนูบาลแล้ว ไม่หวงของ ได้หนังสือมาจะเอาไปแบ่งให้เพื่อนอ่าน

บันทึก

ในการลงเยี่ยมบ้าน ทางโครงการมอบหนังสือชุดใหม่ให้จำนวน 31 เล่ม ทั้งหนังสือภาพและหนังสือสำหรับเด็ก ได้รับตอนเย็น พอรุ่งเช้าน้องต้นหอม นำหนังสือใส่กระเป๋าสะพาย ไปให้ทั้งเพื่อน ๆ รุ่นพี่และรุ่นน้องอ่าน ตอนลงเยี่ยมบ้านน้องต้นหอมชวนกลุ่มเพื่อนเหล่านี้มาพบ พูดคุยด้วย เห็นความตั้งใจ และทักษะการประชาสัมพันธ์ที่ดี ทางโครงการจึงมอบหนังสือจำนวน 40 เล่ม รวมเป็น 71 เล่ม เพื่อจัดมุมหนึ่งของบ้านเป็นมุมห้องสมุดครอบครัว บริการแก่เพื่อนพ้องน้องพี่ในละแวกบ้าน เป็นการขยายผลได้อย่างได้ผลดียิ่ง

คุณแม่สุมาลี ของน้องตุ้มตาม เด็กชาย สุริโย โภษาจันทร์ กล่าวโดยสรุปว่า

... แต่ก่อนนี้น้องตุ้มตามอ่านหนังสือทุกวัน แต่พอขึ้นชั้น ป.1 การบ้านเยอะเรียนยาก

ขึ้นและไม่ได้อ่านทุกวัน แต่ก็อ่านบ่อย วางเมื่อไรก็อ่านเมื่อนั้น ดูรายการทางโทรทัศน์บ้างแต่ไม่มาก ไม่ติด ถ้าจะดูก็ดูการ์ตูนเด็ก ๆ

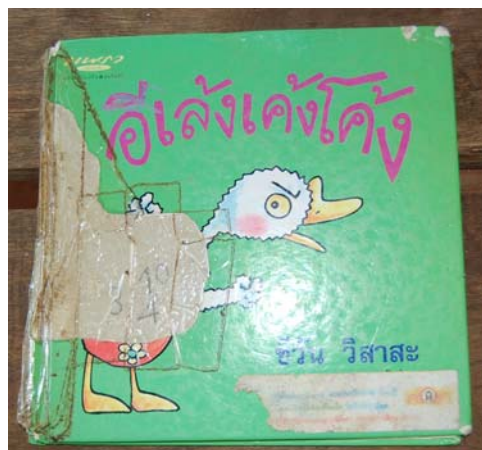
ผลการเรียนดี โดยเฉพาะวิชาคณิตศาสตร์ ภาษาไทย และ ศิลปะ ที่เรียนดีได้แบบนี้ ก็เป็นผลมาจากการที่แม่อ่านหนังสือให้ฟังนี้แหละ แต่ก่อนฟังแม่อ่านแล้วจำ แต่พออ่านเองได้ก็อ่านเองเป็นส่วนใหญ่ อ่านได้ อ่านแตก เมื่ออ่านแตกก็อ่านโจทย์ได้ เข้าใจ เลยทำได้ และได้คะแนนดี

หนังสือดี ๆ ที่มีอ่านก็จากโครงการนี้แหละ ..ลำพังตัวเองแล้วไม่มีสตางค์ซื้อหรอก แล้วหนังสือที่ทางโครงการให้มา 7 ปีนั้น เป็นหนังสือดี ๆ ทั้งนั้น เป็นหนังสือที่ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กทุกด้าน ทำให้เด็กคิดดี คิดเก่ง เป็นคนมีระเบียบวินัย แก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี และทำให้เรียนดีมากด้วย

นิสัยดี ๆ ที่เด่นของตุ้มตาม คือเป็นเด็กดีมีน้ำใจ มีนิสัยชอบแบ่งปันเรียบริ่อย พูดเพราะ ความจำดี เป็นเด็กที่มีจิตอาสา ชอบช่วยเหลือ อยู่บ้านก็ช่วยพ่อแม่ ล้างถ้วยล้างจาน ดูแลน้องได้อย่างดีมาก ถ้าไปโรงเรียนก็จะช่วยทำงานไร่ พ่อแบกมัดข้าวก็จะเข้าไปช่วยแบก เห็นแม่เกี่ยวข้าวก็เข้าไปช่วยเกี่ยวโดยไม่ต้องบอก แต่ก็ทำให้ช่วยเท่าที่วัยเขาจะช่วยให้ได้ อย่างเกี่ยวข้าวนี้ยังไม่ให้ช่วย เพราะอันตราย กลัวว่าเคียวจะบาดมือ เพราะยังเล็ก

น้องตุ้มตามรักและเก็บหนังสือได้อย่างดีมาก เป็นเด็กคนเดียวในโครงการที่เก็บหนังสือตั้งแต่ปีแรกจนถึงปีล่าสุด (วันลงเยี่ยมบ้าน เห็นหนังสือถูกไถ่ปัดทอ้งที่ได้รับเมื่อ 7 ปีที่แล้ว แม่จะขาด แล้วปะด้วยเทปใส แต่น้องตุ้มตามยังเอาออกมาอ่านให้น้องฟังบ่อย ๆ) บางคนยืมไปแล้วทำฉีกขาด แม่กับลูกก็จะช่วยกันซ่อม ช่วยกันปะ สอนลูกเสมอว่าต้องดูแลหนังสือให้ดี ค่อย ๆ อ่าน ค่อย ๆ เปิด ถ้าฉีกถ้าขาดเราจะไม่มีเงินซื้อใหม่มาอ่าน เราจะไม่มีหนังสือดี ๆ อ่าน เป็นเด็กไม่หวังของ เอาหนังสือไปให้เพื่อนอ่านที่โรงเรียน แต่จะคอยทวงคืนเพราะกลัวว่าจะหาย แล้วจะไม่มีอ่าน

น้องตุ้มตามนี้ชอบวาดเขียน และวาดภาพได้สวยงาม

ทุกวันนี้ ก่อนนอน แม่ยังอ่านหนังสือให้ลูกฟัง หนังสือดี ๆ ที่ได้จากโครงการนี้แหละ เนื้อหาดีจำง่าย ภาพสวย อ่านก็ครั้ง ๆ ก็ยังไม่เคยเบื่อ แม่สนุก ลูกก็สนุก

คุณครูนันทิยา จันทร คุณครูจันทรทิศา จันทรมาศ คุณครูทิวพร นนทะโคตร คุณครูสุวรรณ กาญจนสิน คุณครูสุมาลา พุ่มอิมและคุณครูกัลยา ชัยชนะ สรุปร่วมกันว่า

เด็ก ๆ ที่เข้าร่วมโครงการหนังสือเล่มแรกตั้งแต่ปี พ.ศ.2547 – 2548 อายุ 6 – 7 ปี กำลังเรียนอยู่ระดับชั้นอนุบาล 2 (จำนวน 5 คน)และประถมศึกษาปีที่ 1 (จำนวน 15 คน) โดยรวมแล้ว เด็กทั้งหมดมีลักษณะเด่น ๆ ที่คล้าย ๆ กันอยู่หลายด้าน ที่เด่นชัดคือ เด็กทุกคนมีน้ำใจและกล้าแสดงออก เบื้องต้นคือการแสดงออกว่าชอบและอ่านหนังสือเองได้ และมีน้ำใจ แบ่งปันให้เพื่อน ๆ มาโรงเรียนมักหยิบหนังสือที่ได้รับจากโครงการมาให้ครูอ่านให้เพื่อน ๆ ฟัง เป็นอย่างนี้มาตลอดตั้งแต่เข้าโรงเรียนชั้นอนุบาล เด็กส่วนใหญ่เขียนหนังสือสวย เป็นระเบียบ ตั้งใจทำงาน มารยาทดี พบครูจะสวัสดิ์ทุกครั้งโดยไม่ต้องเตือน มีนิสัยรักการอ่านชัดเจนมาก พอกินข้าวเสร็จจะหยิบหนังสือมาอ่านตลอดเห็นแล้วชื่นใจมาก ร้อยละ 100 อ่านหนังสือออก ถ้าคำไหนที่ยาก ก็จะมาถามให้ครูสอนสะกด เด็กทุกคนสามารถเล่าเรื่องให้ฟังได้เป็นเรื่องเป็นราว เรียงลำดับเหตุการณ์ตามเนื้อเรื่องได้

แต่ก็มีเด็กที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการที่เก่ง ๆ ในวิชาหลัก ๆ หลายคน ต่อเมื่อเทียบกันแล้ว เด็กในโครงการมีพัฒนาการทางสังคม อารมณ์และคุณธรรมดีกว่า และถ้าได้รับการสอนอย่างใกล้ชิดก็จะได้ดีเร็วกว่าเด็กคนอื่น ๆ โดยภาพรวมแล้วเด็กจะเก่งในวิชาคณิตศาสตร์

เรื่องอุปนิสัยเด่น ๆ ที่เห็นชัด คือ มีน้ำใจ ช่วยงานเพื่อน แบ่งปันให้เพื่อนไม่เฉพาะหนังสือ มีอะไรจะนึกถึงเพื่อน ๆ และคุณครูเสมอ เป็นเด็กที่มีระเบียบ มีวินัย มีสัมมาคารวะ พูดเพราะ อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ไม่มีปัญหาอะไรกับใคร ที่สำคัญ คือ เป็นเด็กที่มีจิตสาธารณะสูง เด็กกลุ่มนี้ไม่ต้องให้เรียก ไม่ต้องรอให้บอก จะออกมาช่วยเก็บขยะ ทำความสะอาดและช่วยงานอื่น ๆ ของส่วนรวม แม้ไม่ใช่เวรของตน ถ้าประเทศเรามีเด็กที่ไม่เห็นแก่ตัวอย่างนี้มาก ๆ สังคมก็คงสงบสุข

โครงการหนังสือเล่มแรกนี้มีประโยชน์กับเด็กมาก ... สุดยอดเลย นอกจากจะทำให้เด็กในโครงการมีนิสัยรักการอ่าน และเป็นเด็กที่มีบุคลิกภาพเด่น ๆ หลาย ๆ เรื่องแล้ว ยังเป็นตัวช่วยให้พ่อแม่คนอื่น ๆ ที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการ หาหนังสือมาอ่านให้ลูกตัวเองฟัง เพราะอยากให้ลูกได้ดีเหมือนเด็ก ๆ ในโครงการบ้าง เพราะเห็นได้ชัดว่าเด็กทำอะไร ๆ จากหนังสือเยอะแยะ ได้ทั้งข้อคิด ขบวนการคิดและ คติสอนใจ เด็กหลายคนเลียนแบบบุคลิกนิสัยของตัวเอง ละคร มาเป็นบุคลิกนิสัยของตัวเอง

ดังกล่าวข้างต้น สามารถกล่าวได้ว่า **หนังสือ เป็นเครื่องมือและช่องทางที่ดีอีกช่องทางหนึ่งในการสร้างพฤติกรรมดี ๆ ของเด็ก ๆ**

พ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูและครู ร้อยละ 100 ที่เข้าร่วมโครงการหนังสือเล่มแรก และใช้หนังสือกับเด็กมาตลอด 7 ปี ล้วนเชื่อว่าการปลูกฝังสิ่งที่ดีด้วยการอ่านหนังสือให้เด็กฟังตั้งแต่เด็กนั้นมีค่ามหาศาล จนถึงวันนี้ เด็ก ๆ ยังมีความสุขในโลกของหนังสือและเก็บเกี่ยวสิ่งดี ๆ จากหนังสือมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้มากมาย เพราะในหนังสือแต่ละเล่ม จะมีข้อคิด และคำสอนแฝงอยู่เสมอ ๆ อีกทั้งพฤติกรรมของตัวละครจากหนังสือนั้นเด็ก ๆ จะนำมาเป็นบุคลิกภาพของตนเอง โดยไม่รู้ตัว

พฤติกรรมเด่น ๆ ของเด็ก ๆ ในโครงการฯ

1. เด็กมีความสนใจใฝ่รู้

เด็กที่เข้าร่วมโครงการมีพฤติกรรมสนใจใฝ่รู้ที่เด่นชัดมาก เช่น **เมื่อครั้งที่น้องชาย :**
เด็กชายยงยศ เสนีย์วงศ์ ณ อยุธยา อายุได้ 5 ปี เมื่อฟังแม่อ่านหนังสือภาพคุณลุงชอบปลูกต้นไม้ น้องชายมักชวนแม่ออกไปเดินในสวนหลังบ้าน สัตว์ตัวน้อยตัวใหญ่ ทั้ง มด แมลงเต่าทอง ผีเสื้อ กระทั่งกระรอก ทำให้ น้องชายกลายเป็นนักสำรวจสิ่งแวดล้อมตัวน้อย จนถึงทุกวันนี้ หลังเลิกเรียน น้องชายจะคว้าสมุดเล่มเล็ก ที่แม่นำสมุดเหลือใช้มาฉีกกระดาษหน้าทีว่างเย็บอย่างง่าย ๆ ด้วยลวดเย็บกระดาษพร้อมปากกา (น้องชายบอกว่า ไม่ใช้ดินสอ เหมือนพระราชานวดาวสีเขียน ที่ตัดต้นไม้มาทำดินสอ จนต้นไม้โกรนหมด ดาวร้อน โลกร้อน) เข้าสวนข้าง ๆ บ้าน เพื่อบันทึกถึงสัตว์ และสิ่งที่เห็น เป็นภาพวาดที่น่าสนใจ

2. เด็กมีทักษะทางภาษาดี

ทั้งพ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็ก และครู ประเมินอย่างสอดคล้องต้องกันว่าการอ่านหนังสือให้เด็กฟังตั้งแต่ยังเล็ก มีผลต่อเด็กอย่างเห็นได้ชัด เพราะทำให้เด็กเรียนรู้คำต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง จึงมีคำใหม่ที่เป็นทั้งภาษาปาก ภาษาพูด ภาษาเขียน และภาษาสวระดับภาษากวี เก็บไว้ในสมองมากมาย เด็กจึงมีภาษาพูดที่หลากหลายมากมายตามไปด้วย ที่สำคัญ คือ พูดจารู้เรื่อง มีเหตุมีผล เรียบเรียงความคิดได้ดี และเล่าเรื่องราวได้อย่างเข้าใจ ไม่สับสน วกวน อีกทั้งยังพูดจาไพเราะ ใช้ภาษาอย่างรู้กาลเทศะ

3. เด็กมีความคิดดี...มีระบบ

ทั้งพ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็ก และครู เห็นพ้องต้องกันว่า ผลจากการที่เด็กได้ฟังการอ่านหนังสือมาโดยตลอด ได้ฟังบ่อย ๆ ได้ฟังทุก ๆ วัน ทำให้เด็กมองเรื่องโดยภาพรวมออก จับประเด็น และเค้าโครงเรื่องราวต่าง ๆ ได้เร็ว และดี ทำให้เด็กมองอะไรอย่างเป็นระบบ และมีความคิดรวบยอด จนสามารถเล่าเรื่องราวต่าง ๆ ได้อย่างเป็นระบบ เรียงลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตได้อย่างถูกต้อง รู้ว่าเหตุการณ์ใดเกิดก่อน เหตุการณ์ใดเกิดหลัง หรือเหตุการณ์ใดเกิดระหว่างเหตุการณ์ใด

4. เด็กอารมณ์ดี

เด็กในโครงการเป็นเด็กที่อารมณ์ดี มีความมั่นคงทางอารมณ์และมีความสุข สนับสนุนความเชื่อว่า ถ้าอยากให้เป็นอย่างไร เลือกหนังสือนิทานอย่างนั้นให้กับเด็ก เพราะตัวละครในหนังสือทำให้เด็กสนุกสนาน แล้วซึมซับรับเอาไว้เป็นบุคลิกภาพ และนิสัยส่วนตัวโดยไม่รู้ตัว และเมื่อเด็ก ๆ ได้ฟังเรื่องราวหลากหลายได้แฉ่คิด มุมมองมากมาย จึงเกิดเป็นทักษะ และความเข้าใจ พื้นฐานการใช้ชีวิต ตัวอย่างในหนังสือ คือรูปธรรมของพฤติกรรม และความคิดยาก ๆ ถูกย่อย ด้วย เนื้อหาและภาพที่น่าสนใจ ทำให้เด็กเข้าใจเรื่องราวต่าง ๆ ในมิติที่ลึกซึ้งมากขึ้น เด็กจึงเรียนรู้ นำสู่การปรับตัวเข้ากับสังคมและคนอื่น ๆ ได้ง่าย เห็นอกเห็นใจคนอื่น รู้เขารู้เรา รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา มีน้ำใจ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เชื่อมมั่นในตนเอง รู้จักคิด และทำในสิ่งใหม่ ๆ ที่ดี

5. เด็กความจำดี

นับแต่อายุได้ 6 เดือน ที่พ่อแม่เริ่มอ่านหนังสือให้ฟังวันละ 5 -15 นาที ทำให้เด็กมี พื้นฐานอารมณ์ที่อบอุ่น สงบ และเป็นสุข จากการฟังเสียงอ่าน พร้อม ๆ กับดูภาพจากหนังสือประกอบ จนเกิดการพัฒนาความจำจากสิ่งที่ได้เห็น ได้ยิน ได้ฟัง กระทั่งเริ่มหัดพูด จนพูดได้คล่อง จนสามารถเล่า เรื่องราวที่รู้ และจำได้ เมื่อยิ่งพูด ยิ่งเล่า จึงยิ่งทำให้เด็กตอกย้ำความจำให้แม่นยำ และจำได้อย่างเป็น ระบบดียิ่งขึ้น

6. เด็กมีความมั่นใจในตนเอง

จากการที่เด็ก ๆ ได้ยินน้ำเสียงที่อ่อนโยนผ่านเรื่องราวสนุก ๆ จากหนังสือนิทานภาพที่มี ภาพสวย ๆ ผ่านตัวละครที่มีชีวิตชีวา พร้อมได้รับการสัมผัสด้วยการกอด การหอมที่นุ่มนวล จากพ่อแม่ ทุกวัน ๆ ทำให้เด็กเกิดความมั่นคงทางจิตใจ เกิดความมั่นใจในตนเอง เกิดความเชื่อมั่น และเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง เพราะรู้ว่าตนคือสุดที่รักของพ่อแม่ เด็กจึงมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและมีความ เชื่อมมั่นในตัวเอง เป็นผู้นำเพื่อน ๆ ในการทำกิจกรรมได้ กล้าแสดงออกทางความคิด ทำกิจกรรมใน ชีวิตประจำวันทั้งที่บ้าน และโรงเรียนด้วยความสุภาพ ไม่ก้าวร้าว ไม่รุนแรง จนเกิดผลสำเร็จทั้งการ ดำรงชีวิต การเล่น การเรียน และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม

7. เด็กมีระเบียบวินัย

นับแต่เมื่อเด็ก ๆ อายุได้ 6-9 เดือน ที่พ่อแม่เป็นต้นแบบที่ดีในความมีระเบียบวินัย เริ่ม จากจัดวางหนังสือให้เป็นที่เป็นทาง เมื่อนำหนังสือออกมาเสร็จแล้วจะนำหนังสือเก็บไว้ในถุงผ้า แล้ว นำไปเก็บไว้ที่เดิมทุกครั้ง เด็กก็เช่นกัน เมื่อต้องการใช้หนังสือ และนำหนังสือออกมาอ่านที่ใดก็ตาม เมื่อ ใช้เสร็จแล้วพ่อแม่สอนให้เด็กนำมาเก็บไว้ที่เดิม เมื่อทำเช่นนี้ทุกครั้ง ทุกวัน ๆ เด็กจึงเรียนรู้ว่าเมื่อนำของ สิ่งใดออกมา เมื่อใช้เสร็จแล้วต้องนำกลับมาไว้ที่เดิม ประกอบกับการได้ฟังเรื่องราวสนุก ๆ จากหนังสือ

ภาพที่นำเสนอเรื่องราวการใช้ชีวิตอย่างมีวินัย เด็กจึงเห็นต้นแบบที่ดีจนเก็บพฤติกรรมเช่นนี้เข้ามาเป็นพฤติกรรมของตนอย่างไม่รู้ตัว เด็กจึงเป็นคนที่มีความวินัย เข้าใจกฎ กติกา เมื่อเข้าโรงเรียน เด็กกลุ่มนี้จึงเป็นแบบอย่างที่ดีของเพื่อน ในการใช้ชีวิตร่วมกันอย่างมีวินัย เมื่อนำของเล่นออกมาเล่นและเล่นเสร็จแล้วจะนำกลับไปเก็บไว้ที่เดิม อีกทั้งยังวางของใช้ส่วนตัว ของใช้ส่วนรวมไว้อย่างรู้ที่รู้ทาง อย่างเป็นระเบียบ

8. เด็กมีสมาธิ

หนังสือ คือ เครื่องมืออย่างดีในการฝึกสมาธิให้เด็ก ๆ ความสนุกสนาน เนื้อเรื่องที่เร้าความสนใจจากหนังสือ ประกอบกับเสียงของพ่อแม่ที่ยังสร้างความสนุกสนาน น่าสนใจได้มากเท่าไร เด็ก ๆ จะยิ่งนั่งฟังได้อย่างมีสมาธิมากเท่านั้น เด็กในโครงการที่ได้ฟังพ่อแม่อ่านหนังสือให้ฟังทุกวัน ตั้งแต่เล็ก จนเป็นกิจวัตรในชีวิตประจำวัน จึงทำให้เด็กได้ฝึกสมาธิทุกวัน เด็กจึงมีสมาธิในการทำกิจกรรมอื่น ๆ มากตามไปด้วย

9. เด็กมีทักษะทางศิลปะดี

ทักษะทางศิลปะของเด็กเกิดขึ้น และเพิ่มขึ้นไปพร้อม ๆ กับพัฒนาการทางร่างกาย และจิตใจของเด็ก ได้รับอิทธิพลโดยตรงจากการได้เห็นภาพสวยงาม ที่หลากหลายจากหนังสือมาโดยตลอด ทำให้เด็กมีคลังภาพในสมองมากไปพร้อม ๆ กัน มีความจำ และความคิดในเรื่องสีที่หลากหลายและแม่นยำ เมื่อได้มาลากเส้น เล่นสี เด็ก ๆ จึงผสมผสานจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ ออกมาเป็นงานศิลปะอย่างมีรายละเอียดขององค์ประกอบภาพเช่น รูปคน รูปดอกไม้ ใบไม้ ต้นไม้ หรือสัตว์ต่าง ๆ มากกว่าเด็กทั่วไป ซึ่งศิลปะของเด็กเป็นช่องทางให้เด็กได้แสดงออกทางความคิดได้อย่างอิสระและสร้างสรรค์

10. เด็กมีมนุษยสัมพันธ์ดี

พ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็กและครูผู้ดูแลเป็นเสียงเดียวกันว่า มีมนุษยสัมพันธ์ดี ถ้อยทีถ้อยอาศัย มีน้ำใจ เข้าอกเข้าใจความรู้สึกของคนอื่น ไวต่อความรู้สึกของเพื่อน และสามารถเข้ากับเพื่อน ได้เป็นอย่างดี อีกทั้งยังเป็นเด็กที่จิตใจดี อารมณ์ดี และมีความรู้เรื่องต่าง ๆ ดีกว่าเพื่อน จึงเป็นที่สนใจของเพื่อนที่ชอบมาฟังเรื่องราวที่นำมาเล่า ซึ่งล้วนเป็นเรื่องราวที่ได้ฟังจากการอ่านหนังสือของพ่อแม่ทั้งนั้น ที่สำคัญ คือ เด็กมีหนังสือภาพที่ดี และเรื่องเล่าที่สนุกในการสร้างสัมพันธ์กับเพื่อน ๆ

11. เด็กมีจินตนาการสร้างสรรค์

ลักษณะที่เด่นชัดของเด็กอีกด้านหนึ่ง คือ ในการใช้ชีวิตอยู่ในโลกของหนังสือที่เปี่ยมด้วยจินตนาการที่สนุกสนานไร้ขอบเขต เต็มไปด้วยสีสันมีชีวิตชีวา เด็กจึงมีความคิดสร้างสรรค์ และกล้าแสดงความคิดเห็นที่มีด้วยความเป็นตัวของตัวเอง คิดคล่อง คิดเร็ว คิดอย่างละเอียดรอบคอบ คิดได้

อย่างหลากหลายรูปแบบ สามารถลำดับความคิด และอธิบายให้คนอื่นรู้และเข้าใจได้ แม้ในหลาย ๆ ครั้งที่ความคิดเห็นจะดูต่างจากเพื่อนหรือผู้ใหญ่แต่ก็มีเหตุผล

12. เด็กมีความรับผิดชอบ

หนังสือหลายเล่ม นำเสนอเรื่องราวหลายเรื่องให้เด็กได้เรียนรู้ถึงความรับผิดชอบต่อตนเอง ความรับผิดชอบต่อคนอื่น และความรับผิดชอบต่อสังคม เท่าที่วัยของเด็กจะทำได้โดยที่พ่อแม่ไม่ต้องบังคับให้ขุ่นข้องหมองใจ เด็กรับผิดชอบในการทำงานบ้านที่เหมาะสมตามวัยอย่างมีพัฒนาการ จนติดเป็นนิสัย ในเรื่องเรียนก็เช่นกัน เด็กรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเป็นอย่างดี ทำงานที่ครูมอบหมาย จนลุล่วงเป็นอย่างดี

สร้างภาคีด้านการส่งเสริมนิสัยการรักการอ่านในเด็ก

ข้อมูลจากรายงานความก้าวหน้าโครงการติดตามประเมินผลการดำเนินงานโครงการในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ภายใต้แผนงานสุขภาวะเยาวชน ปี 2551 - 2552 เดือนตุลาคม 2552 - มกราคม 2553 โดยนางสาวกัญชิตา ประพฤติธรรม ผศ.วรรณ พิเชษฐพุกฤทธิ์ นางมณฑนา บรรณารัชมาน นางสาวนริศรา สายสงวนสัตย์ ยังยืนยันถึงความสำเร็จของกระบวนการหนังสือเล่มแรก Bookstart กล่าวถึงการสร้างภาคีด้านการส่งเสริมนิสัยการรักการอ่านในเด็ก ว่า

การสร้างภาคีด้านการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน เป็นอีกกลยุทธ์หนึ่งที่จะทำให้การสร้างนิสัยรักการอ่านในเด็กได้อย่างกว้างขวาง ดังนั้นเพื่อให้การส่งเสริมนิสัยรักการอ่านจะได้ครอบคลุมกลุ่มเด็กปฐมวัยอย่างทั่วถึง ซึ่งเป็นก้าวแรกของการพัฒนาการด้านการอ่านของเด็ก จากผลการดำเนินงานโครงการฯ มีหน่วยงาน/องค์กรที่ตระหนักว่าผลสำเร็จของโครงการฯ มีต่อการพัฒนาเด็กปฐมวัย และส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของเด็กตั้งแต่วัยเยาว์เพื่อพัฒนาคุณภาพของคนไทยในอนาคต ให้การส่งเสริมสนับสนุนการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านในเด็ก ได้แก่

1. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ได้สนับสนุน โดยครอบคลุมกลุ่มชาวเขาและผู้อยู่ในถิ่นทุรกันดาร ซึ่งพบว่าบ้านที่มีถุงชุดหนังสือเล่มแรกอยู่จะกลายเป็นที่รวมของเด็กๆ ในละแวกนั้นให้มาใช้เวลาร่วมกัน จึงเป็นเครื่องยืนยันได้ว่าหนังสือเป็นสื่อของการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีอย่างเห็นได้ชัด

2. พนักงานบริษัท ซี พี ออลล์ รู้สึกว่านอกจากจะเข้าหลักสูตรพัฒนาการทำงานแล้ว ยังได้หลักสูตรการพัฒนาบริหารครอบครัวด้วย

คุณวันทนี นามะสนธิ ผู้ประสานงาน บริษัท ซี พี ออลล์ จำกัด (มหาชน) กล่าวว่า

“ไม่เคยมีหลักสูตรที่สอนให้เราดูแลครอบครัวได้อย่างเต็มรูปแบบ พอได้เข้าร่วมโครงการหนังสือเล่มแรกก็ทำให้พนักงานทำงานได้อย่างมีความสุข เพราะเขามีครอบครัวที่มีความสุข และทำให้รู้ว่าบริษัทก็เห็นความสำคัญของชีวิตครอบครัวของพนักงานด้วย”

3. หลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ จัดสรรงบประมาณเพื่อขยายผลโครงการหนังสือเล่มแรก Bookstart ด้วยตัวเอง เช่น

3.1 โรงพยาบาลยะลา มีโครงการนำหนังสือเล่มแรกไปใช้ในสถานีนอนามัยทุกแห่งในจังหวัดยะลา นำหนังสือเล่มแรกไปใช้ในแผนกเด็กป่วย โดยใช้งบประมาณจากโรงพยาบาลเอง และมีการออกแบบการใช้หนังสือเพื่อพัฒนาเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กร่วมกับมูลนิธิหนังสือเพื่อเด็ก

คุณวิภารัตน์ ทองธรรมชาติ ผู้ประสานงาน โรงพยาบาลยะลา กล่าวว่า

“ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เราชวนพี่เลี้ยงมาพัฒนาอบรม ทำแผนการสอนโดยใช้นิทานเป็นสื่อในการเขียนแผนการสอน เช่น วันนี้จะเรียนเรื่องกล้วย ก็เรียนว่ากล้วยมาจากไหน ก็อ่านหนังสือเรื่องต้นกล้วย พอถามว่ากล้วยเอาไปใช้ทำอะไร...ก็พาเด็กอ่านหนังสือเรื่องขนมกล้วย”

3.2 โรงพยาบาลเจ้าคุณไพบูลย์ อ.พนมทวน จ.กาญจนบุรี

คุณกระเกด สืบใหม่ ผู้ประสานงาน โรงพยาบาลเจ้าคุณไพบูลย์ อ.พนมทวน จ.กาญจนบุรี กล่าวว่า

หลังจากจบโครงการ ทางโรงพยาบาลมีการจัดงบประมาณสำหรับซื้อชุดหนังสือเล่มแรก Bookstart เพื่อแจกแก่พ่อแม่ที่มีลูกอายุ 6-9 เดือน ในช่วงวันสำคัญต่างๆ เช่น วันประสูติของพระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าทีปังกรรัศมีโชติ และองค์การบริหารส่วนตำบลบางแห่งยังจัดซื้อชุดหนังสือเล่มแรก Bookstart สำหรับพ่อแม่ในพื้นที่ของตนเอง โดยปรับลดจำนวนหนังสือและของเล่นลงเพื่อให้ได้จำนวนชุดมากขึ้น

4. กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข รัฐบาลเห็นความสำคัญของการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน มอบให้กระทรวงสาธารณสุข (นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์) จัดพิมพ์และแจกชุดหนังสือเล่มแรกจำนวน 3 เล่ม มอบให้เด็กตั้งแต่แรกเกิด เมื่อเด็กมีอายุ 6 เดือน และ 1 ปี โดยหนังสือ 1 ใน 3 เล่มนั้น คือหนังสือภาพ เรื่อง **ตั้งไข่ล้ม** ซึ่งเป็นหนังสือที่ใช้ในโครงการหนังสือเล่มแรก โดยจัดพิมพ์หนังสือนิทานแจก 3 ล้านเล่ม เป็นของขวัญแก่เด็กไทยที่เกิดปีละประมาณ 800,000คน เพื่อแก้ไขปัญหาเด็กไทยมีพัฒนาการช้าโศกเศร้า ให้อ่านกับลูก ชี้อายุเป็นประเทศที่ 3 ต่อจากอังกฤษ ญี่ปุ่นที่เริ่มแจกหนังสือเล่มแรก เล่มที่สอง คือ หนังสือภาพสำหรับเด็ก เรื่อง **ตึกตอก** เมื่อเด็กมีอายุ 6 เดือน และเล่มที่สาม เป็นนิทานอีสป **นิทานทำให้ลูกฉลาดจริง จริง** สำหรับเด็กอายุ 1 ขวบ

บทที่ 5

บทเรียน และข้อเสนอแนะจากการวิจัย

บทเรียน

ข้อมูลจากรายงานความก้าวหน้าโครงการติดตามประเมินผลการดำเนินงานโครงการในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ภายใต้แผนงานสุขภาวะเยาวชน ปี 2551 - 2552 เดือนตุลาคม 2552 - มกราคม 2553 โดยนางสาวกัญชิตา ประพฤติธรรม ผศ.วรรณภา พิเชษฐพฤษดิ์ นางมัณฑนา บรรณารัชมัย นางสาวนริศรา สายสงวนสัจย์ ยังยืนยันถึงความสำเร็จของกระบวนการหนังสือเล่มแรก Bookstart กล่าวถึงบทเรียนที่ผู้วิจัยเห็นว่าจะจะเป็นประโยชน์ดังนี้

1. **ประสบการณ์การทำงานอย่างต่อเนื่อง** ทำให้ผู้ทำโครงการมีมุมมองที่ฉับไวและเข้าใจในตัวเองค่อนข้างมาก สามารถให้คำแนะนำที่ดีแก่องค์กรภาคีและครอบครัวที่เข้าร่วมโครงการ และทำให้จัดการกับปัญหาเฉพาะหน้าได้อย่างเข้าใจ

2. **การสร้างการมีส่วนร่วมกับพื้นที่ทำงานตั้งแต่เริ่มต้นโครงการ** โดยมูลนิธิหนังสือเพื่อเด็กจะเลือกทำงานเฉพาะกับพื้นที่ที่มีความพร้อมในการ “ร่วมคิด ร่วมคน ร่วมคลัง” กับมูลนิธิเท่านั้น หากพื้นที่ใดที่ยังขาดความพร้อมหรือบุคลากรในพื้นที่นั้นไม่มีความตั้งใจจริงในการทำงานร่วมกันก็จะยังไม่สามารถเข้าร่วมโครงการได้ การสร้างข้อตกลงในลักษณะนี้จึงทำให้องค์กรภาคีเกิดความรู้สึกว่าต้องรับผิดชอบงานร่วมกันในทุกกระบวนการทำงานและช่วยลดอุปสรรคเรื่องบุคลากรตั้งแต่แรกเริ่ม

3. **การจัดระบบโครงสร้างการทำงานที่ชัดเจน** มูลนิธิหนังสือเพื่อเด็กมีการสรุปบทเรียน นำประสบการณ์การทำงานที่ผ่านมาตลอด 5 ปีมาปรับปรุงจนเป็นขั้นตอนที่ทำให้คนร่วมทำงานสามารถเห็นภาพการทำงานทั้งหมดตั้งแต่แรก และสามารถดำเนินงานต่อไปได้ด้วยตนเองอย่างคล่องตัว โดยใช้แนวทางที่มูลนิธิหนังสือเพื่อเด็กแนะนำ จึงทำให้สามารถขยายขอบเขตงานไปได้กว้างขวางและได้ผลดีทุกพื้นที่

4. **แนวทางการทำงานที่มีความยืดหยุ่น เคารพความหลากหลาย** นอกจากจะมีกรอบโครงสร้างหลักในการทำงานแล้ว มูลนิธิหนังสือเพื่อเด็กยังใส่ใจรายละเอียดและความแตกต่างหลากหลายของพื้นที่ ทำให้องค์กรภาคีสามารถดำเนินงานไปได้โดยอยู่บนฐานวัฒนธรรมองค์กรและบุคลิกความสนใจของตนเอง ทั้งยังสามารถวางแผนเพื่อที่จะรับมือกับเงื่อนไขข้อจำกัดของแต่ละองค์กรได้

5. **มีนักวิชาการผู้เชี่ยวชาญในด้านที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับโครงการมาเป็นผู้ประเมิน** โดยผู้ประเมินเป็นนักวิชาการที่มีความรู้ความเข้าใจในด้านพัฒนาการเด็ก ได้แก่ แพทย์หญิง

จันทร์เพ็ญ ชูประภาวรรณ และแพทย์หญิงศิริกุล อิศรานุรักษ์ ส่งผลให้โครงการสามารถดำเนินไปได้ถูกทางโดยมีองค์ความรู้ที่ถูกต้องคอยกำกับ

6. **การผลิตคู่มือการใช้ที่เข้าใจง่าย** มีการจัดทำคู่มือสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ คู่มือที่สร้างขึ้นมีทั้งคู่มือสำหรับผู้ไปเยี่ยมบ้านที่บ่งบอกสิ่งที่ผู้ไปเยี่ยมบ้านควรทำ คู่มือสำหรับพ่อแม่ที่ต้องการใช้หนังสือเล่มแรก Bookstart กับลูก ซึ่งบ่งบอกวิธีใช้ด้วยภาษาง่ายๆ ชัดเจน เป็นขั้นตอน ไม่เป็นวิชาการ ทำให้ผู้ใช้ชุดหนังสือเล่มแรกมองเห็นได้ตั้งแต่แรกว่าการใช้หนังสือเพื่อสร้างความสัมพันธ์กับลูก ไม่ใช่เรื่องยาก

7. **การใช้เรื่องเล่าที่สร้างแรงบันดาลใจ** สิ่งที่ทำให้โครงการนี้ประสบความสำเร็จอย่างยิ่งก็คือการสร้างแรงบันดาลใจให้ฝ่ายต่างๆ เกิดความรู้สึกว่าอยากทดลองก้าวไปข้างหน้า ด้วยการเล่าเรื่องประสบการณ์ต่างๆ ที่ผู้ทำโครงการเคยประสบมาในการทำโครงการก่อนหน้านี้ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเรื่องราวของพ่อแม่ที่เปลี่ยนแปลงตนเองเพราะอยากใกล้ชิดลูก ประกอบกับวิธีการเล่าเรื่องของผู้เล่า (คุณเรื่องศักดิ์ ปิ่นประทีป ผู้รับผิดชอบโครงการ) ที่เล่าเรื่องด้วยความรู้สึกผ่อนคลายและตรงไปตรงมาจากประสบการณ์จริงที่ตนพบเจอในการไปเยี่ยมบ้าน ทำให้เรื่องเหล่านั้นสามารถสัมผัสใจผู้ฟังได้ไม่ยากจนเกิดความคิดในแง่ดีที่จะทดลองเริ่มต้นทำโครงการ

8. **การสร้างวิธีประเมินตนเองที่ง่ายสำหรับกลุ่มพ่อแม่** ในการติดตามผลทางโครงการจะไม่ให้พ่อแม่เขียนบันทึกประจำวันเพราะเป็นเรื่องที่ต้องใช้เวลาและยังไม่สามารถใช้กับพ่อแม่ที่อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ ทางโครงการจึงใช้วิธีการที่ง่ายและทำให้รู้สึกสนุกสนาน โดยใช้สติ๊กเกอร์บอกพฤติกรรมการอ่านรายวัน เช่น ถ้าพ่อหรือแม่คนใดคนหนึ่งอ่านหนังสือให้ลูกฟัง ก็ติดสติ๊กเกอร์รูปนก หากทั้งพ่อทั้งแม่ช่วยกันอ่าน ก็ติดสติ๊กเกอร์รูปกระรอก และยังสามารถสังเกตพฤติกรรมของลูกได้ด้วยโดยใช้จำนวนของสติ๊กเกอร์รูปดอกไม้เป็นตัวบ่งบอก เช่น หากลูกรู้สึกเฉยๆ กับการอ่าน ให้ติดสติ๊กเกอร์ดอกไม้ 1 ดอก ถ้าลูกหัวเราะ ยิ้ม อารมณ์ดี ก็ติดดอกไม้ 2 ดอก เป็นต้น ทำให้พ่อแม่ไม่รู้สึกอึดอัดที่จะต้องทำการประเมินตนเอง

☞ ข้อค้นพบ

พ่อแม่บางกลุ่มไม่ประสบความสำเร็จในการใช้หนังสือเล่มแรก กล่าวคือ

1. พ่อแม่ที่มีฐานะดีและไม่ได้เลี้ยงลูกเอง เนื่องจากต้องทำงานและไม่มีเวลาดูแลลูก จึงใช้วิธีให้แม่บ้านหรือแรงงานพม่าคอยช่วยดูแลลูกของตนเองไปด้วย ซึ่งตัวแม่บ้านเองก็ต้องมีหน้าที่ในการรับผิดชอบดูแลบ้านให้สะอาดเรียบร้อยด้วย จึงไม่มีเวลาที่จะมาอ่านหนังสือให้เด็กฟัง นอกจากนี้กลุ่มพ่อแม่ที่มีฐานะยังไม่ยินยอมที่จะให้เจ้าหน้าที่ของโครงการไปเยี่ยมบ้านเพราะมีเหตุผลเรื่องความเป็นส่วนตัวสูง

2. พ่อแม่ที่เป็นนักวิชาการ มักคิดว่าตนเองมีความรู้มากกว่า และไม่สนใจที่จะใช้หนังสือในการพัฒนาลูกมากนัก เช่น เชื่อว่าการอ่านหนังสือให้ลูกฟังเป็นการเร่งให้เด็กโตเร็วเกินไปและทำให้เด็กเกิดความเครียด ยกตัวอย่างเช่น กุมารแพทย์ท่านหนึ่งได้กล่าวว่า ตนไม่เห็นความจำเป็นที่จะต้องอ่านหนังสือให้ลูกฟัง เพราะเชื่อว่าพัฒนาการที่ดีของลูกไม่จำเป็นต้องเกิดจากหนังสือเพียงอย่างเดียว สามารถให้ลูกนั่งดูโทรทัศน์ก็ได้ ซึ่งเกิดจากความไม่เข้าใจวัตถุประสงค์ที่แท้จริงของโครงการที่ต้องการใช้หนังสือเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างพ่อแม่ลูก

ข้อเสนอแนะ

กระบวนการสร้างสติปัญญาของมนุษย์นั้น หนทางหนึ่งที่เป็นหนทางสำคัญคือ “การอ่าน” ไม่ว่าจะเป็นการอ่านจากหนังสือหรือสื่อใดๆ ก็ล้วนแต่มีความสำคัญต่อการสร้างพฤติกรรมแห่งการ “เรียนรู้ตลอดชีวิต” ทั้งสิ้น ยิ่งถ้ามีขั้นตอนการบ่มเพาะที่เหมาะสม น่าสนใจ ได้รับความรู้สึก และปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ จะทำให้บุคคลนั้นมีนิสัยรักการอ่าน นำสู่การพัฒนาความคิดได้อย่างกว้างไกลไม่สิ้นสุด และด้วยความเชื่อว่าการอ่านเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ชีวิตเกิดการเรียนรู้ได้ดีที่สุดวิธีหนึ่งนั้น วิธีที่จะทำ ให้เด็กสนใจการอ่านมากขึ้นคือ พ่อแม่ ครู พี่เลี้ยงเด็ก และผู้ดูแลเด็ก ได้หยิบจับหนังสือบ่อยๆ และใช้หนังสือเป็นกระบวนการหนึ่งในการพัฒนาเด็กจนเป็น “นิสัย” พร้อมด้วยการใช้หนังสือเป็นสื่อหรืออุปกรณ์ประกอบ “การเล่น การเล่า และการเรียนรู้” อย่างมีสีสัน สนุกสนาน ไม่น่าเบื่อ ถ้าผู้ใหญ่สามารถปฏิบัติได้ เด็กก็จะชินกับหนังสือและการอ่านจนติดเป็น “นิสัย” เช่นกัน

ดังนั้น เพื่อให้การขับเคลื่อนการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านในเด็กเป็นไปอย่างจริงจังและต่อเนื่อง จึงขอเสนอข้อเสนอแนะดังนี้

รัฐบาลควรมีนโยบายด้านการส่งเสริมพฤติกรรมกรรมการอ่านอย่างชัดเจน กับประชากรในทุกกลุ่มอายุ และกลุ่มทางสังคม เริ่มด้วยการปรับปรุงและพัฒนาห้องสมุดทุกแห่ง ให้เป็นแหล่งศึกษาหาความรู้ของเด็กและชุมชนอย่างแท้จริง และจัดให้มีบรรณารักษ์ที่มีคุณภาพทำงานอย่างเต็มเวลา ที่จะช่วยกระตุ้นให้ “คน” ในสังคมอ่านหนังสือให้มากขึ้น ด้วยกระบวนการที่เอื้อให้คนเข้ามาใช้ห้องสมุด เช่น มีการเปิดบริการตลอดวัน มีการจัดบริการและกิจกรรมห้องสมุดอย่างหลากหลาย สม่ำเสมอ และต่อเนื่อง มีการจัดสรรงบประมาณในการจัดซื้อหนังสือให้เพียงพอสำหรับประชาชน และตรงกับความต้องการและความสนใจของประชาชนในแต่ละชุมชน

การอ่าน เป็นเรื่องที่มีความสำคัญและเป็นเรื่องใหญ่ของชาติ การสร้างนิสัยรักการอ่านจึงต้องทำในกลุ่มอายุ คือ

- ก่อนเกิด ระหว่างแม่ตั้งท้อง คลอด

- แรกเกิด – 1 ปี
- ปฐมวัย 1 – 6 ปี
- วัยประถม 7 – 12 ปี
- วัยรุ่น 13 – 25 ปี
- วัยทำงาน 26 – 60 ปี
- ผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไป

ในทุกกลุ่มอายุต้องมองใน 2 สถานะ คือ ในระบบ และ นอกกระบบ

ในทุกสถานะต้องให้ความสำคัญใน 4 ระดับ คือ ระดับบุคคล ระดับครอบครัว ระดับชุมชน และ ระดับชาติ

1. ระดับบุคคล

คนไทยทุกคนต้องเข้าถึงการอ่านได้ง่าย ในสังคมต้องมีการนำเสนอหนังสือที่ดี เพื่อสนับสนุนให้คนไทยทุกคนใช้หนังสือเป็นแหล่งความรู้

1. ส่งเสริมให้พ่อแม่ ปู่ย่า ตายายและผู้เลี้ยงดูเด็กร้องเพลงกล่อมเด็ก เล่านิทานให้เด็กแรกเกิดฟัง พออายุ 6 เดือนให้เริ่มใช้หนังสือภาพกับเด็กอย่างสม่ำเสมอ โดยไม่ทิ้งการร้องเพลงกล่อมและเล่านิทานให้เด็กฟัง

2. สร้างวัฒนธรรมการอ่านด้วยการส่งเสริม สนับสนุนและกระตุ้นให้คนไทยทุกคนจัดหาหนังสือที่ดี หลากหลายและน่าสนใจ มาแทนการดูโทรทัศน์ การเล่นเกม เซฟอินเทอร์เน็ท และการใช้สื่อไฮเทคโนโลยีที่มีอยู่ทั่วไปในสังคม

2. ระดับครอบครัว

- ส่งเสริมและสนับสนุนให้พ่อแม่ ลูก และสมาชิกทุกคนในครอบครัวมีความสุขร่วมกันในโลกของหนังสือ

- ส่งเสริมให้พ่อแม่ ปู่ย่า ตายายและผู้เลี้ยงดูเด็กร้องเพลงกล่อมเด็ก เล่านิทานและอ่านหนังสือให้เด็กฟังตั้งแต่แรกเกิด พออายุ 6 เดือนให้เริ่มใช้หนังสือภาพกับเด็กอย่างสม่ำเสมอ โดยไม่ทิ้งการร้องเพลงกล่อม และเล่านิทานให้เด็กฟัง

- ส่งเสริมและสนับสนุนให้ทุกครอบครัวจัดมุมหนังสือไว้ที่บ้าน เป็นมุมที่ทุกคนจะได้เรียนรู้ว่าถ้าต้องการหนังสือเมื่อไรจะไปที่นี้

- ส่งเสริมให้พ่อแม่และผู้ใหญ่ในบ้านเป็นแบบอย่างที่ดีของเด็ก โดยต้องเร่งสร้างนิสัยของ ผู้ใหญ่ในบ้านให้มีพฤติกรรมที่หยิบจับหนังสือเสมอ ต้องชักชวนลูกหลานให้มาเปิดหนังสือร่วมกัน และ ทำให้ช่วงเวลาของการอ่านหนังสือร่วมกันเป็นช่วงเวลาทองของครอบครัว

3. ระดับชุมชน

- องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นทุกหน่วยในทุกระดับ ต้องบรรจุแผนการสร้างวัฒนธรรมการ อ่านไว้ในแผนงานที่ต้องดำเนินงานอย่างจริงจัง โดยมีการจัดสัดส่วนอย่างชัดเจนเพื่อส่งเสริมและ สนับสนุนการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เช่น ร้อยละ 1 ของงบประมาณประจำปี หรือจัดงบประมาณต่อ คนต่อปีอย่างชัดเจน

- จัดตั้งห้องสมุดในทุกชุมชน และต้องจัดระบบให้ประชาชนเข้าถึงบริการได้ง่าย มี เงื่อนไขในการใช้บริการไม่มาก และไม่ยุ่งยาก มีการจัดบรรยากาศที่สบายเพื่อเอื้อให้เกิดความสนใจใน การเข้ามาอ่านหนังสือ รวมทั้งบรรณารักษ์ต้องมีความทันสมัย มีเทคนิคในการเชิญชวนให้คนมารับ บริการ มาอ่านหนังสือ มาเรียนรู้

- ส่งเสริมและสนับสนุนให้ทุกที่ในชุมชนมีแหล่งหนังสือที่ดีสำหรับทุกคน เช่น ในบ้านมีมุม หนังสือ ในโรงพยาบาล ในสถานศึกษา ในวัด ในที่ทำการ อบต. ในสวนสาธารณะ ในห้างสรรพสินค้า และในทุกสถานที่ที่ประชาชนต้องมาทำกิจกรรมหนึ่งกิจกรรมใดร่วมกัน ต้องมีมุมหนังสือหรือห้องสมุด

- ส่งเสริม และสนับสนุนให้ทุกชุมชนผลิตหนังสือเพลงกล่อมเด็ก คำร้องเล่น นิทานพื้นถิ่น และเรื่องราวความเป็นมาของท้องถิ่นตน

- ส่งเสริม และสนับสนุนให้มีร้านเช่าหนังสือที่ไม่ถือเป็นธุรกิจแต่ให้มีหน้าที่ร่วมกันในการ กระจายหนังสือสู่ประชาชน

4. ระดับชาติ

- ทุกรัฐบาลต้องมีนโยบายด้านการสร้างวัฒนธรรมการอ่านอย่างชัดเจน

- ทุกกระทรวง โดยเฉพาะกระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงการพัฒนาสังคมฯ ต้องถือว่านโยบายในการสร้าง วัฒนธรรมการอ่านเป็นนโยบายหลักอีกนโยบายหนึ่งที่ต้องส่งเสริมและสนับสนุน นับแต่การจัดสรร งบประมาณให้เพียงพอต่อการจัดซื้อหนังสือ การจัดกิจกรรมส่งเสริมพฤติกรรมการอ่าน รวมถึงการ ซ่อมแซมบำรุงรักษาหนังสือ การให้ความรู้และแนะนำกระบวนการที่ทันยุคทันสมัยให้แก่ผู้รับผิดชอบ อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

- ผลักดันให้การสร้างวัฒนธรรมการอ่านเป็นวาระแห่งชาติ แล้วเริ่มกระบวนการด้วยการ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครอบครัวหันมาสนใจ และให้เวลากับลูกหลานมากยิ่งขึ้น ด้วยการสนับสนุนการ

มอบ **ชุดของขวัญ** ประกอบด้วย หนังสือ ของเล่น และเพลงกล่อมเด็ก โดยต้องมีการแนะนำกระบวนการในการใช้ให้แก่แม่แรกคลอด เมื่อเด็กอายุได้ 6 เดือน ให้มอบและแนะนำกระบวนการในการใช้ **ชุดหนังสือเล่มแรก Bookstart** ทั้งนี้ต้องมีการจัดทำนโยบาย แผนปฏิบัติการเชิงบูรณาการที่ประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบและครบวงจร เพื่อบรรลุเป้าหมายร่วมกัน

- องค์การภาครัฐและเอกชนทุกแห่งต้องจัดให้มีห้องสมุด หรือมุมหนังสือในองค์กร พร้อมสร้างวัฒนธรรมการอ่านให้คนทุกคนในองค์กรด้วยการเชิญชวนและจัดกิจกรรมที่น่าสนใจ
- ปรับปรุงและพัฒนาห้องสมุดทุกแห่งให้เป็นแหล่งศึกษาหาความรู้อย่างแท้จริง เริ่มต้นด้วยการจัดระบบให้ประชาชนเข้าถึงบริการได้ง่าย เช่น เวลาในการบริการ การบริหารและบริการที่หลากหลาย มีเงื่อนไขในการใช้บริการไม่มาก และไม่ยุ่งยาก มีการจัดบรรยากาศที่เอื้อให้เกิดความสนใจในการเข้ามาอ่านหนังสือที่สำคัญต้องคัดสรรบรรณารักษ์ที่มีคุณภาพเพื่อกระตุ้นให้คนอ่านหนังสือให้มากขึ้น อีกทั้งต้องจัดสรรงบประมาณในการจัดซื้อหนังสือและจัดกิจกรรมอย่างเพียงพอ ตรงกับความสนใจและความต้องการของประชาชนในแต่ละชุมชน
- จัดสรรงบประมาณในการจัดสร้างห้องสมุดประชาชน และจัดซื้อหนังสือให้ชุมชน โดยเฉพาะในถิ่นทุรกันดารมากขึ้น
 - จัดระบบในการดูแลและคุ้มครองเด็ก ครอบครัว และชุมชนในการอ่าน
 - ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการผลิตหนังสือดีโดยนักเขียนคนไทย
 - ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาการแปลหนังสือดี ๆ จากต่างประเทศเพื่อให้คนไทยมีความรู้อย่าง ไร้พรมแดน เกิดความหลากหลายทางความคิด
- ภาครัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนผู้ผลิตให้ผลิตหนังสือดีราคาถูกลง และหนังสือดีที่ตอบสนองความต้องการของคนแต่ละวัยในแต่ละท้องถิ่น ด้วยการจัดซื้อเพื่อมอบให้คนที่มีความยากจน และด้อยโอกาส รวมถึง การลดภาษีนำเข้ากระดาษ วัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ในการจัดพิมพ์หนังสือ หรือนำภาษีที่เก็บได้จากธุรกิจการพิมพ์มาส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาการผลิตหนังสือดี
- สื่อทุกประเภทร่วมเป็นภาคีหลักในการส่งเสริม และสนับสนุนในเรื่องการสร้างวัฒนธรรมอ่านมากขึ้น เช่น นำเสนอต้นแบบที่ดี จัดรายการเกี่ยวกับการอ่าน แนะนำหนังสือนักเขียน และนักอ่านอย่างน่าสนใจ
- ทรนงค์และประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อทุกประเภทอย่างน่าสนใจ เพื่อให้เกิดผลในสังคมวงกว้าง

.....

โครงการวิจัยและพัฒนารูปแบบการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านในเด็กอายุ 6 – 7 ปี
โดยพ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็ก

ผู้รับผิดชอบโครงการ

นายเรืองศักดิ์ ปิ่นประทีป

กรรมการผู้จัดการมูลนิธิหนังสือเพื่อเด็ก

ผู้จัดการโครงการหนังสือเล่มแรก Bookstart , ประเทศไทย

ผู้เชี่ยวชาญที่ปรึกษาโครงการ

1. คุณหญิงกษมา วรวรรณ ณอยุธยา	ประธานมูลนิธิหนังสือเพื่อเด็ก
2. นางสุธาทิพ รัชชพงษ์	รองประธานมูลนิธิหนังสือเพื่อเด็ก
3. นางพรอนงค์ นิยมคำ ไชริคาวา	เลขาธิการมูลนิธิหนังสือเพื่อเด็ก
4. นางพจมาน ภาษวัธน	เหรียญกมุตมูลนิธิหนังสือเพื่อเด็ก
5. ดร.วรนาท รักสกุลไทย	กรรมการมูลนิธิหนังสือเพื่อเด็ก
6. รศ.กุลวรา ชูพงษ์ไพโรจน์	กรรมการมูลนิธิหนังสือเพื่อเด็ก
7. ผศ.รพินทร์ คงสมบูรณ์	กรรมการมูลนิธิหนังสือเพื่อเด็ก
8. นางสาวปานบัว บุนปาน	กรรมการมูลนิธิหนังสือเพื่อเด็ก
9. นางสาวคิม จงสถิตย์วัฒนา	กรรมการมูลนิธิหนังสือเพื่อเด็ก
10. พญ. นิพรธนพร วรมงคล	หัวหน้ากลุ่มอนามัยแม่และเด็ก
สำนักส่งเสริมสุขภาพกรมอนามัย
กระทรวงสาธารณสุข
11. รศ.พญ.ศิริกุล อิศรานุรักษ์	ที่ปรึกษากรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข
12. นางพจมาน พงษ์ไพบูลย์	ผู้เชี่ยวชาญด้านติดตาม ตรวจสอบ
การดำเนินงานการบริหารจัดการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ
13. นางทิพย์สุดา สุเมธเสนีย์	สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
14. นางสาวสุขจริง ว่องเดชากุล	นักโภชนาการ 8 สำนักส่งเสริมสุขภาพ
กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

บรรณานุกรม

- ประคอง นิมมานเหมินทร์. **นิทานพื้นบ้านศึกษา**. กรุงเทพฯ:โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,2545.
- เรื่องศักดิ์ ปิ่นประทีป.**หนังสือเล่มแรก Bookstart รูปแบบการส่งเสริมนิสัยการรักการอ่านในเด็กอายุ 6 เดือน – 6 ปี**,กรุงเทพฯ :โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย,2552.
- หนังสือเล่มแรก Bookstart Thailand** ,กรุงเทพฯ : บริษัทออฟเซ็ท ครีเอชั่น จำกัด,2552
- สร้างลูกรักให้เป็นนักอ่าน**.กรุงเทพฯ : บริษัท แพลน ฟอว์ คิวส์ จำกัด,2552.
- อ่านสนุก สนุกอ่าน** ,กรุงเทพฯ : บริษัท แพลน ฟอว์ คิวส์ จำกัด,2553.
- เลขาธิการสภาการศึกษา,สำนักงาน.**รูปแบบการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านในเด็กอายุต่ำกว่า 1 ปี โดยพ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็ก**. กรุงเทพฯ : บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด (พิมพ์ครั้งที่ 2), 2550.
- รูปแบบการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านในเด็กอายุ 1-3 ปี โดยพ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็ก**. กรุงเทพฯ : บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด , 2550.
- กระบวนการสร้างนิทานเพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัย**.กรุงเทพฯ: บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด (พิมพ์ครั้งที่ 2), 2550.
- กระบวนการทำให้ความรู้พ่อแม่ในการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยผ่านกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน**. กรุงเทพฯ : บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด (พิมพ์ครั้งที่ 2), 2550.
- รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถของเด็กในการอ่าน คิด วิเคราะห์ เขียน และสร้างความรู้ด้วยตนเองโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ**.กรุงเทพฯ : บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด (พิมพ์ครั้งที่ 2), 2550.
- กระบวนการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมเด็กปฐมวัย**.กรุงเทพฯ : บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด (พิมพ์ครั้งที่ 2), 2550.
- รูปแบบการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านในเด็กอายุ 3 -4 ปี โดยพ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็ก**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.2551.
- รูปแบบการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านในเด็กอายุ 4 -5 ปีโดยพ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็ก**.กรุงเทพฯ : บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด, 2552
- กระบวนการสานสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัวด้วยการเล่านิทานอ่านหนังสือกับลูก**. กรุงเทพฯ : บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด,2551.
- รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยอายุ 0 – 3 ปี ตามสมรรถนะของเด็กปฐมวัยในการพัฒนาตามวัย**. กรุงเทพฯ : บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด,2552.

- รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยอายุ 3 – 5 ปี ตามสมรรถนะของเด็กปฐมวัยในการพัฒนาตามวัย. กรุงเทพฯ : บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด,2552.
- สมรรถนะของเด็กปฐมวัยในการพัฒนาตามวัย 3 – 5 ปี แนวแนะสำหรับพ่อแม่ ผู้ปกครอง. กรุงเทพฯ : บริษัท แพลน ฟอว์ คิตส์ จำกัด,2552.
- สมรรถนะของเด็กปฐมวัยในการพัฒนาตามวัย 3 – 5 ปี แนวแนะสำหรับผู้ดูแลเด็ก ครูและอาจารย์. กรุงเทพฯ : บริษัท แพลน ฟอว์ คิตส์ จำกัด,2552.
- หนังสือดีสำหรับเด็ก 6 เดือน – 6 ปี โครงการหนังสือเล่มแรก Bookstart. กรุงเทพฯ : บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด,2553
- แนวแนะในการปฏิบัติต่อเด็กวัย 0 – 3 ปีของผู้ดูแลเด็ก ครูและอาจารย์. กรุงเทพฯ : บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.2553.
- แนวแนะในการปฏิบัติต่อเด็กวัย 3 – 5 ปีของผู้ดูแลเด็ก ครูและอาจารย์. กรุงเทพฯ : บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.2553.
- ศิริกุล อิศรานุรักษ์ และคณะ. รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดา สัมพันธภาพในครอบครัวกับการเห็นคุณค่าตนเองของวัยรุ่น อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว.วารสารกุมารเวชศาสตร์, 39(1) 30-9.
- พัฒนาการด้านอารมณ์และสังคมของเด็กวัย 6-12 ปี วารสารสาธารณสุขและการพัฒนา 4(2),2549.
- ส.พลายน้อย. นิตานมหัสจรรย์. กรุงเทพฯ:สำนักพิมพ์น้ำฝน, 2540.
- สุมน อมรวิวัฒน์. บทบาทของครอบครัวต่อการพัฒนาคุณธรรมและวัฒนธรรม. คณะอนุกรรมการครอบครัวสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ.การพัฒนาครอบครัว. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง,มปป.
- สมพร สุทัศน์ีย์. (ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์) .จิตวิทยาการปกครองชั้นเรียน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.มปป.
- อารี พันธุ์สุวรรณ คิ้วตระกูล,รองศาสตราจารย์ ดร.จิตวิทยาศึกษา. กรุงเทพฯ:สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (พิมพ์ครั้งที่ 5), 2544.

ภาคผนวก

หนังสือ 12 เล่มที่เด็กรักและมักหยิบมาอ่านบ่อยๆ

หนังสือ คือส่วนหนึ่งของชีวิตเด็ก ๆ ตั้งแต่อายุได้ 6-9 เดือน เด็ก ๆ จึงมีความผูกพันกับหนังสือ และมีหนังสือในดวงใจ ที่มักหยิบมาให้พ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็กอ่านให้ฟัง ซ้ำแล้วซ้ำอีกนับสิบ นับร้อยรอบ เมื่ออ่านได้เองและมีหนังสือใหม่เพิ่มขึ้นทุกปี เด็กๆก็ยังคงรัก และมักหยิบหนังสือเล่มเก่า ๆ ออกมาอ่านบ่อยๆ ร้อยละ 91.66 เป็นหนังสือที่ทางโครงการเลือกและมอบให้ตั้งแต่ปี พ.ศ.2547 ร้อยละ 8.34 เป็นหนังสือที่เด็ก ๆ และพ่อแม่เลือกซื้อเอง

หนังสือ 12 เล่ม ที่เด็กรักและมักหยิบออกมาก่ออ่านบ่อย ๆ ได้แก่

ดังกล่าวข้างต้น เด็กทุกคนยังคงผูกพัน และรักหนังสือ **จันทร์เจ้าขา**และ**ก๊วกไก่ปวดท้อง** หนังสือเล่มแรกอย่างแท้จริงของเด็ก ๆ ที่ได้รับจากโครงการเมื่อ 7 ปีที่ผ่านมา หากแต่เด็ก ๆ ยังคงหยิบขึ้นมาอ่าน แม้จะยับและยุ่ย จนพ่อแม่หลายคนต้องซื้อเล่มใหม่มาแทน เพราะเป็นหนังสือที่เด็กยังขอให้อ่านให้ฟัง อีกทั้งยังท่องคำคล้องจอง บทร้องเล่น ในหนังสือเรื่องจันทร์เจ้าขาได้ทุกบท และท่องคำคล้องจอง ก๊วกไก่ปวดท้องได้จนจบเล่ม ประเมินจากการพูดคุยกับพ่อแม่และเด็กได้ความว่า เป็นความประทับใจแรกต่อหนังสือของพ่อแม่ลูกและคนในครอบครัว เด็กผูกพันกับความรักและความสุข นับแต่ปี พ.ศ.2547 ทุกครั้งที่พ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็กหยิบหนังสือ ทุกคนจะมีความสุขร่วมกันในโลกของหนังสือ และทุกครั้งที่พ่อแม่อ่านหนังสือให้ฟังเป็นการสื่อความรัก จากพ่อแม่สู่ลูก จากผู้เลี้ยงดูสู่เด็กได้อย่างเป็นธรรมชาติโดยไม่ต้องมีคำอธิบายใดๆ

ส่วนเรื่องอื่นๆ ที่เด็กๆ รักและมักหยิบขึ้นมาอ่านเสมอๆ เพราะ

**หนังสือเหล่านี้สามารถตอบสนองความต้องการของเด็กๆ ในด้านต่าง ๆ ได้แก่
ความรัก**

ในหนังสือ จะมีการนำเสนอถึงความรักในรูปแบบต่าง ๆ ที่สร้างความประทับใจและกระทบความรู้สึกของเด็ก โดยเฉพาะความรักระหว่างพ่อแม่ลูก ความรักระหว่างเพื่อน ความรักระหว่างเด็กกับผู้ใหญ่ และความรักระหว่างสิ่งมีชีวิตกับธรรมชาติ ด้วยเพราะเด็กต้องการความรักและต้องการเป็นส่วนหนึ่งของความรักที่สร้างความอบอุ่นและความมั่นคงในจิตใจ เพื่อที่จะมีชีวิตอยู่ได้อย่างเข้มแข็ง

ความสนุกสนานบันเทิง

เด็กๆต้องการความสุข ความสนุกสนานบันเทิง จึงชอบหนังสือที่มีเนื้อหา การนำเสนอด้วยภาษาที่สนุกสนาน ผ่านภาพประกอบและตัวละครที่มีชีวิตชีวา

เด็ก ๆ ชอบ**อีเลี้ยงเค้งโค้ง** เพราะมีประโยคลงท้ายของคำคล้องจองว่า “อีเลี้ยงเค้งโค้ง”

เด็ก ๆ ชอบกาดำกับหงส์ขาว เพราะมีการผันวรรณยุกต์และย่ำคำที่ใช้ฐานการออกเสียงเป็นหลัก เช่น กา ก่า ก้า ก๊า ก๋า และทำไมถึงดำอย่างนี้ หงุดหงิดทุกทีทำไม ดำ ดำ

เด็ก ๆ ชอบกระต๊าก กระต๊าก เพราะจดจ่ออยู่กับเสียงร้องของเพื่อน ๆ ที่พยายามร้อง “กระต๊าก กระต๊าก” เหมือนไก่บ่อย เช่น จิบต๊าก อุ๊ต๊าก เหมียวต๊าก หิ้งต๊าก แปร้นต๊าก โส่งต๊าก เป็นต้น

เด็ก ๆ ชอบเจ้าหมูหน้อย เพราะได้สนุกไปกับพฤติกรรมของเจ้าหมูและคำสาปของนางฟ้ามาจู้

“ โอมนะมะนะเมียง
โอมเพี้ยงโอมเพี้ยงนกเอี้ยงเลี้ยงควาย
โอมนะมะนะเมียง
โอมเพี้ยงโอมเพี้ยงเจ้าหมูหน้อย ”

เด็ก ๆ ชอบลูกเต่าตัวมเตี้ยม เพราะสนุกสนานไปกับการหาแม่ของลูกเต่าตัวมเตี้ยม ที่มีปลาดาวเป็นกัลยาณมิตรตลอดทาง พร้อมลุ้น”แม่จ๋า แม่หนุอยู่ไหนจ๊ะ”ไปกับลูกเต่า

เด็ก ๆ ชอบตลาดน้ำอ้ออ้อย เพราะสนุกกับคำคล้องจองที่นำเสนอชีวิตของสองพี่น้อง ตึกตึกกับตูปบอง และสนุกสนานกับการให้พ่อแม่หาขนมไทยๆ อย่างไหนหนังสือมาลองชิม

ความสนใจ

เด็กทุกคนต้องการความสนใจและความเชื่อมั่นว่าตนนั้นอยู่สายในสายตา และเป็นที่รักของพ่อแม่เสมอ **เหมียวเหมียวไม่อยากเหมียว** จึงเป็นที่สนใจของเด็กเพราะมีอารมณ์ร่วม คิดว่าตัวเองนั่นคือเหมียวเหมียว ร้องเหมียว เหมียว เหมียว เหมียว ด้วยความเศร้าเพราะ

คิดว่าไม่มีใครรัก แต่ทำดีที่สุด พ่อเหมียวแม่เหมียวก็ออกมายืนยันว่าลูกนั้น คือ ที่สุดแห่งความรักของพ่อแม่ เหมียว เหมียวไม่อยากเหมียว ยังเป็นเรื่องเตือนสติของพ่อแม่ได้ว่า ต้องสร้างบรรยากาศการอยู่ร่วมกันในบ้าน ให้เย็นและเป็นสุข เมื่อลูกมีทุกข์ มีเรื่องร้อนใจจะได้เข้าบ้าน ไม่เตลิดออกไปไหนต่อไหน ที่ล้วนแต่มีภทภัยร้ายล้อมรอบตัว

ให้ความรักแก่คนอื่น

เมื่อเด็กได้รับความรักจากพ่อแม่ จากผู้ใหญ่ และจากเพื่อนๆ แล้ว เด็กจึงต้องการเป็นผู้ที่ให้ความรักแก่คนอื่น ๆ บ้าง เบื้องต้นเด็กทุกคนจะรักสัตว์ สงสารและเมตตาต่อชีวิตที่เล็กและอ่อนแอกว่า จึงต้องรักและดูแล เมื่อเด็กๆ ได้อ่าน **มดขยันกับจ๊กจั่นเสียงใส** จึงมีอารมณ์ร่วมกับมดขยันที่ต้อง

เมตตาต่อจ๊กจั่นเสียงใส เหมือนตัวเด็กเองได้ทำอะไรให้กับชีวิตน้อยๆ ที่ด้อยกว่าไปกับมดขยันด้วย พฤติกรรมเช่นนี้กลายเป็นพฤติกรรมติดตัวเด็ก ดังจะเห็นได้จากพ่อแม่ทุกคนกังวลว่าเด็กๆ เป็นคนมีความเมตตาต่อสัตว์ตัวเล็กตัวน้อย และคนที่ดูด้อยกว่า เด็กทุกคนจะรักสัตว์ดูแลสัตว์เลี้ยงและสัตว์ตัวเล็กตัวน้อยที่เห็นเสมอ อีกทั้งยังมีความรัก ความเมตตาส่งถึงผู้คนที่ด้อยกว่าตน เด็กทุกคนเมื่อเห็นขอทานจะให้สตางค์ เมื่อเห็นคนแก่หรือเด็กเล็กๆ จะเข้าไปช่วยเหลือ

เล่น

เด็กต้องการเล่น หนังสือหลายเล่มเป็นจุดเริ่มต้นความคิดที่นำไปสู่การเล่น ทั้งการเล่นที่มีการเคลื่อนไหว การเล่นศิลปะ การเล่นหลังจากการอ่าน **มดขยันกับจ๊กจั่นเสียงใส** มีคำคล้องจองที่กระตุ้นใจให้เด็กได้เล่น เช่น เรื่องราวของ **มดขยันกับจ๊กจั่นเสียงใส** ที่มีเนื้อหาพาให้เด็ก ๆ ได้เล่น ได้เคลื่อนไหวตามไปด้วย

หรือเมื่ออ่านหนังสือจบพ่อแม่จะพาเด็กๆ วาดภาพ ปั้นหรือพับตัวละครในหนังสือ เหล่านี้คือ ความประทับใจของเด็ก ๆ ทั้งสิ้น

การบริโภค

หนังสือกูกี้ไก่ปวดท้องเป็นปฐมบทของการสอนเด็กเรื่องการบริโภคอย่างสนุกสนาน เด็ก ๆ ได้เรียนรู้ถึงการเลือกอาหารว่า ประเภทใดควรบริโภค ประเภทใดไม่ควรบริโภค พ่อแม่ใช้สาเหตุการปวดท้องเพราะกินลูกกวาดของกูกี้ไก่ เป็นจุดเริ่มต้นในการสอนเรื่องการบริโภคและมารยาทในการบริโภคอาหารให้แก่เด็ก ๆ มาตั้งแต่ยังเล็ก อีกทั้งหนังสือทุกเล่มยังเป็นอาหารเสริมที่เด็กๆ ต้องบริโภคทุกวัน เพราะหนังสือคืออาหารใจ และอาหารสมองของเด็กๆ นั่นเอง

สิ่งวิเศษลับมหัศจรรย์

ความมหัศจรรย์เบื้องต้นของหนังสือคือสัตว์พูดได้ ทำอะไรต่อมิอะไรได้เหมือนเด็ก ๆ เหมือนพ่อแม่ เหมือนเพื่อน ๆ เด็ก ๆ จะสนุกสนานกับการเฝ้าดูพฤติกรรมของตัวละคร จากในหนังสือที่มีความเหนือจริง เกินฝัน ไม่ว่าจะเป็นหนานที่ร้อง "อีเลี้ยงคังคัง" นางฟ้าหมาจู้ ในเจ้าหมูหูหาย ที่ห้องคาถา ทำให้เจ้าหมูหูหาย ทำให้เด็ก ๆ ห้องคาถาเพื่อลุ้นว่าเจ้าหมูจะมีหูกลับคืนมาหรือไม่ กูกี้ไอกับเพื่อนๆ ที่ปวดท้องจนต้องรีบไปหาป่าหมอมหมี เหมือนเมี้ยวที่พูดกับผู้ใหญ่แทนเด็ก ๆ ว่า พุดดี ๆ กับเด็กก็ได้ ทำไม่ต้องใช้เสียงดัง ทำไม่ต้องดุเด็ก ๆ ด้วย

ความงาม

เด็กๆทุกคนต้องการฟัง ต้องการเห็น ต้องการสัมผัสกับความงาม ทั้งภาพ เรื่องราว ประโยคและคำบางคำที่สร้างความประทับใจ หรือกระทบความรู้สึก ด้านใดด้านหนึ่ง **หนังสือทุกเล่มที่ทางโครงการคัดสรรและพ่อแม่เลือก และเด็กๆ ชอบ มีภาพงาม รูปเล่มงาม ถ้อยคำภาษางาม** ที่สำคัญคือ การที่เด็กได้ฟังพ่อแม่อ่านพร้อม ๆ กับการสัมผัสอย่างอ่อนโยนจากพ่อแม่ นี่แหละ คือความงามที่สุด ที่ประทับอยู่ในชีวิตไปตราบนานเท่านาน

ที่ปรึกษาโครงการ

1. ดร. สายสุรี จุติกุล รองประธานกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ (กพป.)
2. ศาสตราจารย์พิเศษทอง จันทรางศุ เลขาธิการสภาการศึกษา
3. นางสาวสุทธาสินี วัชรบูล รองเลขาธิการสภาการศึกษา
4. นางโสภณา ตาแก้ว ผู้อำนวยการสำนักนโยบายด้านพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

ผู้เขียนรายงาน

นายเรืองศักดิ์ ปิ่นประทีป กรรมการผู้จัดการมูลนิธิหนังสือเพื่อเด็ก

ผู้พิจารณารายงาน

- 1.นางสุธาทิพย์ รัชยพงษ์ รองประธานมูลนิธิหนังสือเพื่อเด็ก
- 2.นางทิพย์สุตา สุเมธเสนีย์ ผู้อำนวยการสำนักนโยบายด้านการเรียนรู้ตลอดชีวิตและโอกาสทางการศึกษา

ผู้ติดตามและประสานการดำเนินงานโครงการฯ และเรียบเรียงรายงาน

นางสาวสมพร พรหมดี นักวิชาการศึกษาคำนาฏการ

หน่วยงานที่รับผิดชอบ

กลุ่มนโยบายพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
สำนักนโยบายด้านพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

